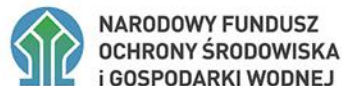

Projekt planu ochrony
dla obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieska PLC200004
z wyłączeniem powierzchni
Białowieskiego Parku Narodowego

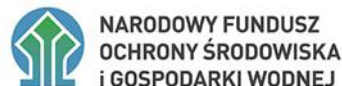
III SPOTKANIE

Zespołu **L**okalnej **W**spółpracy
Białowieża, 27.06.2024

Zadanie obejmuje „Opracowanie projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego”, wykonywane jest na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowisk i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego

Wykonawca:

Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski

Zleceniodawca:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

Prace nad Planem koordynują, kontrolują i nadzorują merytorycznie:

Z ramienia Wykonawcy: koordynator projektu Planu Ochrony – dr Alojzy Przemyski

Z ramienia Zleceniodawcy: p.o. Naczelnika Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 – mgr Iwona Naliwajek

Autorzy projektu Planu:

• **KOORDYNATOR** projektu Planu: *dr Alojzy Przemyski;*

• Ekspert d/s **HYDROLOGII**: *dr Grzegorz Wątek;*

• Eksperci d/s **GIS**: *mgr Jan Starus, mgr Bartosz Nowak, mgr Piotr Przemyski;*

• Eksperci d/s ekosystemów **NIELEŚNYCH**: *dr Agnieszka Pierścińska, dr Alojzy Przemyski, mgr Jan Starus, mgr Jan Kucharzyk; dr Paweł Pawlikowski, mgr Piotr Kwiatkowski, mgr Aneta Rybkowska;*

• Eksperci d/s ekosystemów **LEŚNYCH**: *dr Bartosz Piwowarski, dr Tomasz Paciorek, dr Włodzimierz Pisarek, dr Tomasz Figarski, mgr Anna Anioł, mgr Iwona Kuleta, mgr Aleksandra Starus, mgr Filip Jarzombkowski, dr Paweł Pawlikowski, mgr Aneta Rybkowska, mgr Katarzyna Barańska, mgr Ewa Gutowska, mgr Katarzyna Kotowska, dr Maciej Kozak, dr Krzysztof Stawowczyk, mgr Małgorzata Karczewska, dr Alojzy Przemyski, mgr Jan Starus, mgr Marek Wołkowycki, mgr Daniel Skowron, mgr Jan Kucharzyk, mgr Izabela Jaszczuk, mgr Joanna Gornia;*

• Eksperci d/s **ROŚLIN NACZYNIOWYCH i MCHÓW**: *prof. dr hab. Adam Stebel, dr Tomasz Paciorek, dr Alojzy Przemyski, mgr Jan Starus, mgr Jan Kucharzyk, mgr Filip Jarzombkowski;*

• Eksperci d/s **MOTYLI I WAŻEK**: *dr hab. Marcin Sielezniew, dr Alojzy Przemyski, mgr Dariusz Wiśniewski, Zbigniew Fijewski;*

• Eksperci d/s **CHRZĄSZCZY**: *dr Lech Buchholz, dr Krzysztof Werstak, dr Dariusz Wojdan, mgr Piotr Przemyski, dr Karol Komosiński, mgr Łukasz Tomasik, dr Michał Furgoł, mgr Adam Bohdan, mgr Tomasz Bracik, mgr inż Krzysztof Sućko*

• Eksperci d/s **ŚLIMAKÓW**: *dr Joanna Przybylska, Roman Maniarski;*

Autorzy projektu Planu c.d.:

- *Eksperti d/s **PŁAZÓW**: dr hab. Artur Osikowski, dr Alojzy Przemyski;*
- *Eksperti d/s **PTAKÓW**: dr Adam Dmoch, dr Patryk Rowiński, dr Grzegorz Neubauer, dr Grzegorz Hebda, dr Bartłomiej Woźniak, dr Andrzej Węgrzynowicz, dr Cezary Mitrus, mgr Wojciech Sobociński, mgr Piotr Świętochowski, mgr Krzysztof Kajzer, mgr Oliwier Myka, mgr Grzegorz Grygoruk, mgr Tomasz Tumiel, mgr Paweł Białomyzy, mgr Eugeniusz Pugacewicz, mgr Michał Korniluk, mgr Michał Jeliński, mgr Jakub Hasny, mgr Erazm Tylko, mgr Mikołaj Arndt, mgr Iga Fijałkowska, mgr Aleksandra Kugacz, mgr Michał Kugacz, mgr Jarosław Synowiecki, mgr Barbara Żukowska, mgr Tomasz Krzyśków, mgr Jan Rapczyński, mgr Magdalena Naber, mgr Tomasz Myszczyński, mgr Antoni Zycki, dr Michał Redlisiak, mgr Rafał Szczęch, mgr Jerzy Grzybek, mgr Wojciech Jastrzębski, mgr Fatima Hajatli, mgr Krzysztof Pietrasz, mgr Siergiej Sidarczuk, mgr Marcin Dziedzic, mgr Łukasz Poławski, mgr Jakub Hankiewicz, dr Radosław Kozik, mgr Łukasz Wardecki, mgr Karol Karczewski, mgr Katarzyna Kamionka-Kanclerska;*
- *Eksperti d/s **SSAKÓW**: dr Katarzyna Bojarska, dr hab. Ireneusz Ruczyński, prof. dr hab. inż. Wanda Olech, prof. dr hab. Krzysztof Schmidt, prof. dr hab. Kajetan Perzanowski; dr hab. Wojciech Bielecki; dr Daniel Klich, dr inż. Maria Sobczuk, dr Ewa Komar, mgr Marcin Zegarek, mgr Adam Zegarek, mgr Oliwia Karpińska, mgr Kamil Morawski, mgr Łukasz Ruczyński, mgr Dominika Koprowska.*

Cele i zakres prezentacji

1. Podsumowanie prac wykonanych na potrzeby projektu Planu;
2. Wskaźniki właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony (cele ochrony);
3. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń;
4. Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony;
5. Określenie działań ochronnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony (w tym odniesienie się do strefowania UNESCO);
6. Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony;
7. Określenie sposobów monitoringu realizacji zadań ochronnych oraz ich skutków;
8. Propozycje aktualizacji SDF;
9. Wskazania do dokumentów planistycznych.

WAŹKI

Gatunki fauny – WAŻKI

1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

Ogólne omówienie badań:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacje przyrodnicze z lat 2018-2019, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 1 sezonu wegetacyjnego w 2023 r.;
- pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono, co potwierdzają wyniki poprzednich inwentaryzacji (brak odpowiedniego siedliska);
- gatunek należy wyłączyć z przedmiotów ochrony, tj. w SDF nadać mu ocenę D.

Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego (cele ochrony)

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Identyfikacja zagrożeń

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Określenie działań ochronnych

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Określenie sposobu monitoringu stanu ochrony

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Ustalenie sposobu monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF		C	C	C	C
Według proponowanego SDF		D			

**Gatunki fauny –
WAŻKI**

**1042 zalotka większa
*Leucorrhinia
pectoralis***

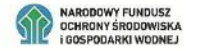

Fot. Z. Fijewski

Liczba stanowisk

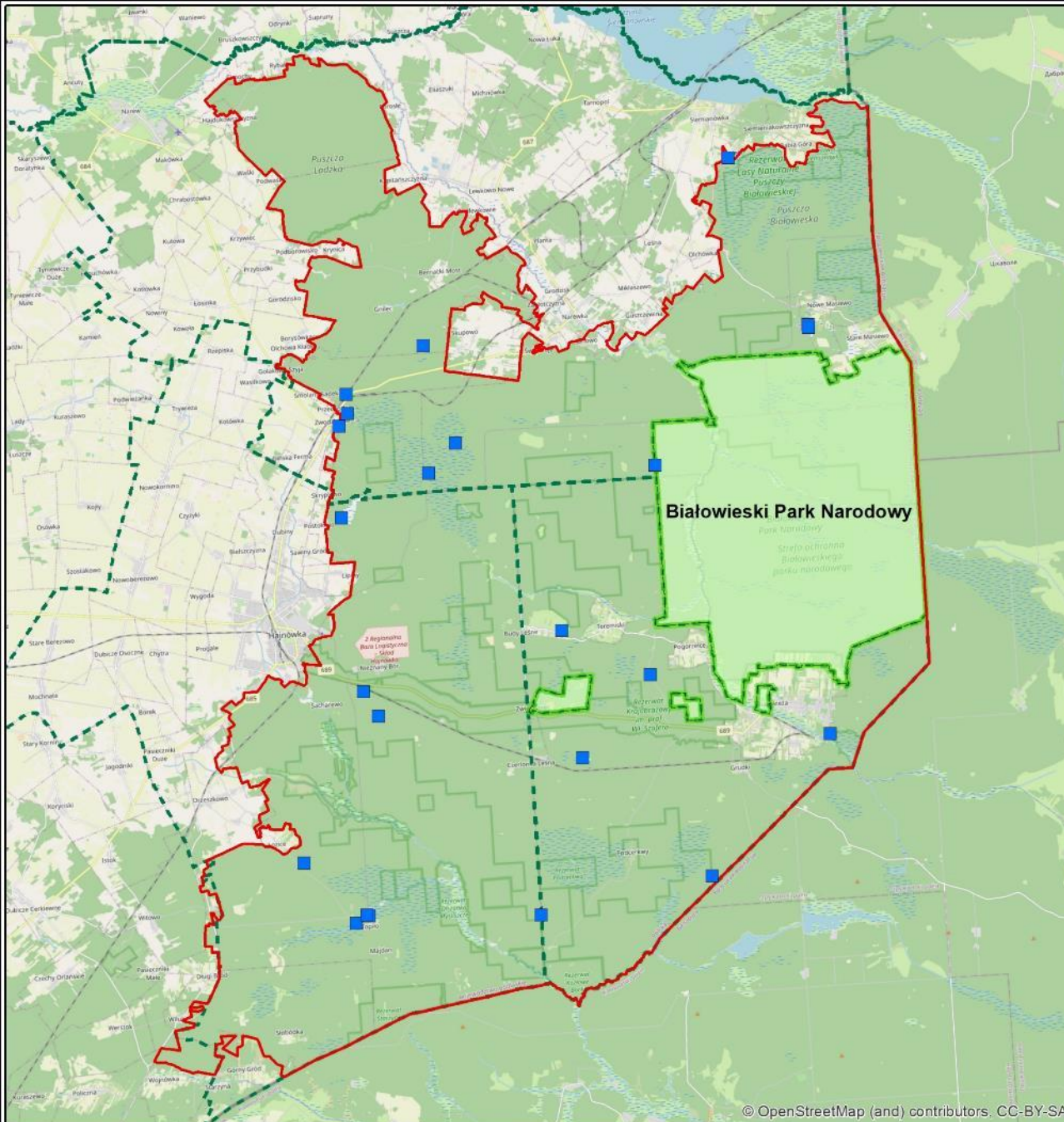
W granicach obszaru Natura 2000 bez arealów w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
21	-	21

Gatunki fauny - ważki 1042 zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Rozmieszczenie stanowisk zalotka większej *Leucorrhinia pectoralis*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- 1042, Zalotka większa, *Leucorrhinia pectoralis*

Aktualna ocena stanu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczba samców	U1	U2
	Liczba wylinek	U2	
Siedlisko	Występowanie określonych gatunków roślin	FV	FV
	Udział roślinności dogodnej dla gatunku	FV	
	Charakter otoczenia (antropopresja)	FV	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczba samców	≥10 duża
	Zagęszczenie wylinek	≥10 duże
Siedlisko	Występowanie określonych gatunków (taksonów) roślin	co najmniej 1 gatunek/takson na stanowisku
	Udział roślinności dogodnej dla gatunku	Siedlisko dogodne dla gatunku ≥75% długości (lub powierzchni) roślinności przybrzeżnej lub ≥50% całej powierzchni zbiornika (jeżeli jest on cały lub w dużym stopniu porośnięty roślinnością)
	Jakość otoczenia i antropopresja	I

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Liczba samców	co najmniej 4 osobniki (utrzymanie oceny U1)
	Zagęszczenie wylinek	co najmniej 0,1 (utrzymanie oceny U2)
Siedlisko	Występowanie określonych gatunków (taksonów) roślin	minimum 1 gatunek/takson (utrzymanie oceny FV)
	Udział roślinności dogodnej dla gatunku	minimum: siedlisko dogodne dla gatunku $\geq 25\%$ a $< 75\%$ długości (lub powierzchni) roślinności przybrzeżnej lub $\geq 10\%$ a $< 50\%$ powierzchni zbiornika (jeżeli jest on cały lub w dużym stopniu porośnięty roślinnością) (utrzymanie oceny FV)
	Jakość otoczenia i antropopresja	minimum II (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	Intensywna gospodarka łąkarska i rolna na zachód od stanowiska może doprowadzić do zaniku zbiornika (eutrofizacja i zarastanie).
F02.03 Wędkarstwo	Sporadyczne wędkowanie może prowadzić do prób zarybiania (ryby polują na larwy zalotki).
D01.02 Drogi, autostrady	Mało uczęszczana droga asfaltowa (giną na niej nieliczne imagines).
A03.02 Nieintensywne koszenie	Użytkowanie sąsiednich łąk może prowadzić do eutrofizacji zbiornika.
K02.03 Eutrofizacja (naturalna), zarastanie	Nadmierny rozwój roślinności, pogorszenie warunków, wypływanie oraz zanik zbiornika.

Zagrożenia potencjalne	
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Obniżanie poziomu wód gruntowych, sukcesja roślinności wodnej (głównie pałki wąskolistnej) i drzew w otoczeniu zbiornika.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Przekształcanie siedliska gatunku, w szczególności osuszanie i zasypywanie zbiornika w celu np. łatwiejszego gospodarowania na gruntach, będzie prowadzić do zaniku miejsc rozrodu.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony.

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku.

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Podniesienie poziomu wód gruntowych.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk i zbiorników.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy.

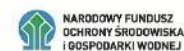
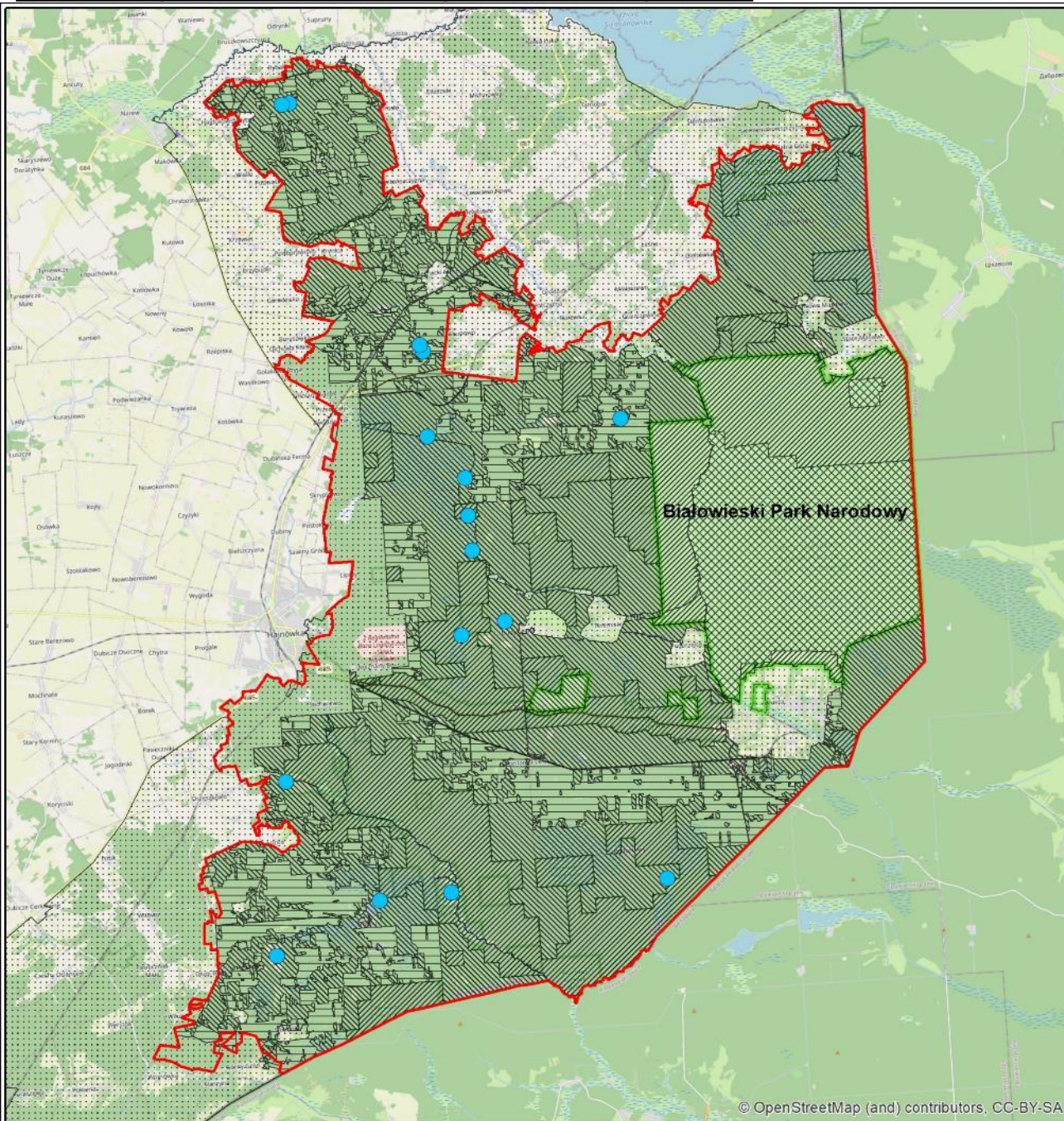
Określenie działań ochronnych:

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Wykonie ekspertyzy hydrologicznej mającej na celu poprawę stopnia uwodnienia całego Obszaru Natura 2000, w tym: 1) określenia zakresu działań dla podniesienia poziomu wód gruntowych oraz retencji; 2) zachowania lub podniesienia poziomu wód w ciekach i zbiornikach; 3) warunków braku okresowego wysychania większych cieków; 4) zachowania niewielkich zbiorników (stawy, starorzecza, rozlewiska) oraz powiększenia ich liczby; 5) utrzymania dużej wilgotności podmokłych łąk i lasów, zwłaszcza położonych w dolinach rzecznych; 6) zachowania optymalnych warunków hydrologicznych	-	-	RDOŚ
Zakładanie nowych akwenów	Wykopanie kilku nowych, niewielkich (tzw. oczek wodnych)	Zgodnie z mapą	Działanie jednorazowe, w okresie VIII-X	PGL LP

Określenie działań ochronnych c.d.

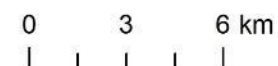
Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Utworzenie strefy buforowej wokół zbiornika	poszerzenie zbiornika wokół (o 2 - 3 m) o płytką strefę buforową o głębokości 20 – 40 cm	Zgodnie z mapą; stanowisko PLC200004_Le uPec_2	Działanie jednorazowe, W terminie VIII-X	Zarządzający terenem
Poszerzenie istniejącego rowu	Powiększenie rowu o szerokość 2m na wschód (głębokość 1m)	Zgodnie z mapą; stanowisko PLC200004_Le uPec_22	Działanie jednorazowe, W terminie VIII-X	Zarządzający terenem

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO

Działania ochronne dla zalotka większej *Leucorrhinia pectoralis*

- Białowieżski Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- strefy UNESCO**
 - 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - strefa buforowa
- utworzenie nowych zbiorników (sadzawek) wodnych

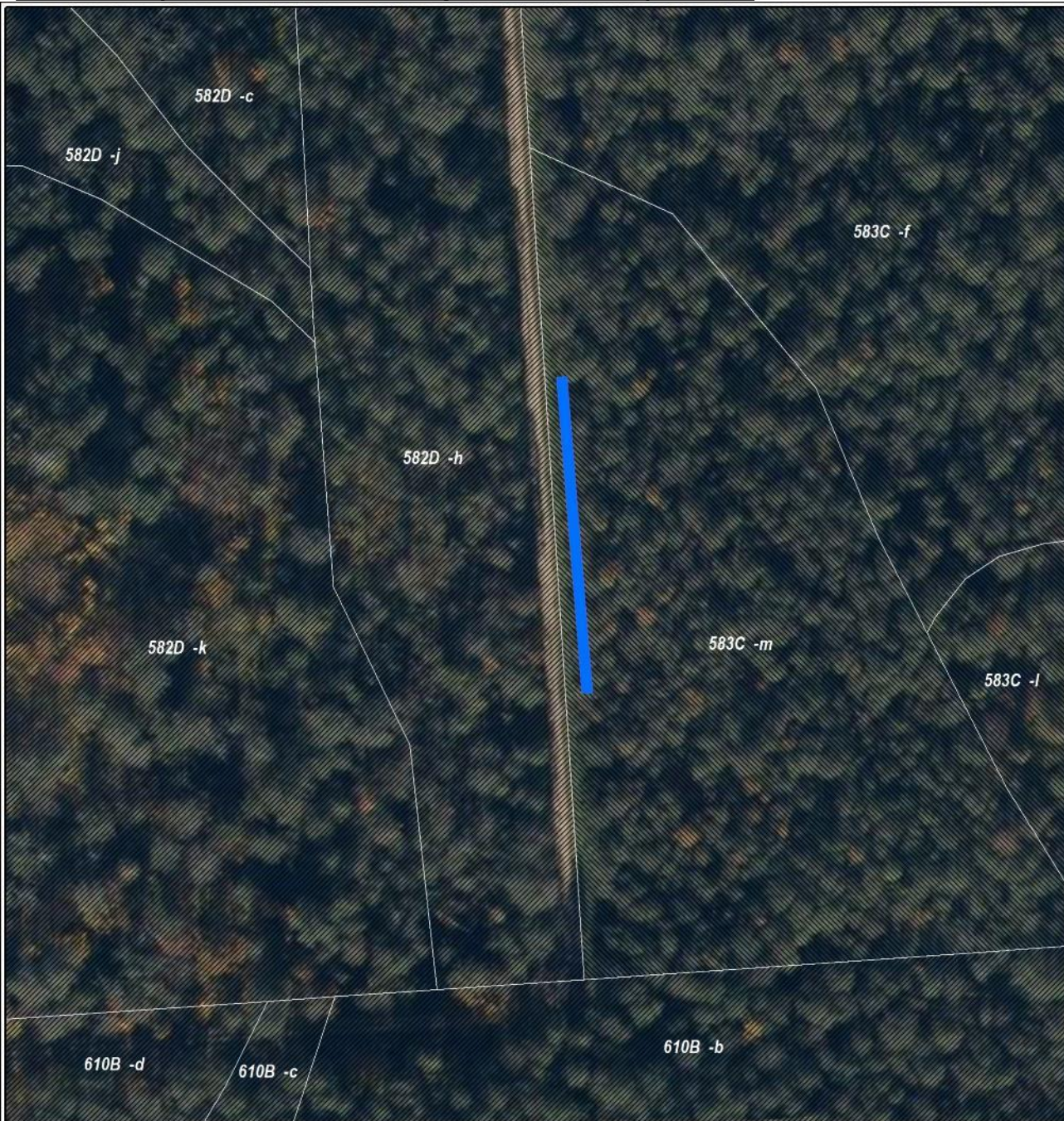

Działania ochronne dla zalotka większej *Leucorrhinia pectoralis*

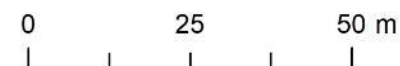
- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- granice wydziałów BROWSK
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- strefa buforowa
- utworzenie strefy buforowej wokół zbiornika

Działania ochronne dla zalotka większej *Leucorrhinia pectoralis*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice wydziałów Białowieża
- granice nadleśnictw
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona czynna
- 0, strefa buforowa
- poszerzenie rowu o 2m

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pałka 2010), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie maj-czerwiec).

Monitoring stanowisk dobrze zachowanych lub z dużą ilością samców: Pasieki, Skupowo 1, Łutownia 1, Żwirownia, Białowieża, Przedzielna, Ols, Topiło 1 i 2.

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
stan siedliska gatunku (obecność zbiornika) oraz obecność gatunku	zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pałka 2010)	wszystkie zbiorniki, w których wykonywane będą zabiegi ochronne, łącznie z nowo utworzonymi sadzawkami	pomiar powierzchni i głębokości zbiornika	Co 5 lat, od chwili wykonania zabiegu

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	110-250	C	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Zgodnie z legendą rysunku w miejscu objętymi ustaleniami wyznaczono

1. tereny do zalesień wg granic polno-leśnych

Proponuje się odstępianie od planowanego zagospodarowania przestrzennego w miejscu występowania siedliska gatunku.

Wskazania do dokumentów planistycznych

Zgodnie z legendą rysunku
w miejscu objętymi ustaleniami
wyznaczono
tereny do zalesień wg granic
polno-leśnych

Studium Uwarunkowań
i Kierunków Zagospodarowania
Przestrzennego gminy Białowieża

 graica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieża

 granice nadleśnictw

Gatunek

 1042, zalotka większa,
Leucorrhinia pectoralis

0 0,1 0,2 km

MOTYLE

A photograph of a lush green landscape, likely a forest or park. A path leads through dense vegetation, including tall grasses, ferns, and various shrubs. The background is filled with tall trees, creating a sense of depth and a natural setting. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Gatunki fauny – motyle

4030 szlaczkoń szafraniec

Colias myrmidone

Ogólne omówienie badań:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacje przyrodnicze z lat 2016-2018 i 2018-2019, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 1 sezonu wegetacyjnego w 2023 r.;
- wykonano pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono; od dawna brak jest informacji o gatunku;
- brak odpowiednich siedlisk tego gatunku, a roślina żywicielska pojawia bardzo rzadko;
- gatunek należy usunąć z SDF.

Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego (cele ochrony)

Brak, nie stwierdzono siedliska

Identyfikacja zagrożeń

Brak, nie stwierdzono siedliska

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony

Brak, nie stwierdzono siedliska

Określenie działań ochronnych

Brak, nie stwierdzono siedliska

Określenie sposobu monitoringu stanu ochrony

Brak, nie stwierdzono siedliska

Ustalenie sposobu monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków

Brak, nie stwierdzono siedliska

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak, nie stwierdzono siedliska

Gatunki fauny – motyle

1060 czerwończyk nieparek

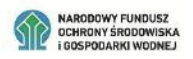
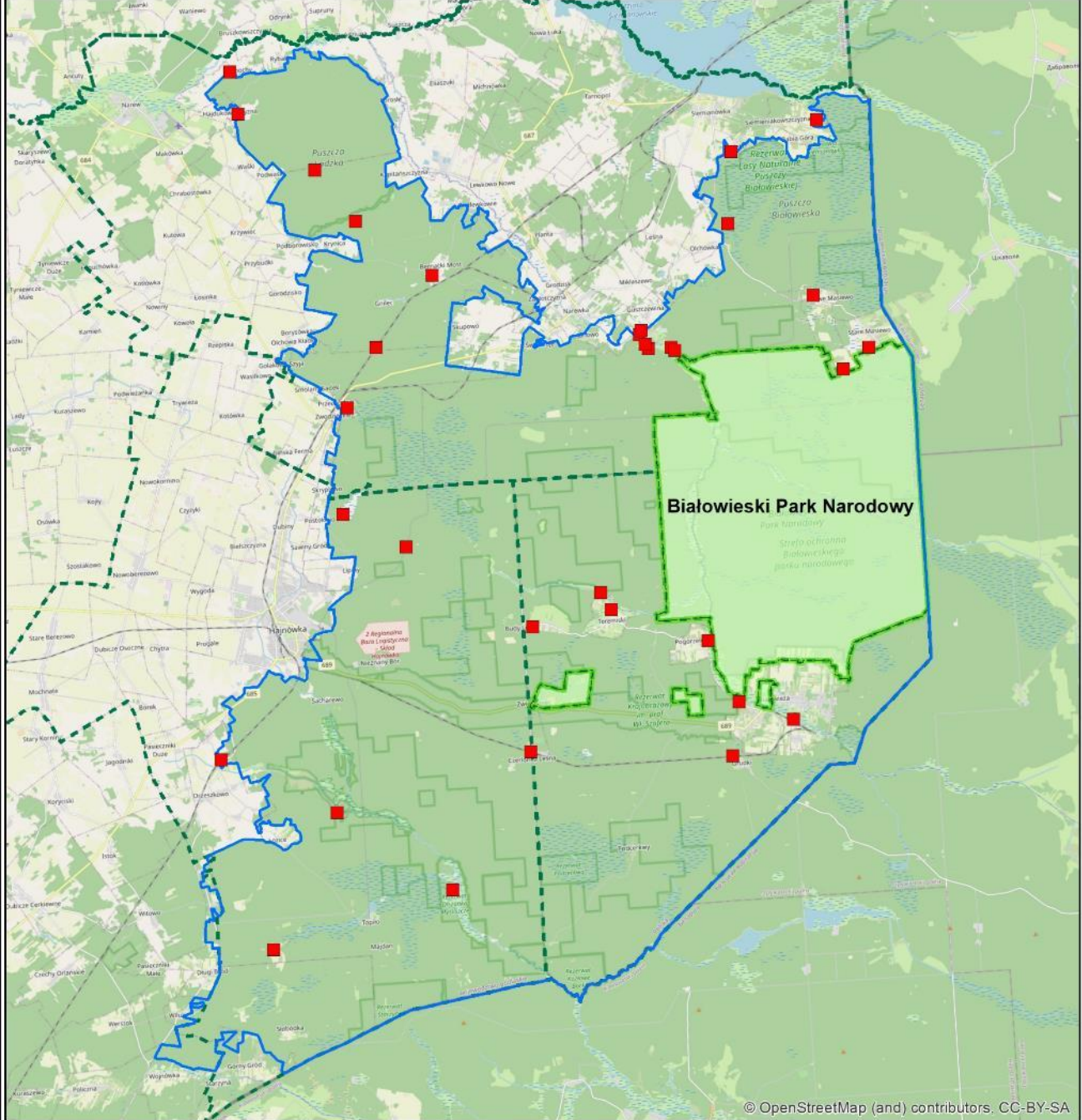
Lycaena dispar

Liczba stanowisk

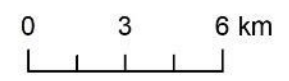
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieckim PN	W granicach Białowieckiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
33	...	33

Gatunki fauny - motyle 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Rozmieszczenie stanowisk czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- 1060, Czerwończyk nieparek, *Lycaena dispar*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

(brak ocen, gdyż dokonywane są tylko dla regionu biogeograficznego;
w przypadku regionu kontynentalnego wszystkie oceny to FV)

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność gatunku	XX	
Siedlisko	Baza pokarmowa	XX	XX
	Rodzaj środowiska	XX	
	Rośliny nektarodajne	XX	
Perspektywy zachowania		XX	
Ocena ogólna		XX	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Brak kryteriów oceny dla Obszaru i stanowiska

Dla regionu biogeograficznego (tj. nie ocenia się stanowiska i obszaru)		
Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	obecność gatunku	>80% stanowisk monitoringowych (kwadratów 5x5km)
Siedlisko	baza pokarmowa	brak kryteriów dla FV
	rodzaj środowiska	brak kryteriów dla FV
	rośliny nektarodajne	brak kryteriów dla FV

Cele ochrony

Brak kryteriów oceny dla Obszaru i stanowiska

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	obecność gatunku	zachowanie obecności gatunku
Siedlisko	baza pokarmowa	zachowanie potencjalnych i wykorzystywanych roślin żywicielskich gąsienic oraz w miarę możliwości względna ocena zasobności tej bazy
	rodzaj środowiska	zachowanie rodzaju siedliska, w którym stwierdzono występowanie gatunku (głównie podmokłe łąki)
	rośliny nektarodajne	zachowanie potencjalnych i wykorzystywanych roślin żywicielskich imagines oraz w miarę możliwości względna ocena zasobności tej bazy

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja.	W przyszłości możliwe intensywne wykaszanie, które może spowodować zanikanie szczawiu (roślina żywicielska gąsienic), co spowoduje likwidację stanowisk.
A03.03 Zaniechanie / brak koszenia.	Możliwe zaniechanie wykaszania łąki spowoduje jej zanikanie, poprzedzone sukcesją krzewów i podrostu drzew lekkonasiennych.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony.

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku.

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie wilgotnych łąk w dolinach rzecznych (konieczny ekstensywny wypas lub wykaszanie), ze znajdującymi się stanowiskami szczawiu.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

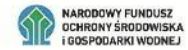
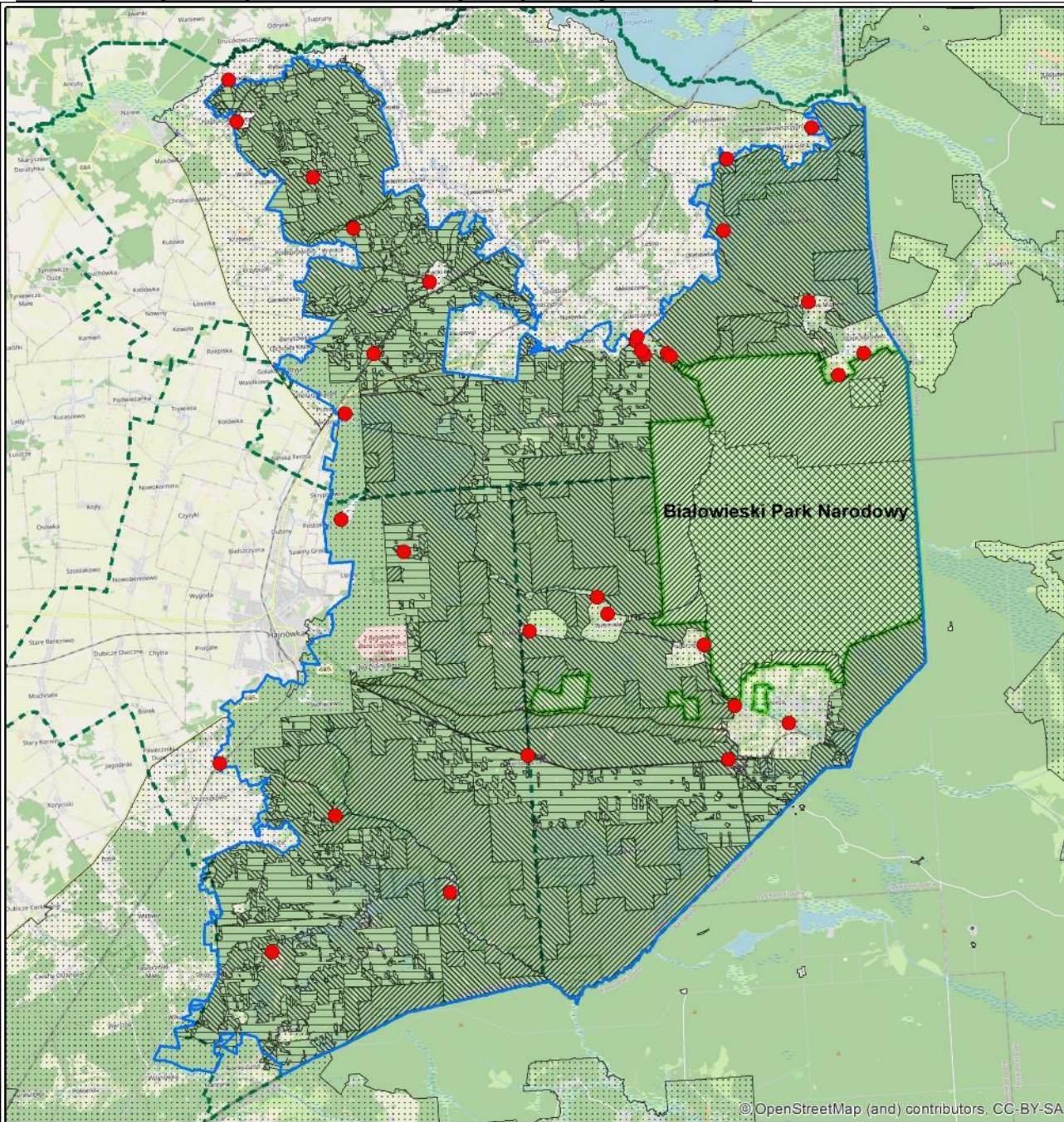
Nie dotyczy.

Określenie działań ochronnych:

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe	<u>Działania obligatoryjne</u> Prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego	Miejsce zgodnie mapą i warstwą shp.	Działanie ciągłe. Cały okres obowiązywania planu ochrony	Właściciel/ zarządca gruntu
Koszenie ekstensywne	<u>Działania fakultatywne</u> Wysokość koszenia ok. 5 cm, połączone ze starannym zebraniem i wywiezieniem siana. Na powierzchniach otoczonych, sąsiadujących z lasem koszenie do linii drzew, w celu nie dopuszczenia do systematycznego wkraczania drzew od strony lasu.	Miejsce zgodnie mapą i warstwą shp.	1-2 razy w roku. Termin pierwszego koszenia czerwiec, termin drugiego koszenia od połowy sierpnia. W przypadku obecności gatunków ekspansywnych i inwazyjnych wskazane jest stosowanie dodatkowego trzeciego koszenia w miejscach największego nagromadzenia tych gatunków	Właściciel/ zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

Działanie ochronne są zbieżne z działaniami dla ochrony innych gatunków wykorzystujących łąki (np. żubra).

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

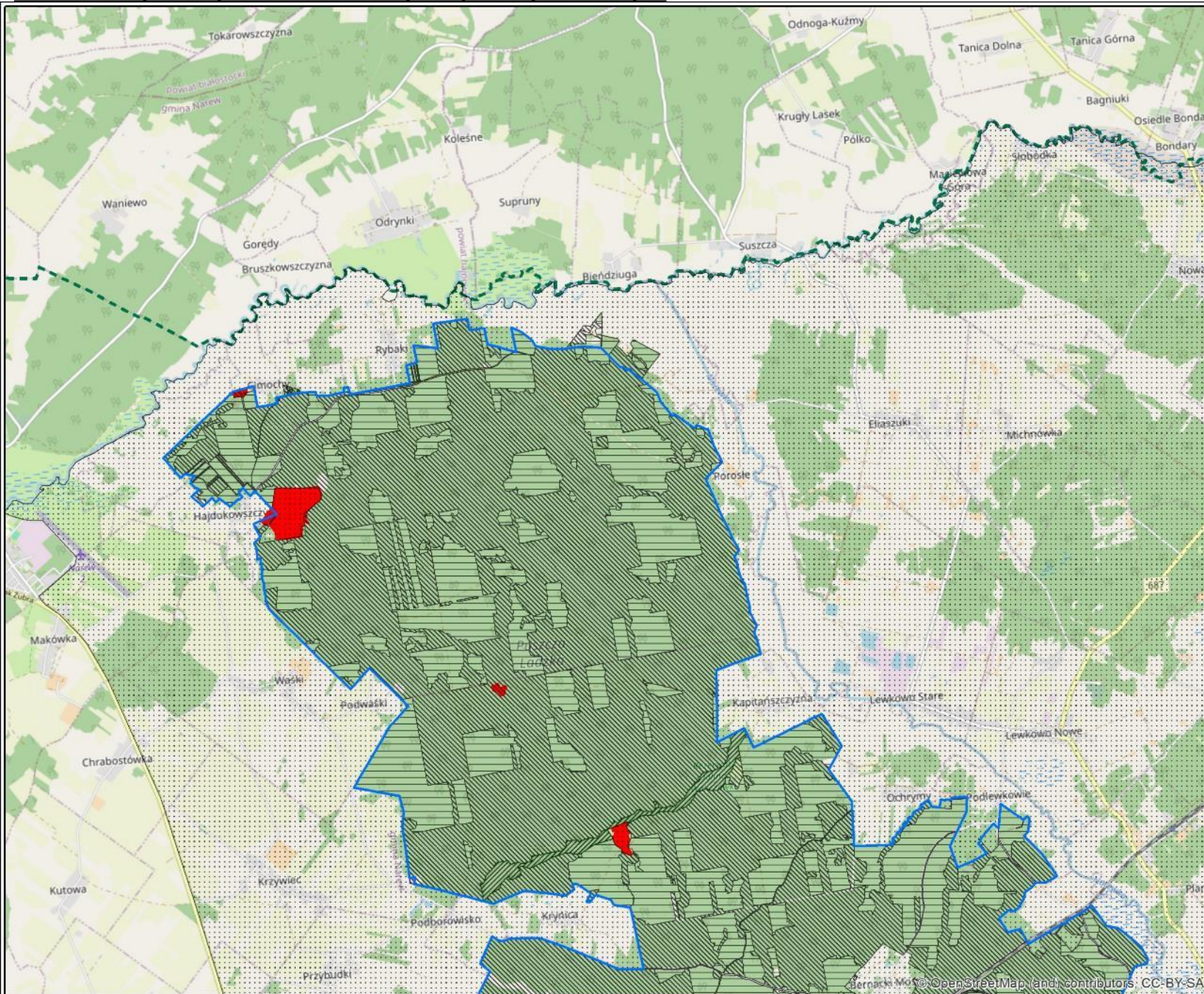

Proponowane działania ochronne dla czerwonończyka nieparka *Lycaena dispar*

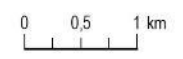
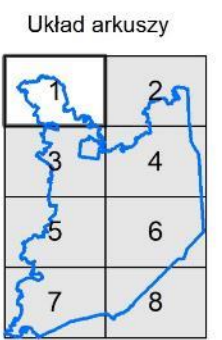
- Białowieżski Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

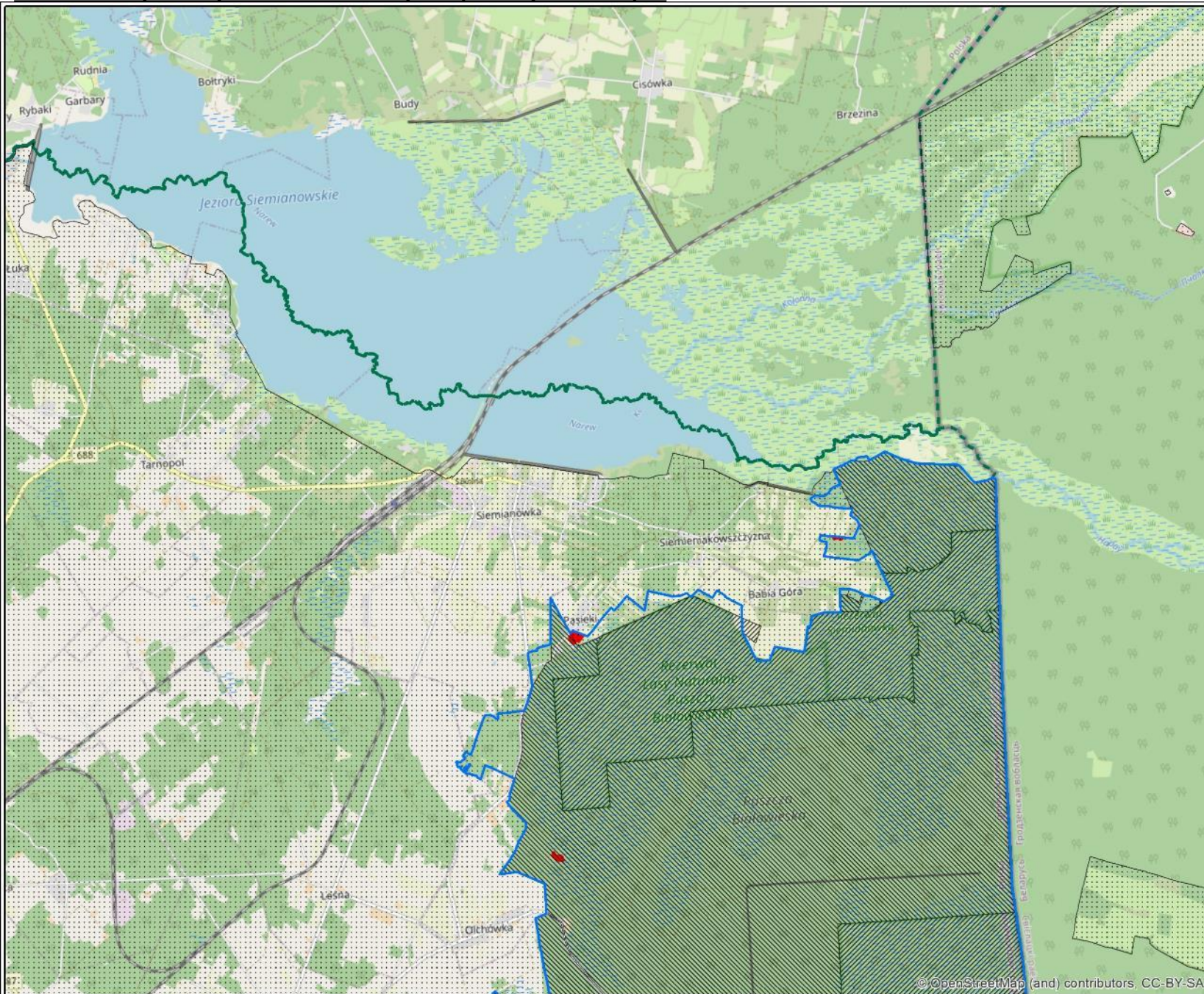
Gatunki fauny - motyle 1060 czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*

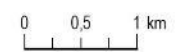
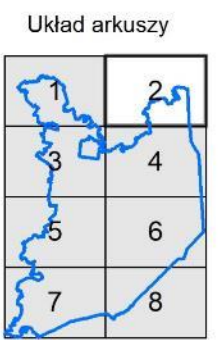
- ### strefy UNESCO
- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

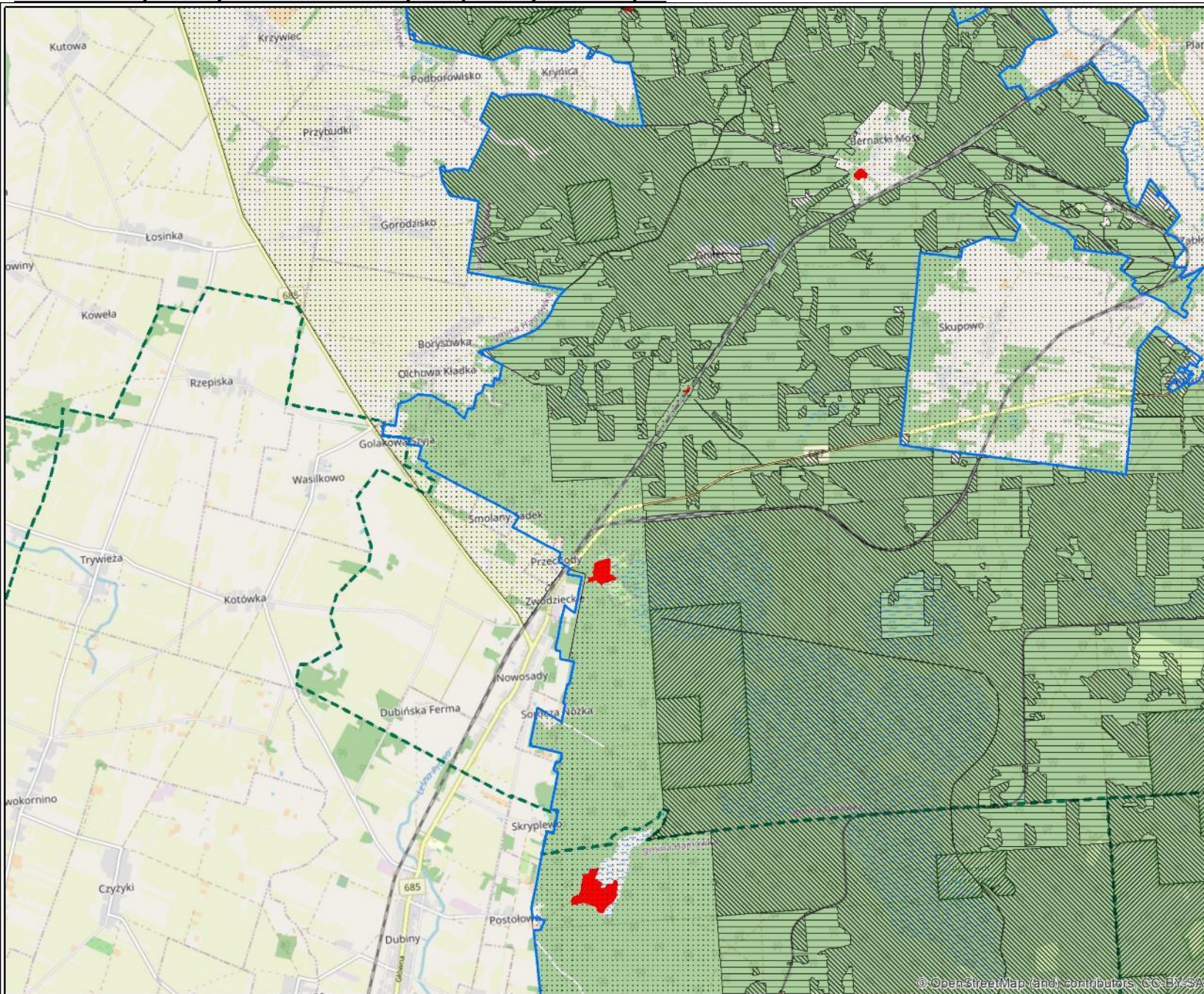
Gatunki fauny - motyle 1060 czerwńczyk nieparek *Lycaena dispar*

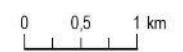
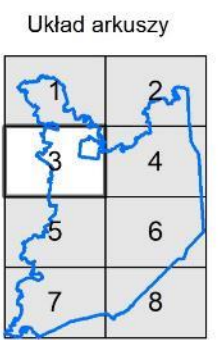
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe
-

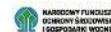
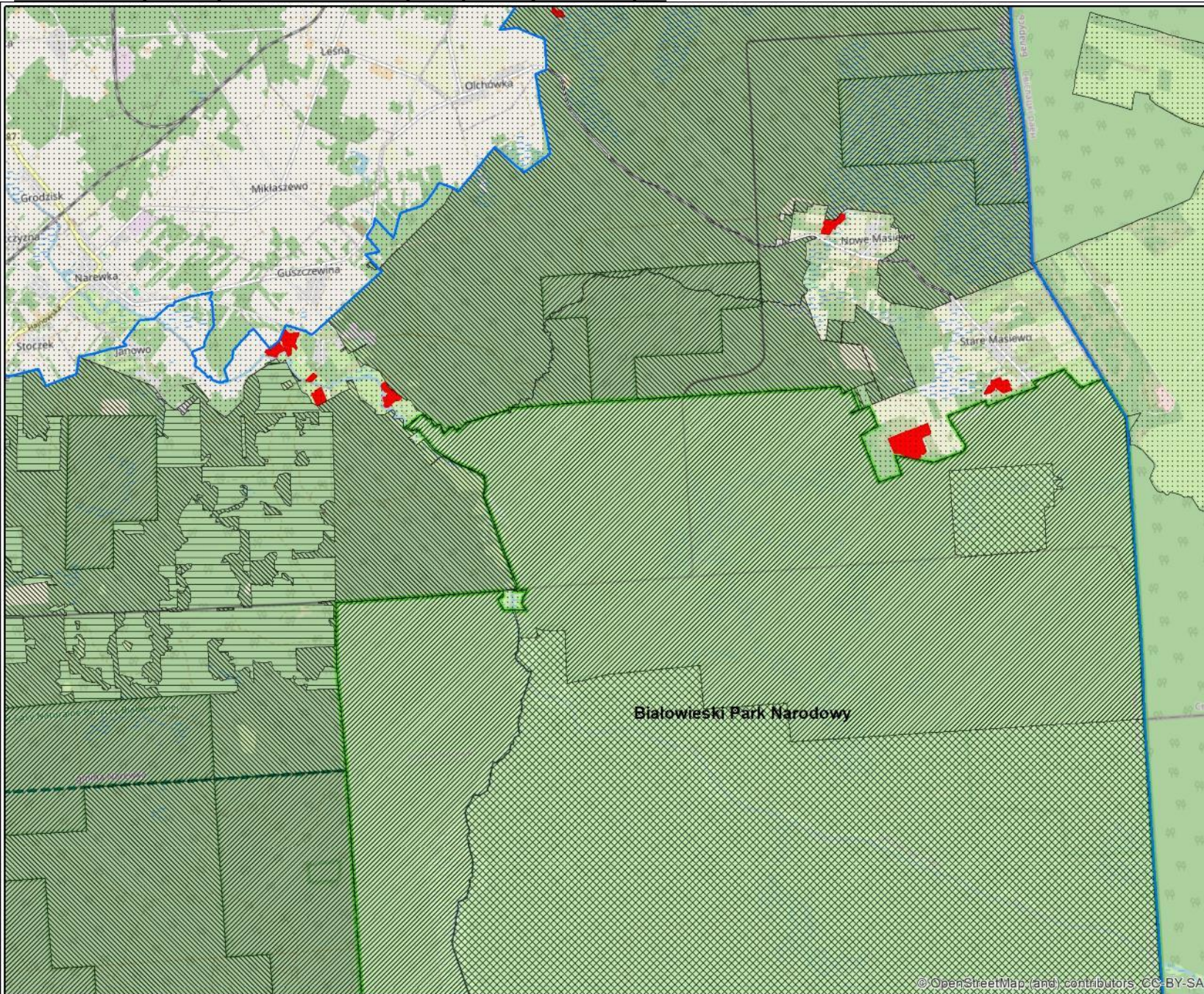
Gatunki fauny - motyle 1060 czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*

- ### strefy UNESCO
- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

Gatunki fauny - motyle 1060 czerwńczyk nieparek *Lycaena dispar*

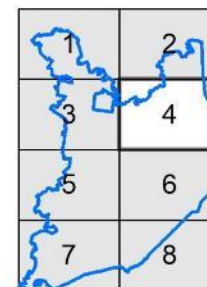

strefy UNESCO

- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- 0, strefa buforowa

 Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

Układ arkuszy

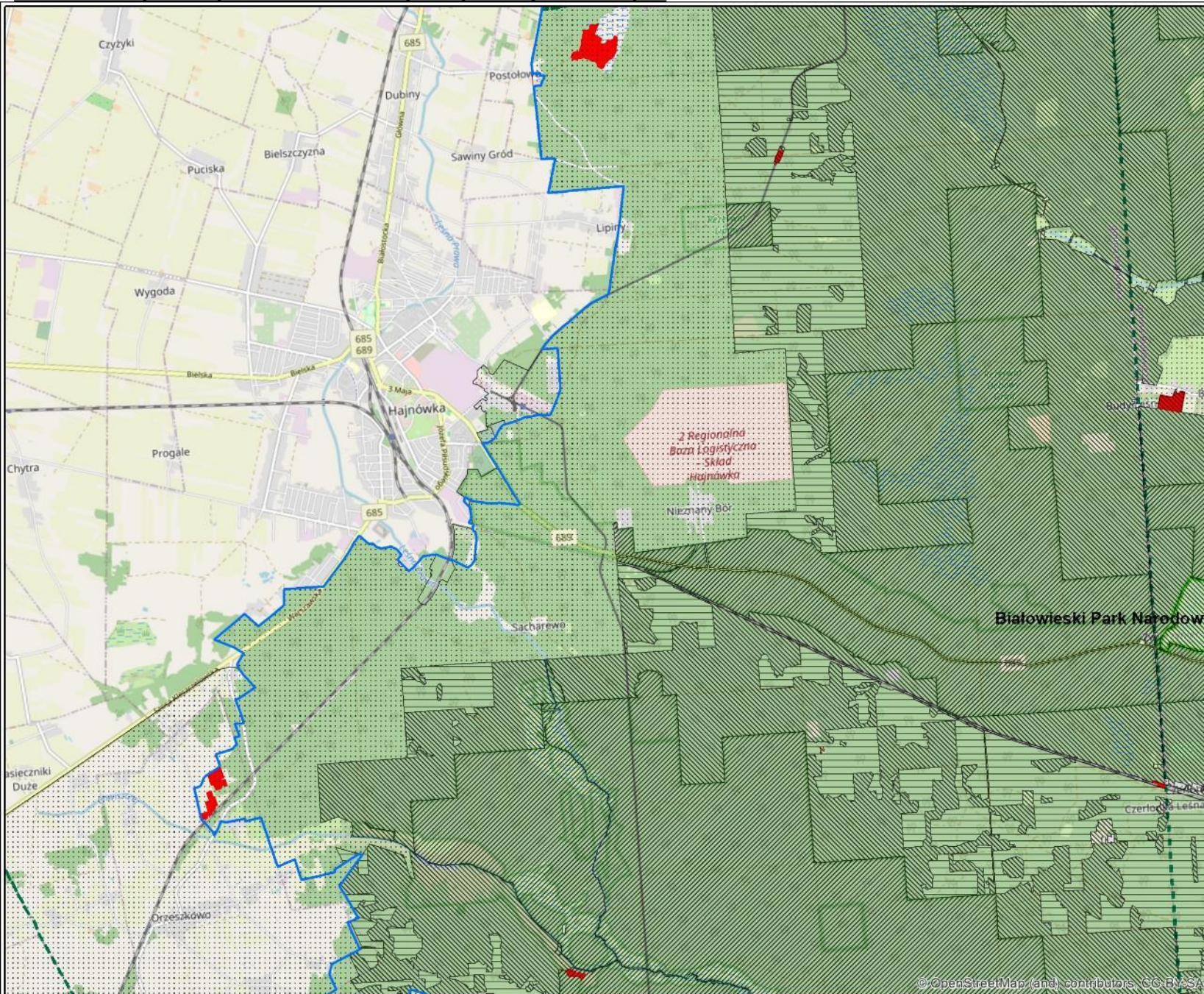

0 0,5 1 km

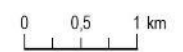
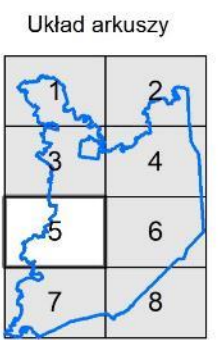

2024

Gatunki fauny - motyle 1060 czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*

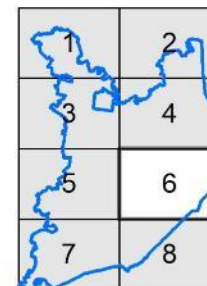
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

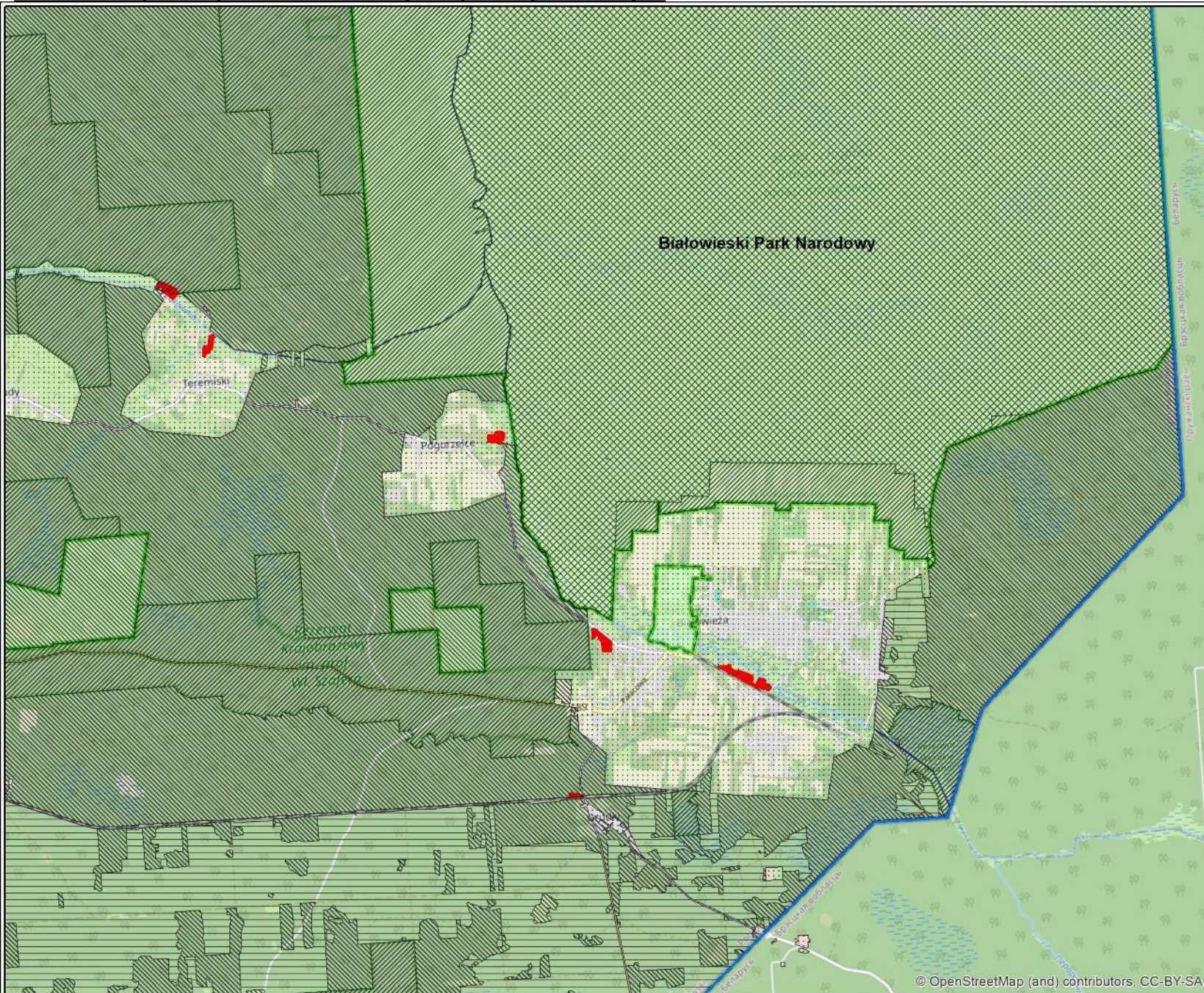
strefy UNESCO

- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

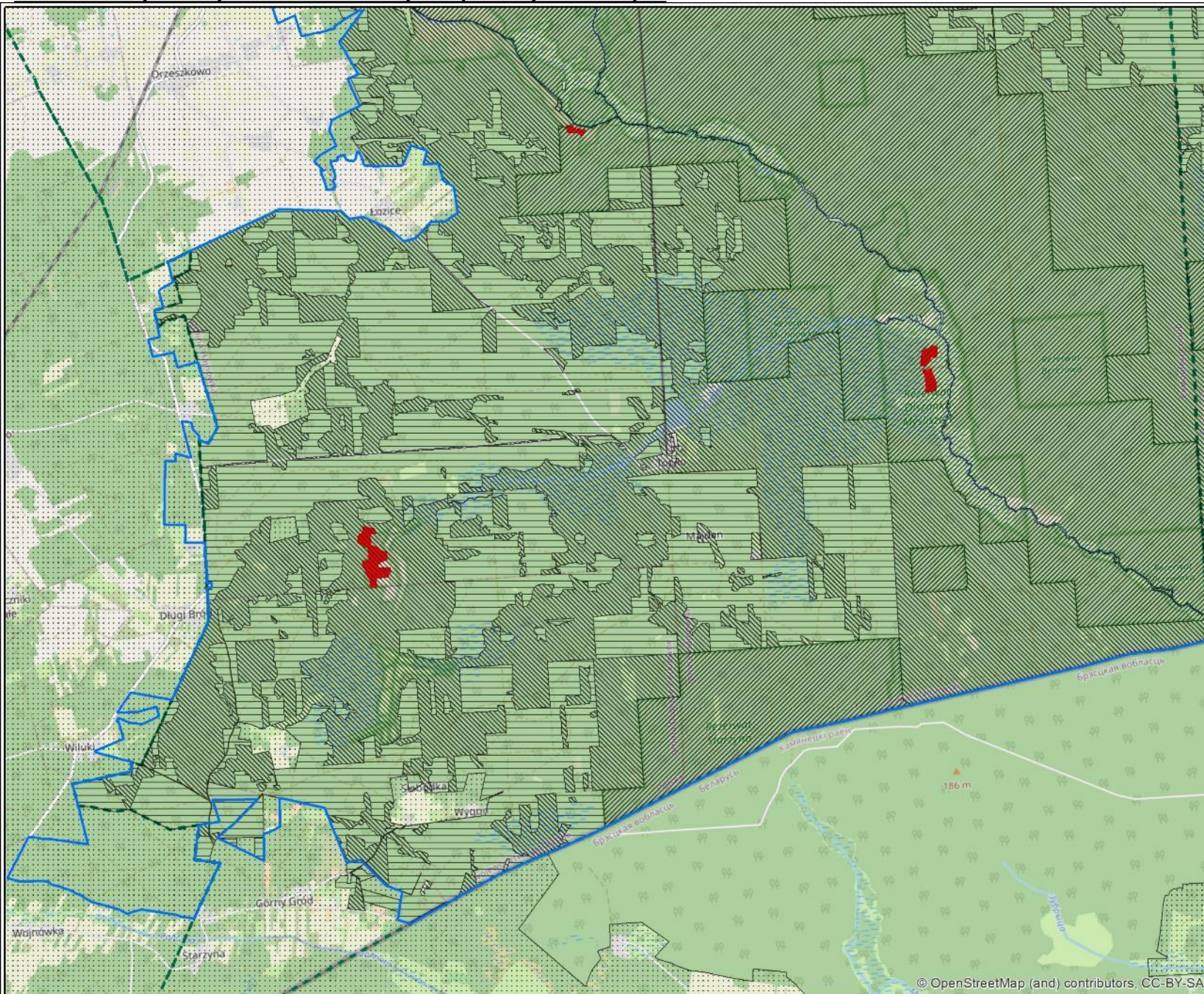
Układ arkuszy

0 0,5 1 km

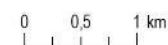
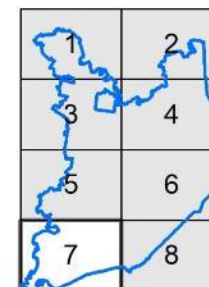
Gatunki fauny - motyle 1060 czerwńczyk nieparek *Lycaena dispar*

strefy UNESCO

- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - 0, strefa buforowa
- Ekstensywne użytkowanie kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe

Układ arkuszy

2024

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Sielezniew 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie sierpień-wrzesień).

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitoring skuteczności działań powinien się pokrywać z monitoringiem stanu ochrony (nie jest potrzebny inny monitoring o odrębnej metodyce).

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF		C	A	C	A
Według proponowanego SDF	100-1000	C	A	C	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – motyle

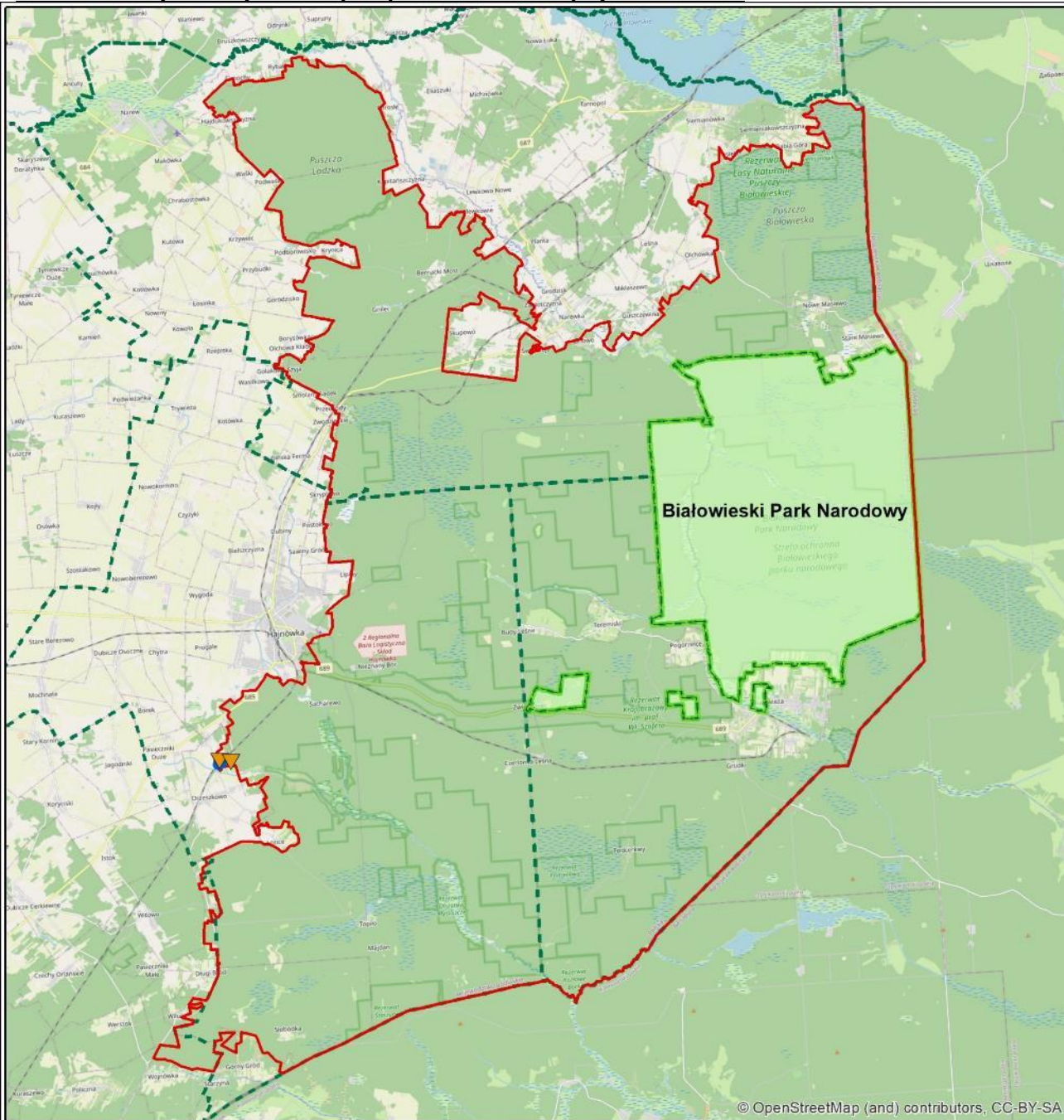
1065 przeplatka aurinia
Euphydras aurinia

Liczba stanowisk

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieckim PN	W granicach Białowieckiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
2	-	2

Gatunki fauny - motyle 1065 przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*

Rozmieszczenie stanowisk przeplatki aurinii, *Euphydryas aurinia*

- Białowieży Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw

Gatunek

- 1065, Przeplatka aurinia, *Euphydryas aurinia*

Dane z monitoringu GIOŚ 2023

- 1065, Przeplatka aurinia, *Euphydryas aurinia*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr		Ocena	
Populacja	Liczebność	FV	FV
	Izolacja	FV	
Siedlisko	Powierzchnia	FV	FV
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	FV	
	Liczba dogodnych miejsc do rozrodu	FV	
	Baza pokarmowa	U1	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Względna liczebność	>3 os. na 50 mb
	Izolacja przestrzenna	< 1000 m
Siedlisko	Powierzchnia stanowiska	> 2 ha
	Liczba dogodnych miejsc do rozrodu	>2 oprędy na 500m ²
	Stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	< 10%
	Dostępność bazy pokarmowej gąsienic (zagęszczenie rośliny żywicielskiej)	>50 os. na 25 m ²

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Względna liczebność	>3 os. na 50 mb (utrzymanie oceny FV)
	Izolacja przestrzenna	< 1000 m (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Powierzchnia stanowiska	> 2 ha (utrzymanie oceny FV)
	Liczba dogodnych miejsc do rozrodu	>2 oprędy na 500m ² (4 oprędy na 500 m ²) (utrzymanie oceny FV)
	Stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	< 10% (utrzymanie oceny FV)
	Dostępność bazy pokarmowej gąsienic (zagęszczenie rośliny żywicielskiej)	>20 os. na 25 m ² (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zalegający wojłok uniemożliwia lub utrudnia wzrost roślin, w tym czarcikęsu (gatunek żywicielski gąsienic).
K02.01 Zmiana składu gatunkowego, sukcesja	Sukcesja dendroflory (krzewy i podrost drzew) na obrzeżach łąki prowadzi do zmniejszenia powierzchni siedliska, a z czasem może doprowadzić do jego zaniku.
A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Niewłaściwe (zbyt intensywne) koszenie na jednym ze stanowisk.

Zagrożenia potencjalne	
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	Zmiany sposobu użytkowania (np. intensyfikacja koszenia), a także nadmierne przesuszenie mogą spowodować zanik stanowiska.
K02.01 Zmiana składu gatunkowego, sukcesja	Potencjalne zarastanie dendroflorą spowodować może zanik siedliska łąkowego.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Utrzymanie co najmniej obecnego poziomu wód gruntowych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie wilgotnych łąk ekstensywnie wykaszanych, ze stanowiskami czarcikęsu łąkowego

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych:

Należy stosować wyłącznie ekstensywne koszenie łąk z usuwaniem zalegającego wojłoku oraz z utrzymaniem stanowisk czarcikęsu.

Planowane działania nie będą sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla przeplatki aurinii *Euphydryas aurinia*

 granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża

 granice nadleśnictw

 działki ewidencyjne

strefy UNESCO

 1-ochrona ścisła

 2-ochrona czynna I

 3-ochrona czynna II

 4-ochrona aktywna

 strefa buforowa

Działanie ochronne

 ekstensywne koszenie łąk z usuwaniem zalegającego wojłoku
oraz z utrzymaniem stanowisk czarcikęsu

0 0,1 0,2 km

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Sielezniew 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie sierpień-wrzesień).

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitoring skuteczności działań powinien się pokrywać z monitoringiem stanu ochrony (nie jest potrzebny inny monitoring o odrębnej metodyce).

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	C	B	A	B
Według proponowanego SDF	4-13	C	B	A	B

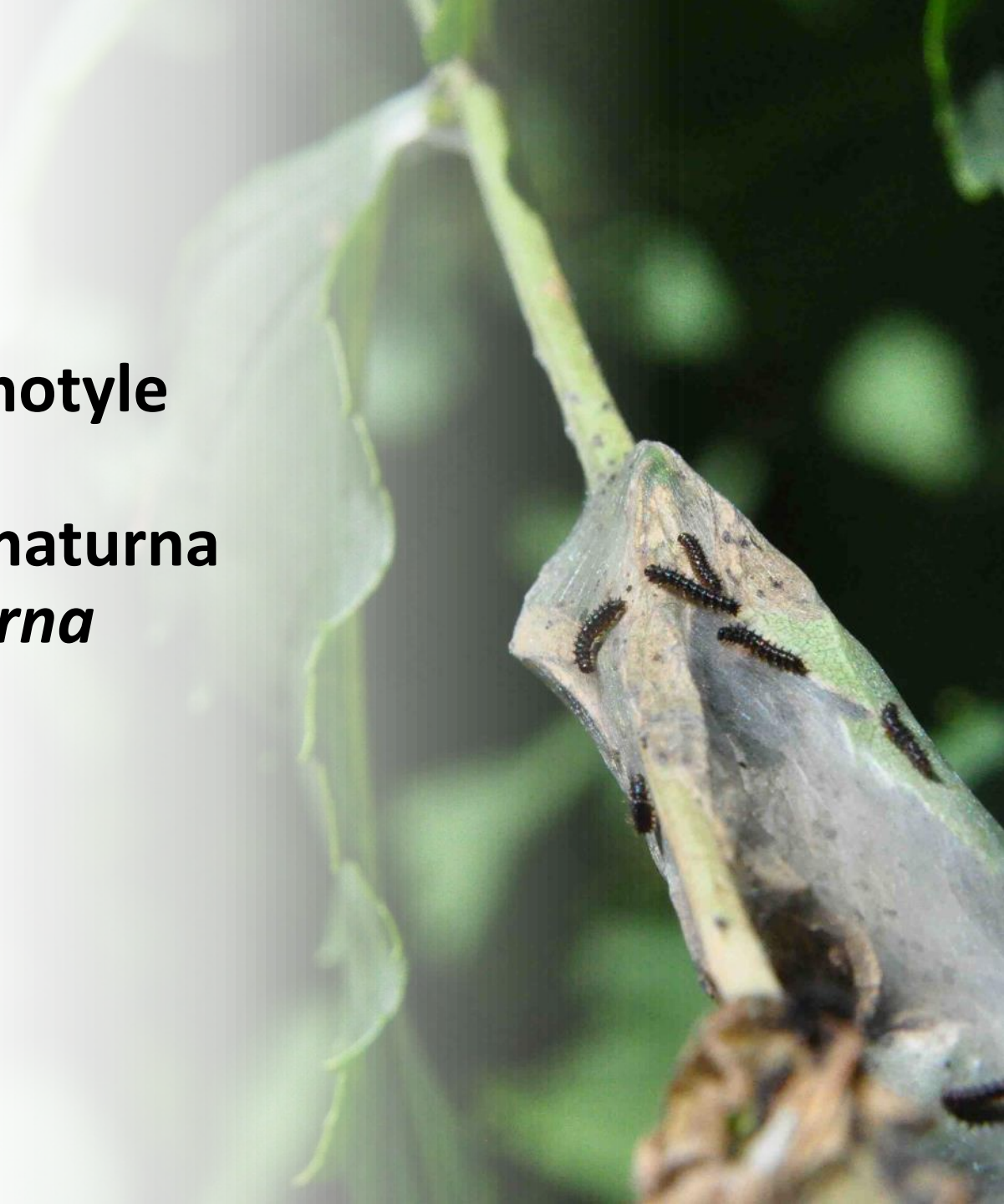
Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

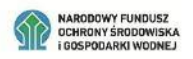
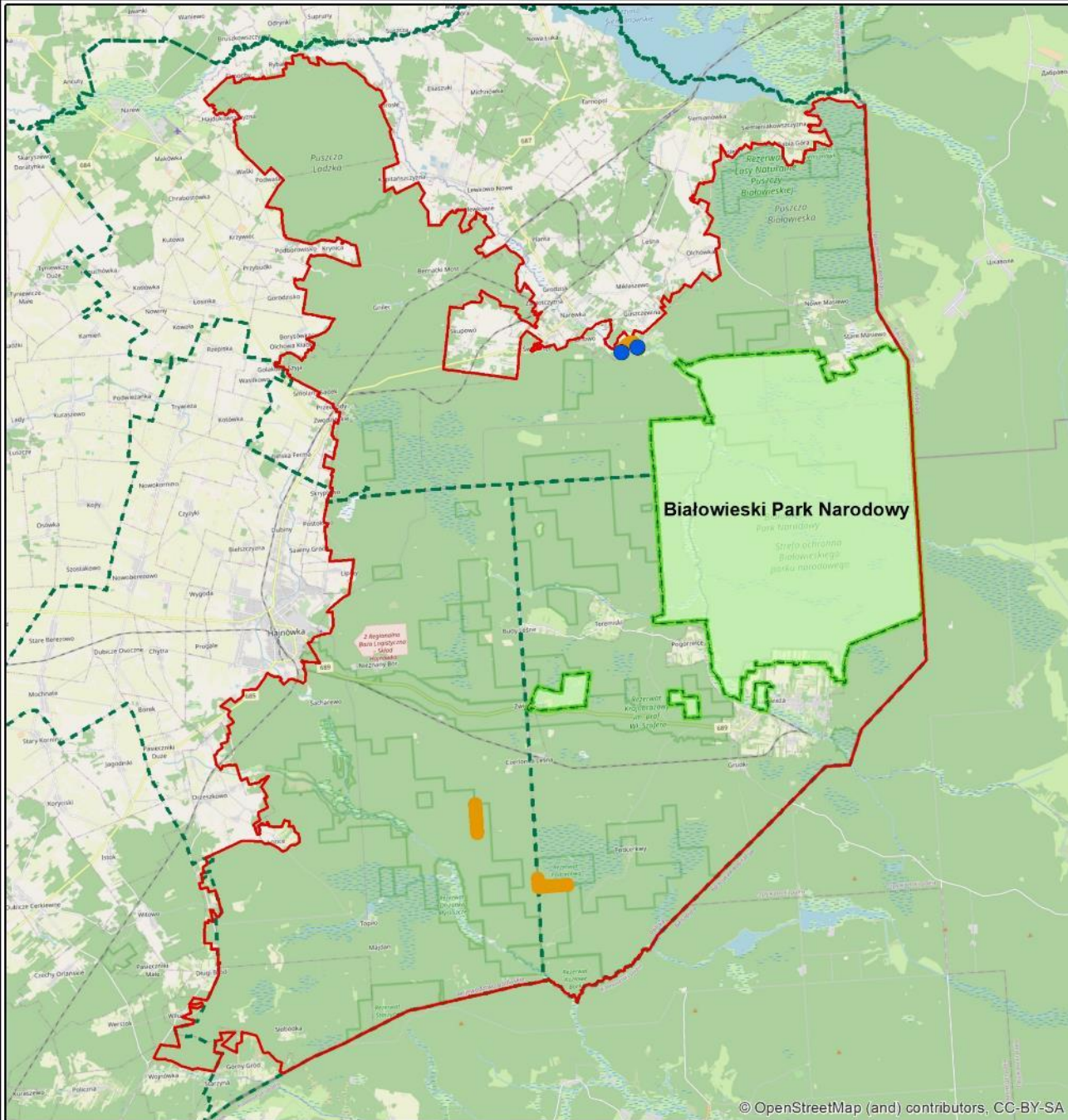
Gatunki fauny – motyle

6169 przeplatka matura
Euphydryas maturna

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
3 (4)	-	3(4)

Rozmieszczenie stanowisk przeplatki matury *Euphydryas maturna*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw

Gatunek

- 1052, Przeplatka matura, *Euphydryas maturna*

Dane z monitoringu GIOŚ 2023

- 1052, Przeplatka matura, *Euphydryas maturna*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczba obserwowanych osobników	U2	U1
	Indeks liczebności	U2	
	*Liczba oprzędów	U1	
	Izolacja	FV	
Siedlisko	*Baza pokarmowa	FV	U1
	Ekspozycja słoneczna mikrosiedlisk	U1	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczba obserwowanych osobników	>8 os. na 100 m
	Indeks liczebności	>20 os. na 100 m
	*Liczba oprzędów	>8 szt. na 100 m
	Izolacja	<2 km
Siedlisko	*Baza pokarmowa	>15 os. na 100 m
	Ekspozycja słoneczna mikrosiedlisk	S, SW, W

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Liczba obserwowanych osobników	minimum 4 osobniki (utrzymanie oceny U2)
	Indeks liczebności	10-20 os. na 100 m (utrzymanie oceny U2)
	*Liczba oprzędów	3-8 na 100 m (utrzymanie oceny U1)
	Izolacja	<2 km (600 m) (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	*Baza pokarmowa	>15 os. na 100 m (utrzymanie oceny FV)
	Ekspozycja słoneczna mikrosiedlisk	W, SE (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01 Zmiana składu gatunkowego, sukcesja	Zarastanie dendroflorą spowodować może zanik strefy ekotonowej (las-łąka) i siedliska łąkowego.
--	---

Zagrożenia potencjalne

A03.03 Zaniechanie / brak koszenia	Możliwe zaniechanie wykaszania łąki spowoduje jej zanikanie, poprzedzone sukcesją krzewów i podrostu drzew lekkonasiennych.
------------------------------------	---

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony.

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku.

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie wilgotnych zbiorowisk łąkowych oraz ich obrzeży (ekoton) sąsiadujących z wilgotnymi lasami i obecnym podrostem jesionu wyniosłego; ekstensywne wykaszanie, podsadzanie jesionu.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy.

Określenie działań ochronnych

Na zarastającej łące należy wycinać chmiel oraz podrost drzew, który zacienia podrost jesionu, w celu zachowania bazy pokarmowej gąsienic.

Planowane działania nie będą sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla przeplatki matura *Euphydryas maturna*

 granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża

 granice nadleśnictw

 działki ewidencyjne

strefy UNESCO

 1-ochrona ścisła

 2-ochrona czynna I

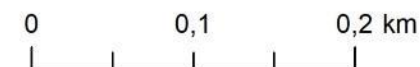
 3-ochrona czynna II

 4-ochrona aktywna

 strefa buforowa

Działanie ochronne

 usuwanie dendroflory i chmielu, w celu zachowania bazy pokarmowej gąsienic

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Malkiewicz 2012; Malkiewicz i Sielezniew 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 4 kontrole w roku (w okresie czerwiec-lipiec).

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitoring skuteczności działań powinien się pokrywać z monitoringiem stanu ochrony (nie jest potrzebny inny monitoring o odrębnej metodyce).

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	B	A	A	A
Według proponowanego SDF	10-100	C	A	C	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

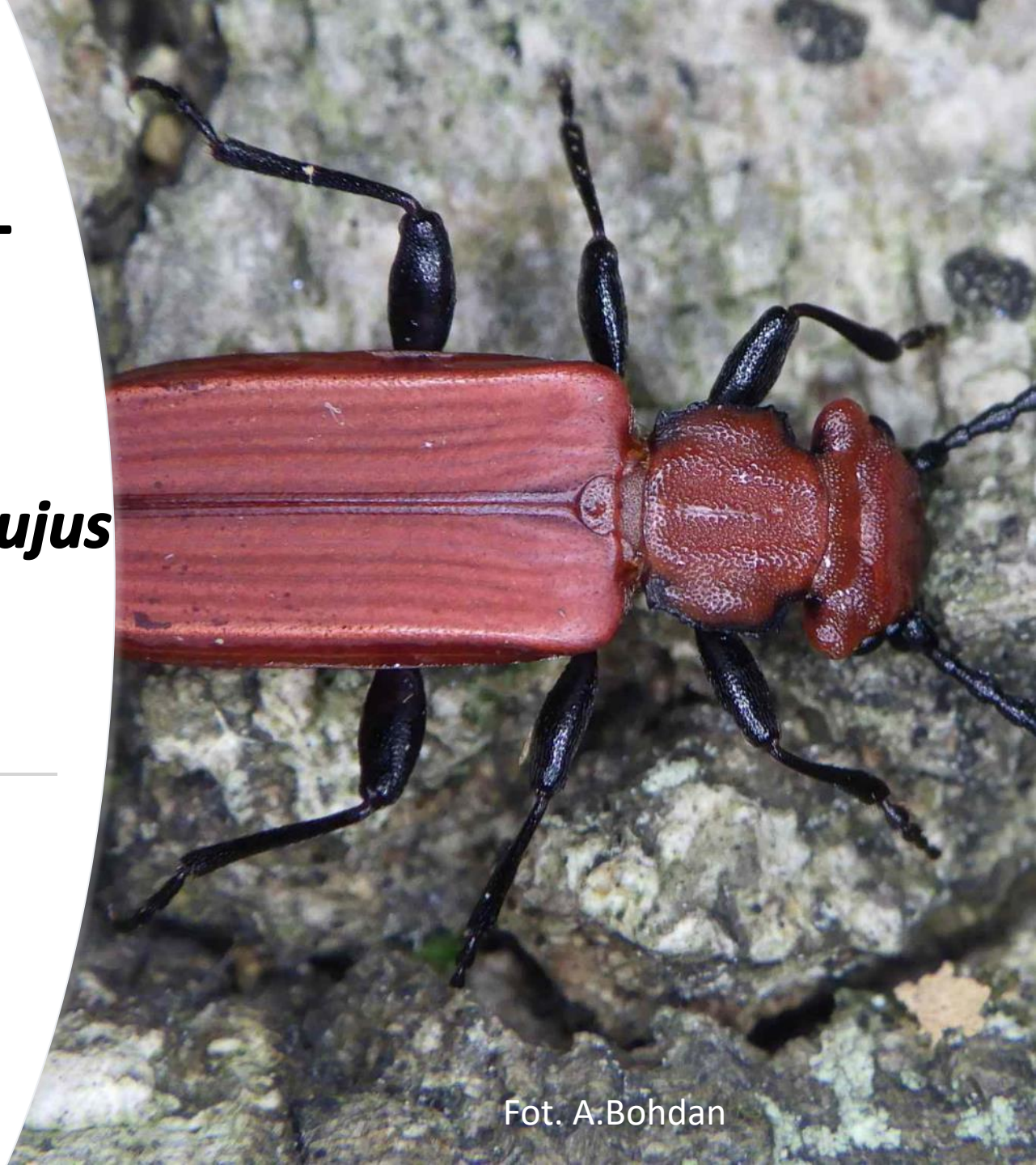
Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

CHRZĄSZCZE

■
**Gatunki fauny –
chrząszcze**

**1086 zgniotek
cynobrowy *Cucujus
cinnaberinus***

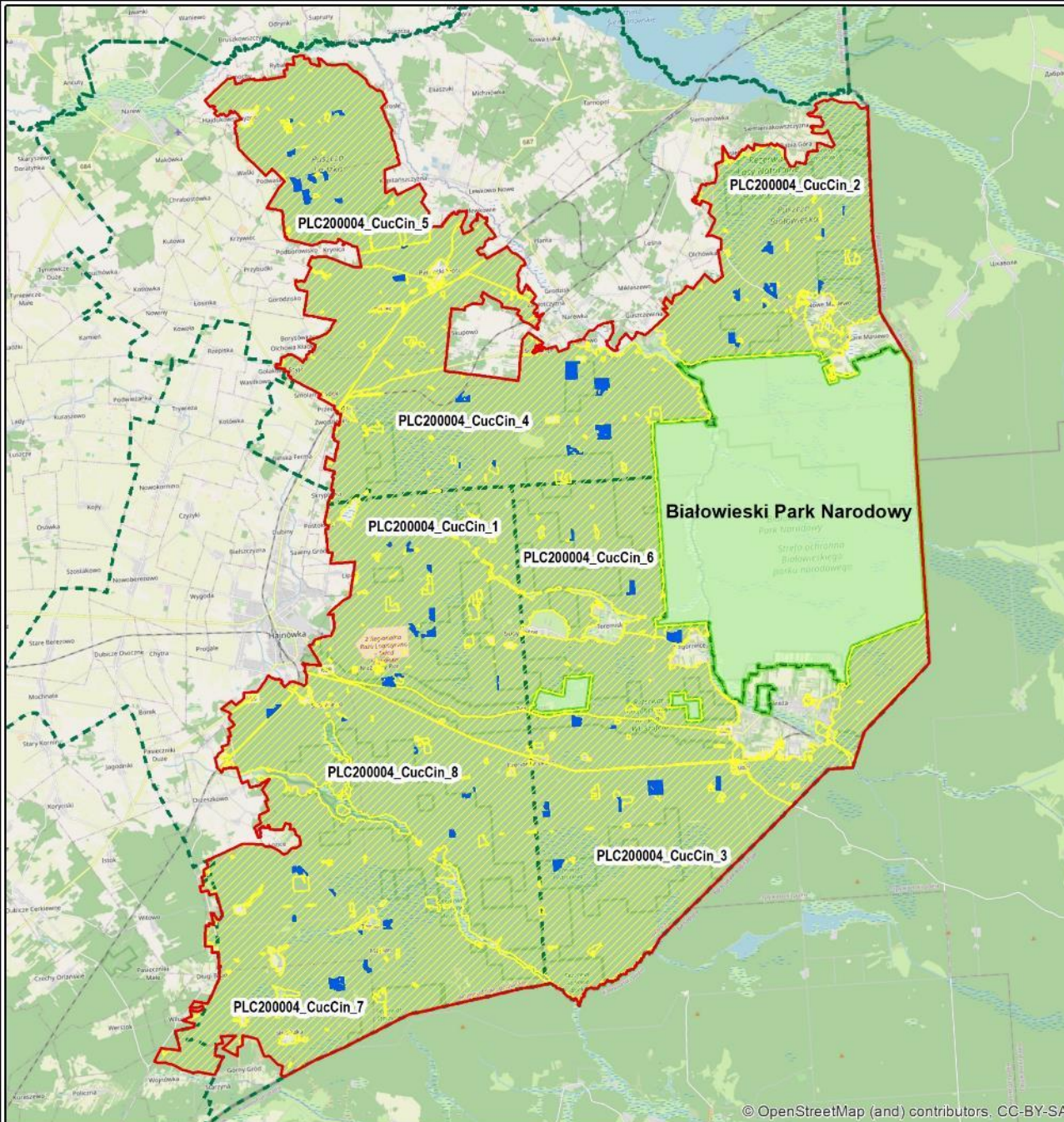
Fot. A.Bohdan

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
8 (obrębów)	1	9

Rozmieszczenie stanowisk zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 1086, Zgniotek cynobrowy, *Cucujus cinnaberinus*
- siedlisko potencjalne gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność gatunku na stanowisku	FV	FV
	Areał zajmowany przez populację	FV	
Siedlisko	Ilość martwego drewna	FV	FV
	Jakość martwego drewna	FV	
	Stopień naturalności ekosystemu leśnego	FV	
	Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu	FV	
	Intensywność gospodarowania	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Obecność gatunku na stanowisku	Stwierdzono aktualną obecność
	Areal zajmowany przez populację	>5 (przy czym odległość między miejscami stwierdzeń w sąsiadujących kwadratach siatki UTM jest nie mniejsza niż 1 km)
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>10
	Jakość martwego drewna	Reprezentowane mniej więcej w jednakowej ilości wszystkie 4 klasy rozkładu**
	Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego	W obrębie całego stanowiska (mniej więcej równomiernie na całej jego powierzchni) drzewostan panujący*** o naturalnie zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej oraz wyraźnie zróżnicowanej dymensji lub stwierdzenie aktualnego występowania na stanowisku co najmniej jednego spośród następujących gatunków: <i>Ampedus melanurus</i> , <i>Boros schneideri</i> , <i>Cucujus haematodes</i> , <i>Lacon lepidopterus</i> , <i>Prostomis mandibularis</i> , <i>Rhysodes sulcatus</i>
	Intensywność gospodarowania	Siedliska z różnych względów zupełnie albo prawie zupełnie wyłączone z gospodarki leśnej lub od wielu lat całkowicie lub prawie całkowicie pozbawione zabiegów (tereny trudno dostępne, objęte ścisłą ochroną), z dużą ilością pozostawianego martwego drewna (w ciągu ostatnich 5 lat co najmniej 70% wydzielonego w tym okresie posuszu o pierśnicy przekraczającej 30 cm, w tym złomów i wywrotów, pozostało w środowisku w stanie nienaruszonym)

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Obecność gatunku na stanowisku	Stwierdzono aktualną obecność (utrzymanie oceny FV)
	Areał zajmowany przez populację	>5 (przy czym odległość między miejscami stwierdzeń w sąsiadujących kwadratach siatki UTM jest nie mniejsza niż 1 km) (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>10 (utrzymanie oceny FV)
	Jakość martwego drewna	Reprezentowane mniej więcej w jednakowej ilości wszystkie 4 klasy rozkładu (utrzymanie oceny FV)
	Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego	W obrębie całego stanowiska (mniej więcej równomiernie na całej jego powierzchni) drzewostan panujący o naturalnie zróżnicowanej strukturze wiekowej i przestrzennej oraz wyraźnie zróżnicowanej dymensji lub stwierdzenie aktualnego występowania na stanowisku co najmniej jednego spośród następujących gatunków: <i>Ampedus melanurus</i> , <i>Boros schneideri</i> , <i>Cucujus haematodes</i> , <i>Lacon lepidopterus</i> , <i>Prostomis mandibularis</i> , <i>Rhysodes sulcatus</i> (utrzymanie oceny FV)
	Intensywność gospodarowania	Siedliska z różnych względów zupełnie albo prawie zupełnie wyłączone z gospodarki leśnej lub od wielu lat całkowicie lub prawie całkowicie pozbawione zabiegów (tereny trudno dostępne, objęte ścisłą ochroną), z dużą ilością pozostawianego martwego drewna (w ciągu ostatnich 5 lat co najmniej 70% wydzielonego w tym okresie posuszu o pierśnicy przekraczającej 30 cm, w tym złomów i wywrotów, pozostało w środowisku w stanie nienaruszonym (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie martwych i zamierających drzew, a także eliminacja zalegającego martwego drewna prowadzi do zwiększonej śmiertelności chrząszczy i zmniejszenia liczby dogodnych siedlisk, w których przechodzą rozwój.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Zmniejszenie powierzchni siedliska prowadzi do zmniejszenia areалу występowania gatunku, natomiast zmiany prowadzące do odmłodzenia drzewostanu powodują zmniejszenie liczby potencjalnych, odpowiednich drzew do zasiedlenia przez gatunek.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających drzew oraz posuszu; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych:

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Buchholz 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie poł. kwietnia-październik).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	A	A	A	A
Według proponowanego SDF	100 000- 1 000 000	B	A	B	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – chrząszcze

1920 ponurek Schneidera

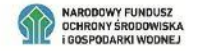
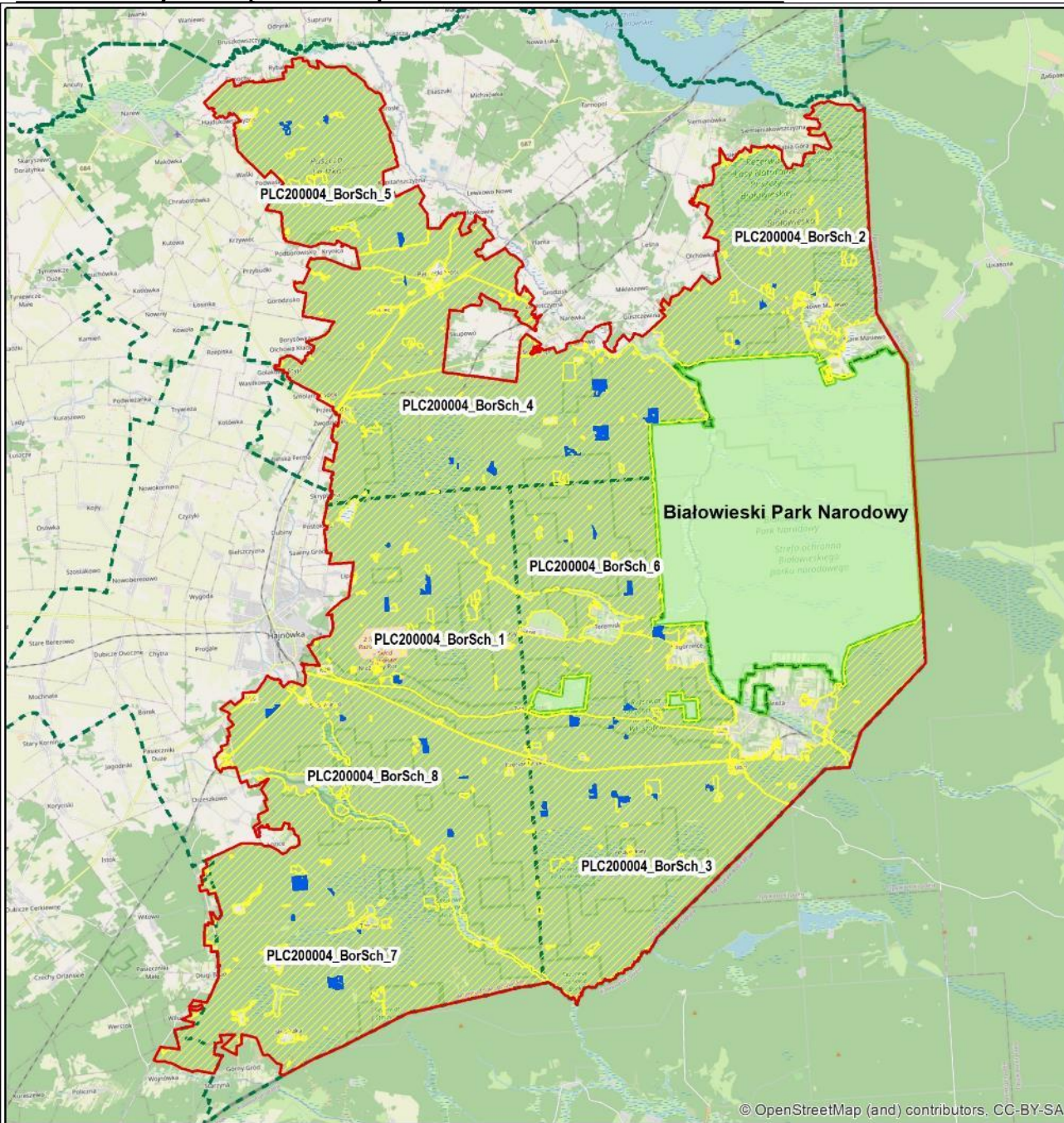
Boros schneideri

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
8 (obrębów)	1	9

Gatunki fauny - chrząszcze 1920 ponurek Schneidera *Boros schneideri*

Rozmieszczenie stanowisk ponurka Schneidera *Boros schneideri*

- Białowieżski Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 1920, Ponurek Schneidera, *Boros schneideri*
- siedlisko potencjalne gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność gatunku	FV	FV
	Liczebność	FV	
Siedlisko	Ilość martwego drewna	FV	FV
	Paleta gatunków martwego drewna	FV	
	Jakość martwego drewna	FV	
	Stopień naturalności ekosystemu na stanowisku	FV	
	Stopień naturalności ekosystemu wokół stanowiska	FV	
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	FV	
	Wiek drzew w drzewostanie na stanowisku	FV	
	Intensywność gospodarowania	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat
	Liczebność gatunku	Zaobserwowanie okazów po przeanalizowaniu 1-15 drzew
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>2
	Paleta gatunków martwego drewna	>1 Obecność gatunku preferowanego (sosna zwyczajna lub jodła pospolita)
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV
	Stopień naturalności ekosystemu na stanowisku	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, zróżnicowane wiekowo i gatunkowo
	Stopień naturalności ekosystemu wokół stanowiska	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność preferowanych roślin żywicielskich (sosny zwyczajnej lub jodły pospolitej) z udziałem w drzewostanie powyżej 30%
	Wiek drzew w drzewostanie na stanowisku	Liczne drzewa w wieku powyżej 80 lat
Intensywność gospodarowania	<20 pniaków w klasach rozkładu I-III na 1 ha	

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat (utrzymanie oceny FV)
	Liczebność gatunku	Zaobserwowanie okazów po przeanalizowaniu 1-15 drzew (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>2 (utrzymanie oceny FV)
	Paleta gatunków martwego drewna	>1 Obecność gatunku preferowanego (sosna zwyczajna lub jodła pospolita) (utrzymanie oceny FV)
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV (utrzymanie oceny FV)
	Stopień naturalności ekosystemu na stanowisku	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, zróżnicowane wiekowo i gatunkowo (utrzymanie oceny FV)
	Stopień naturalności ekosystemu wokół stanowiska	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu (utrzymanie oceny FV)
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność preferowanych roślin żywicielskich (sosny zwyczajnej lub jodły pospolitej) z udziałem w drzewostanie powyżej 30% (utrzymanie oceny FV)
	Wiek drzew w drzewostanie na stanowisku	Liczne drzewa w wieku powyżej 80 lat (utrzymanie oceny FV)
Intensywność gospodarowania	<20 pniaków w klasach rozkładu I-III na 1 ha (utrzymanie oceny FV)	

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie martwych i zamierających drzew, a także eliminacja zalegającego martwego drewna prowadzi do zwiększonej śmiertelności chrząszczy i zmniejszenia liczby dogodnych siedlisk, w których przechodzą rozwój.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Zmniejszenie powierzchni siedliska prowadzi do zmniejszenia areалу występowania gatunku, natomiast zmiany prowadzące do odmłodzenia drzewostanu powodują zmniejszenie liczby potencjalnych, odpowiednich drzew do zasiedlenia przez gatunek.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających drzew oraz posuszu; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych:

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Gutowski 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie koniec zimy-późna jesień).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	B	A	A	A
Według proponowanego SDF	1000-250 000	A	A	B	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – chrząszcze

4026 zagłębek bruzdkowany

Rhysodes sulcatus

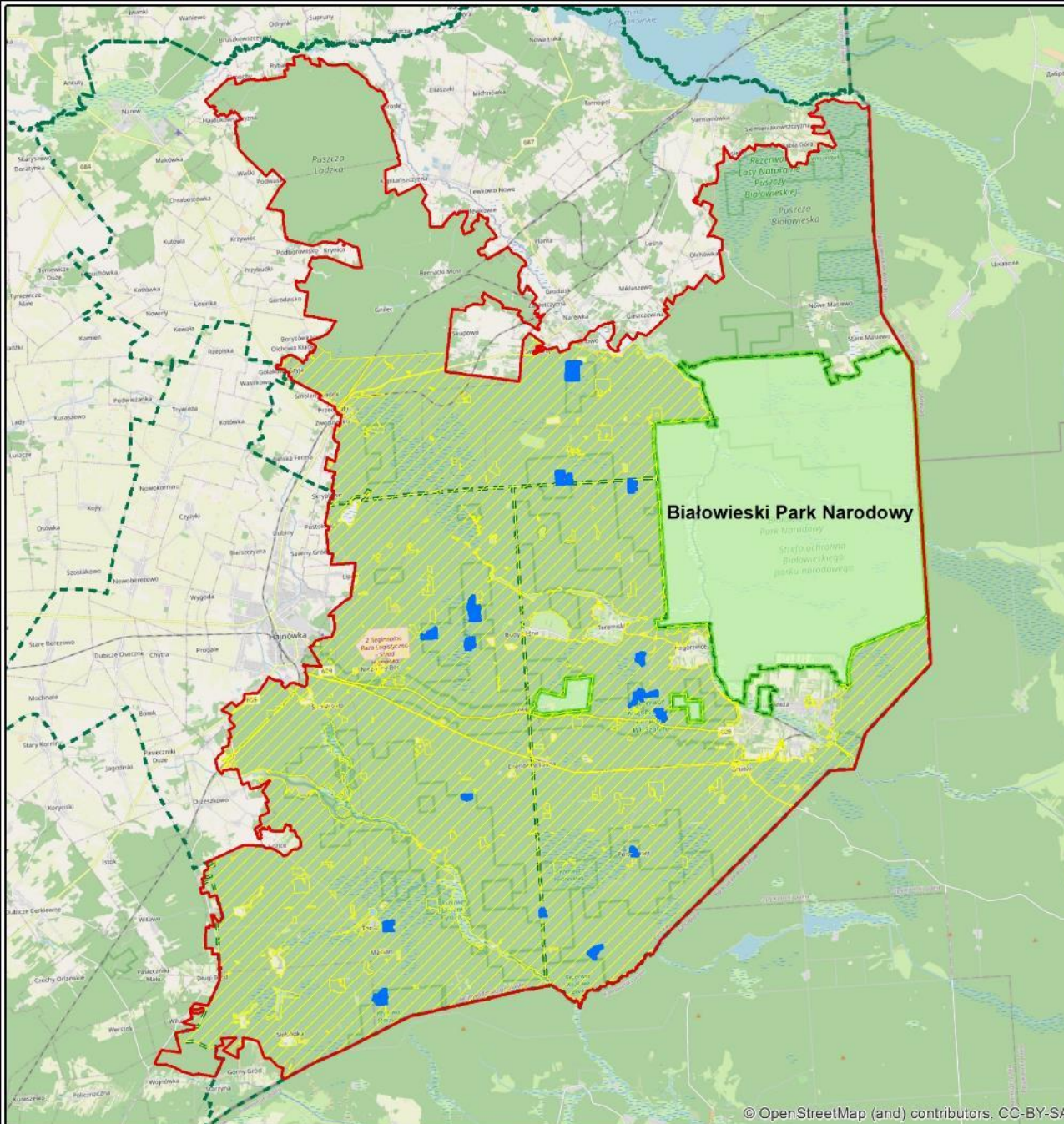
Fot. A.Bohdan

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
6 (obrębów)	1	7

Rozmieszczenie stanowisk zagłębka bruzdkowanego *Rhysodes sulcatus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 4026, Zagłębek bruzdkowany,
Rhysodes sulcatus
- siedlisko potencjalne gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność imagines	U1	U1
Siedlisko	Stopień naturalności lasu	FV	FV
	Stopień naturalności lasów otaczających	FV	
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	FV	
	Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska	FV	
	Wiek drzew w drzewostanie	U1	
	Ilość martwego drewna	FV	
	Jakość martwego drewna	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Obecność imagines	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 4 osobników
Siedlisko	Stopień naturalności lasu	Lasy naturalne lub zbliżone do naturalnych, skład gatunkowy zgodny z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym, powstałe w efekcie naturalnych procesów rozpadu i odnowienia, bez wyraźnych śladów gospodarki człowieka (co najwyżej pozyskiwano pojedyncze drzewa), struktura drzewostanu złożona
	Stopień naturalności lasów otaczających	Lasy naturalne lub zbliżone do naturalnych, skład gatunkowy zgodny z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym, powstałe w efekcie naturalnych procesów rozpadu i odnowienia, bez wyraźnych śladów gospodarki człowieka (co najwyżej pozyskiwano pojedyncze drzewa), struktura drzewostanu złożona
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność przynajmniej 1 z głównych gatunków roślin żywicielskie dla zagłębka bruzdkowanego, które stanowią główne składniki drzewostanu w I i II piętrze lasu oraz 1 gatunku z głównych gatunków roślin żywicielskich w niższych piętrach (buk <i>Fagus</i> sp., jodła <i>Abies alba</i> , świerk <i>Picea</i> sp.)
	Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska	Obecność przynajmniej 1 z głównych gatunków roślin żywicielskie dla zagłębka bruzdkowanego, które stanowią główne składniki drzewostanu w I i II piętrze lasu oraz 1 gatunku z głównych gatunków roślin żywi- cielskich w niższych piętrach (buk <i>Fagus</i> sp., jodła <i>Abies alba</i> , świerk <i>Picea</i> sp.)
	Wiek drzew w drzewostanie	Starodrzew z licznymi (około 10%) drzewami w wieku powyżej 150 lat
	Ilość martwego drewna	>5 całych leżących pni
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Obecność imagines	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 osobnika (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	Stopień naturalności lasu	Lasy naturalne lub zbliżone do naturalnych, skład gatunkowy zgodny z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym, powstałe w efekcie naturalnych procesów rozpadu i odnowienia, bez wyraźnych śladów gospodarki człowieka (co najwyżej pozyskiwano pojedyncze drzewa), struktura drzewostanu złożona (utrzymanie oceny FV)
	Stopień naturalności lasów otaczających	Lasy naturalne lub zbliżone do naturalnych, skład gatunkowy zgodny z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym, powstałe w efekcie naturalnych procesów rozpadu i odnowienia, bez wyraźnych śladów gospodarki człowieka (co najwyżej pozyskiwano pojedyncze drzewa), struktura drzewostanu złożona (utrzymanie oceny FV)
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność przynajmniej 1 z głównych gatunków roślin żywicielskie dla zagłębka bruzdkowanego, które stanowią główne składniki drzewostanu w I i II piętrze lasu oraz 1 gatunku z głównych gatunków roślin żywicielskich w niższych piętrach (buk <i>Fagus</i> sp., jodła <i>Abies alba</i> , świerk <i>Picea</i> sp.) (utrzymanie oceny FV)
	Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu stanowiska	Obecność przynajmniej 1 z głównych gatunków roślin żywicielskie dla zagłębka bruzdkowanego, które stanowią główne składniki drzewostanu w I i II piętrze lasu oraz 1 gatunku z głównych gatunków roślin żywicielskich w niższych piętrach (buk <i>Fagus</i> sp., jodła <i>Abies alba</i> , świerk <i>Picea</i> sp.) (utrzymanie oceny FV)
	Wiek drzew w drzewostanie	Starodrzew zbudowany z drzew 100-150-letnich (utrzymanie oceny U1)
	Ilość martwego drewna	>5 całych leżących pni (utrzymanie oceny FV)
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Usuwanie posuszu (np. w trakcie prac leśnych) jest poważnym zagrożeniem dla populacji zagłębka, gdyż całkowicie likwiduje siedlisko jego występowania
--	---

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających drzew oraz posuszu; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Sienkiewicz 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie maj-czerwiec oraz sierpień-listopad).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	B	B	A	A
Według proponowanego SDF	5000-10 000	B	B	A	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – chrząszcze

1924 pogrzybica Mannerheima
Oxyporus mannerheimii

Podsumowanie prac wykonanych na potrzeby projektu Planu:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacja przyrodnicza z lat 2020-2021, PZO Puszczy Białowieskiej, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 2 sezonów wegetacyjnych (2023-2024);
- wykonano pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono, co potwierdza dane z poprzednich inwentaryzacji; w Puszczy Białowieskiej ostatnio stwierdzony pod koniec XX w. (Derunkov i Melke 2001);
- ponieważ istnieje potencjał siedliska gatunek należy zachować w SDF z obecnymi ocenami.

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
brak	-	-

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczebność	-	-
Siedlisko	Grzyby	FV	FV
	Sposób zagospodarowania lasu	FV	
	Uwilgotnienie podłoża	U1	
	Stopień ocienienia dna lasu	FV	
Perspektywy zachowania		U2	
Ocena ogólna		-	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczebność	5 i więcej osobników
Siedlisko	Grzyby	Na stanowisku/transekcie odnaleziono przynajmniej 50 okazów różnych gatunków grzybów kapeluszowych, wśród których dominują rodzaje: borowik, koźlak, bocznik, maślanka
	Sposób zagospodarowania lasu	Brak intensywnej prac/zabiegów leśnych (tereny parków narodowych i rezerwatów oraz tereny lasów gospodarczych, gdzie stosuje się rębnię przerębową lub gniazdową)
	Uwilgotnienie podłoża	Na stanowisku lub w okolicy znajdują się otwarte ciek wodne (stawy, jeziora, strumienie, rzeki, itp.), teren w okresie wczesnej wiosny może być okresowo zalewany
	Stopień ocienienia dna lasu	Silne (zwarcie koron drzew z górnego piętra lasu pełne – korony drzew stykają się ze sobą lub nawet zachodzą na siebie, dopuszczalne pojedyncze ubytki drzew/koron)

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników siedliska FV i U1, osiągnięcie oceny U2 dla populacji

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczebność	1 osobnik (podniesienie oceny do U2)
Siedlisko	Grzyby	Na stanowisku/transekcie odnaleziono przynajmniej 50 okazów różnych gatunków grzybów kapeluszowych, wśród których dominują rodzaje: borowik, koźlak, bocznik, maślanka (utrzymanie oceny FV)
	Sposób zagospodarowania lasu	Brak intensywnej prac/zabiegów leśnych (tereny parków narodowych i rezerwatów oraz tereny lasów gospodarczych, gdzie stosuje się rębnię przerębową lub gniazdową) (utrzymanie oceny FV)
	Uwilgotnienie podłoża	Brak otwartych cieków wodnych, siedlisko umiarkowanie wilgotne (utrzymanie oceny U1)
	Stopień ocienienia dna lasu	Silne (zwarcie koron drzew z górnego piętra lasu pełne – korony drzew stykają się ze sobą lub nawet zachodzą na siebie, dopuszczalne pojedyncze ubytki drzew/koron) (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie martwych i zamierających drzew i wszelkie prace związane z pozyskaniem drewna niszczą grzybnie zubożając siedlisko gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony.

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku.

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z liczną mykobiota grzybów kapeluszowych.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy.

Określenie działań ochronnych :

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Rossa 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na wytypowanych stanowiskach potencjalnych - trzy kontrole w roku (dwie w okresie maj-czerwiec, jedna w okresie wrzesień-październik).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF		A	A	B	A
Według proponowanego SDF		A	A	B	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – chrząszcze

5378 pachnica próchniczka

Osmoderma barnabita

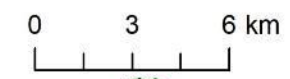
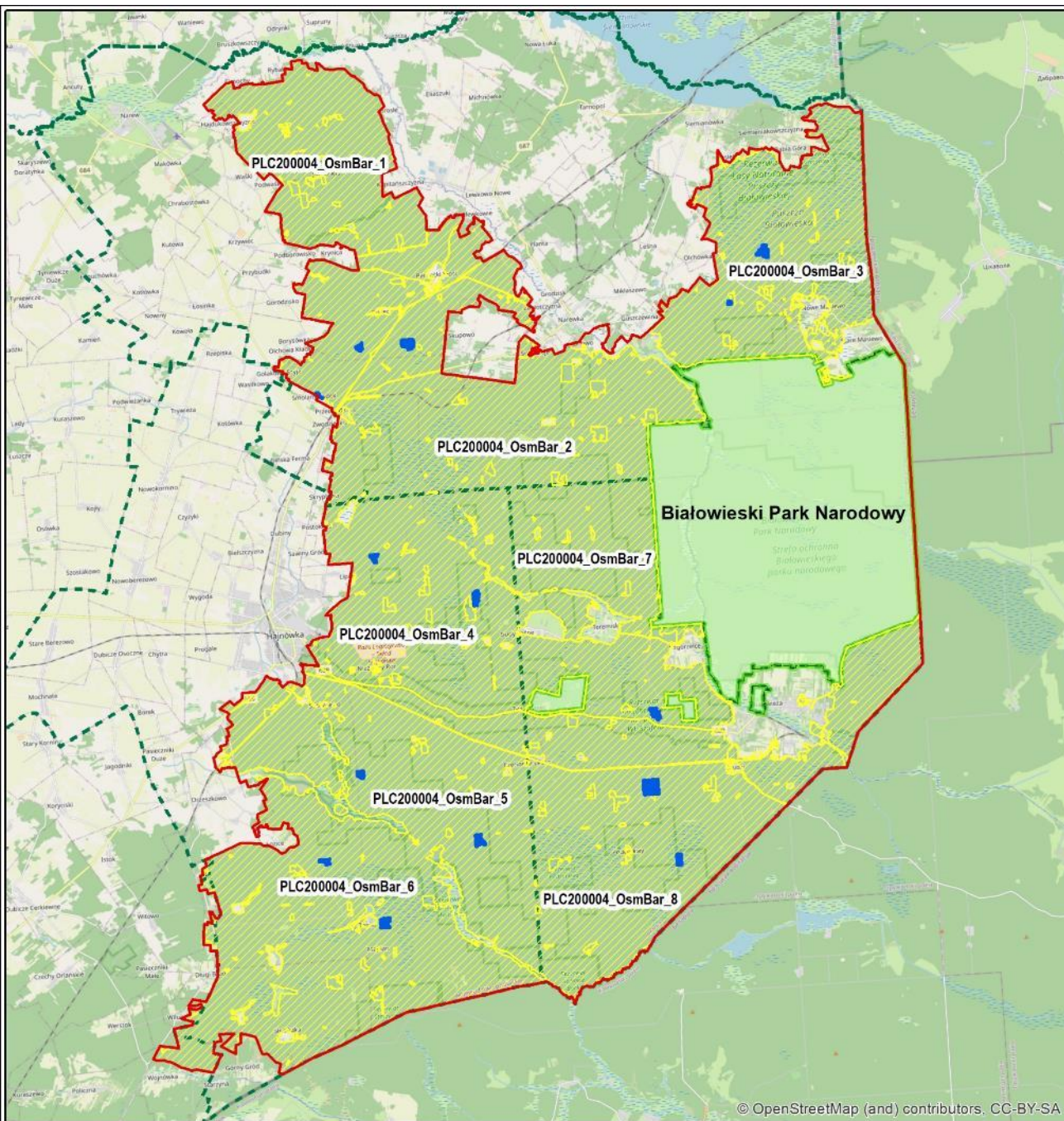

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
8 (obrębów)	2	10

Rozmieszczenie stanowisk pachnicy próchniczki *Osmoderma barnabita*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 5378, Pachnica próchniczka, *Osmoderma barnabita*
- siedlisko potencjalne gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych	U1	U1
	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	U1	
	Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	U2	
	Potwierdzenie występowania żywych owadów*	FV	
Siedlisko	Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	FV	FV
	Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	U1	
	Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych	FV	
	Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	U1	
	Izolacja	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych	≥15
	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	≥40
	Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	≥2
	Potwierdzenie występowania żywych owadów*	Tak, zaobserwowano żywe osobniki dorosłe lub żywe inne stadia rozwojowe, lub też martwe osobniki dorosłe, co do których istnieje pewność, że były żywe w bieżącym sezonie
Siedlisko	Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	≥20
	Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	≥10
	Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych	≥5
	Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	≥4
	Izolacja	≤200 m

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV, U1 oraz U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych	<15 i ≥5 (utrzymanie oceny U1)
	Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	<40 i ≥10 (utrzymanie oceny U1)
	Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	<1 (utrzymanie oceny U2)
	Potwierdzenie występowania żywych owadów*	Tak, zaobserwowano żywe osobniki dorosłe lub żywe inne stadia rozwojowe, lub też martwe osobniki dorosłe, co do których istnieje pewność, że były żywe w bieżącym sezonie (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	≥20 (utrzymanie oceny FV)
	Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	<10 i ≥5 (utrzymanie oceny U1)
	Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych	≥5 (utrzymanie oceny FV)
	Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	<4 i ≥2 (utrzymanie oceny U1)
	Izolacja	≤200 m (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Naturalna sukcesja, zacinienie stanowisk, konkurencja rozłożystych dębów o światło z podrostem.
M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku	Zamieranie dębów, średnia ocena kondycji dębów 2,17; 19% dębów martwych lub w zaawansowanym stadium zamierania. Obecnie zagrożenie należy raczej traktować jako potencjalne i miejscowe, jednak jego intensywność a tym samym znaczenie może w przyszłości wzrosnąć. Zjawisko zostało opisane w publikacji Oszako (2007).
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie zamierających drzew prowadzi do zwiększonej śmiertelności chrząszczy i zmniejszenia liczby dogodnych siedlisk, w których przechodzą rozwój.
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zmniejszenie powierzchni siedliska prowadzi do zmniejszenia arealu występowania gatunku, natomiast zmiany prowadzące do odmłodzenia drzewostanu powodują zmniejszenie liczby potencjalnych, odpowiednich drzew do zasiedlenia przez gatunek.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością starych i zamierających dziuplastych drzew; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Oleksa 2010), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie poł. lipca-poł. sierpnia).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	C	A	C	B
Według proponowanego SDF	50 000-100 000	B	A	C	B

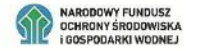
**Gatunki fauny –
chrząszcze**

**4021 konarek tajgowy
*Phryganophilus ruficollis***

Liczba stanowisk:

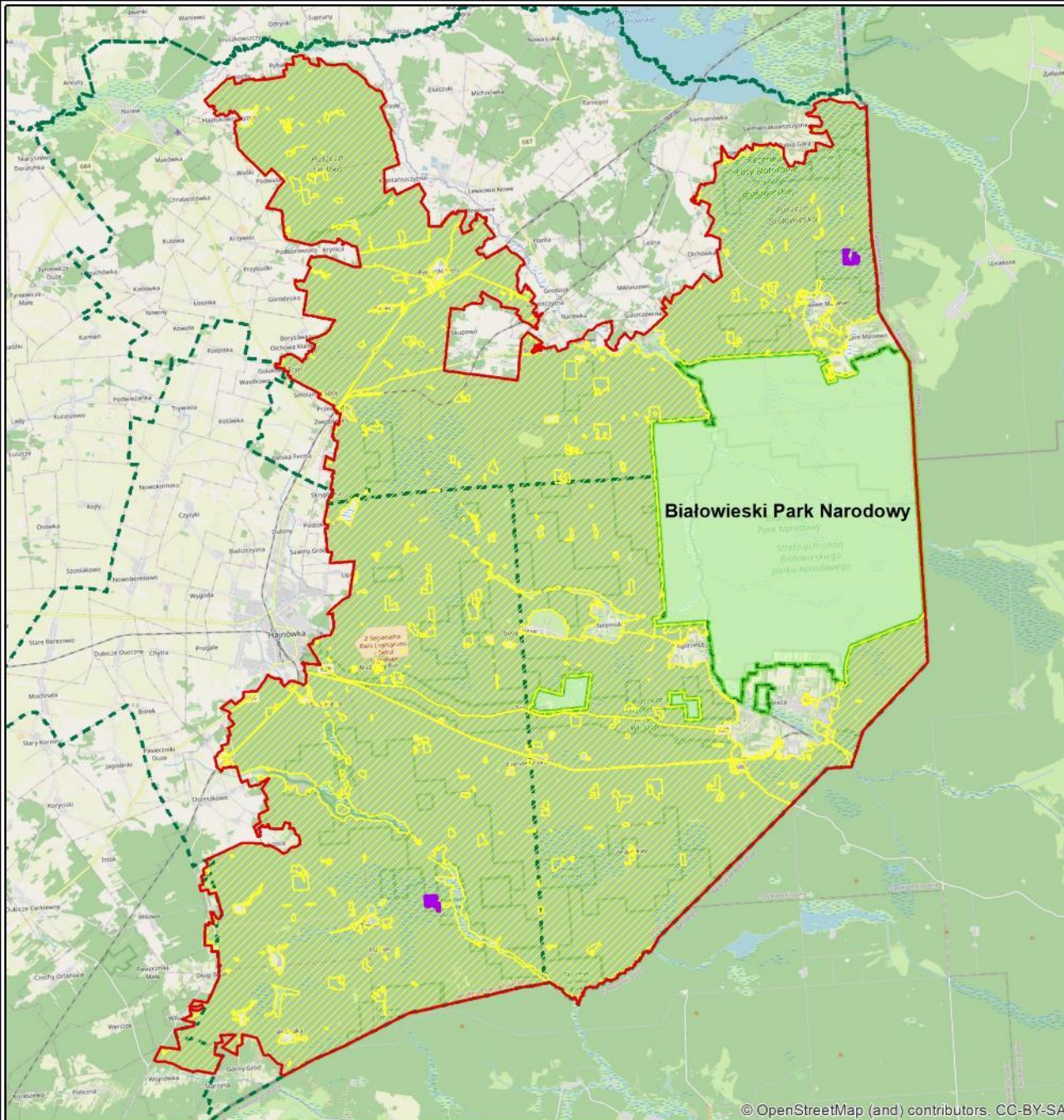
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
2 obręby	-	2

Gatunki fauny - chrząszcze 4021 konarek tajgowy *Phryganophilus ruficollis*

Rozmieszczenie stanowisk konarka tajgowego *Phryganophilus ruficollis*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 4021, Konarek tajgowy, *Phryganophilus ruficollis*
- siedlisko potencjalne gatunku

© OpenStreetMap (and) contributors. CC-BY-SA

0 3 6 km

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność gatunku	FV	FV
Siedlisko	Struktura drzewostanu na stanowisku	FV	FV
	Struktura drzewostanów otaczających	FV	
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	FV	
	Wiek drzew w drzewostanie	FV	
	Ilość martwego drewna (liczba leżących kłód)	U1	
	Paleta gatunków martwego drewna	FV	
	Jakość martwego drewna (klasy rozkładu: I, II, III, IV)	FV	
	Ślady pożarów w okresie do 25 lat wstecz	U2	
	Owocniki grzybów powodujących białą zgniliznę drewna	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat
Siedlisko	Struktura drzewostanu na stanowisku	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu
	Struktura drzewostanów otaczających	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność przynajmniej 2 gatunków znanych jako rośliny żywicielskie larw (<i>Picea, Quercus, Betula, Fagus, Alnus</i>)
	Wiek drzew w drzewostanie	Liczne drzewa w wieku powyżej 150 lat
	Ilość martwego drewna (liczba leżących kłód)	>8
	Paleta gatunków martwego drewna	>2
	Jakość martwego drewna (klasy rozkładu: I, II, III, IV)	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV
	Ślady pożarów w okresie do 25 lat wstecz	Obecność pożaru w okresie do 25 lat wstecz
	Owocniki grzybów powodujących białą zgniliznę drewna	Obecność licznych owocników <i>Trametes versicolor</i> i <i>Diplomitoporus lindblandi</i>

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Struktura drzewostanu na stanowisku	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu (utrzymanie oceny FV)
	Struktura drzewostanów otaczających	Drzewostany naturalne lub zbliżone do naturalnych, z dużą ilością wydzielającego się posuszu oraz leżącego martwego drewna w różnych fazach rozkładu (utrzymanie oceny FV)
	Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Obecność przynajmniej 2 gatunków znanych jako rośliny żywicielskie larw (<i>Picea</i> , <i>Quercus</i> , <i>Betula</i> , <i>Fagus</i> , <i>Alnus</i>) (utrzymanie oceny FV)
	Wiek drzew w drzewostanie	Liczne drzewa w wieku powyżej 150 lat (utrzymanie oceny FV)
	Ilość martwego drewna (liczba leżących kłód)	2-7 (utrzymanie oceny U1)
	Paleta gatunków martwego drewna	>2 (utrzymanie oceny FV)
	Jakość martwego drewna (klasy rozkładu: I, II, III, IV)	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II, III i IV (utrzymanie oceny FV)
	Ślady pożarów w okresie do 25 lat wstecz	Brak jakichkolwiek śladów pożaru (utrzymanie oceny U2)
Owocniki grzybów powodujących białą zgniliznę drewna	Obecność licznych owocników <i>Trametes versicolor</i> i <i>Diplomitoporus lindblandi</i> (utrzymanie oceny FV)	

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie drzew martwych, obumierających, dziuplastych, wiatrołomów i wiatrowałów	Usuwanie martwych i zamierających drzew, a także eliminacja zalegającego martwego drewna prowadzi do zwiększonej śmiertelności chrząszczy i zmniejszenia liczby dogodnych siedlisk, w których przechodzą rozwój.
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zmniejszenie powierzchni siedliska prowadzi do zmniejszenia arealu występowania gatunku, natomiast zmiany prowadzące do odmłodzenia drzewostanu powodują zmniejszenie liczby potencjalnych, odpowiednich drzew do zasiedlenia przez gatunek.
K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Zamieranie starych drzew i zastępowanie ich przez młodszy drzewostan powoduje zanikanie siedlisk gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających drzew oraz posuszu; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Gutowski 2010, 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie poł. maja-poł. lipca).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	A	A	A	A
Według proponowanego SDF	500-1000	A	A	A	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

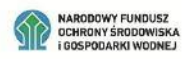
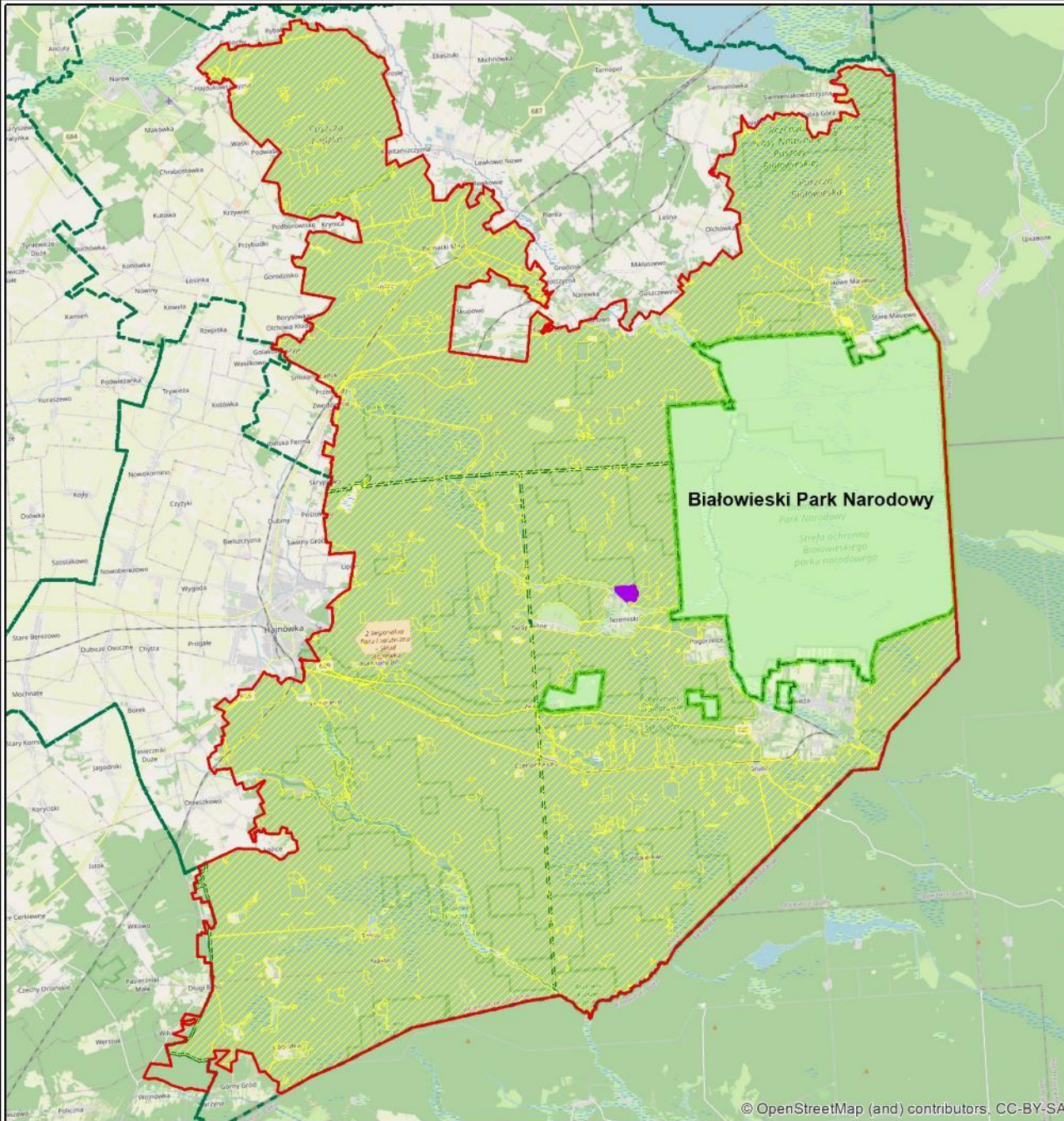

**Gatunki fauny –
chrząszcze**

**1085 bogatek wspaniały
*Buprestis splendens***

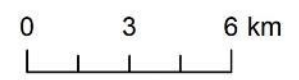
Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
1 obręb	1	2

Rozmieszczenie stanowisk bogatka wspaniałego *Buprestis splendens*

- Białowieży Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- 1085, Bogatek wspaniały, *Buprestis splendens*
- siedlisko potencjalne gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Obecność gatunku	FV	FV
Siedlisko	Ilość martwego drewna	FV	U1
	Paleta gatunków martwego drewna	FV	
	Jakość martwego drewna	FV	
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie wokół stanowiska	U1	
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie na stanowisku	U1	
	Zwarcie drzewostanu	FV	
	Intensywność gospodarowania	FV	
	Obecność śladów pożaru	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>2 stojących, martwych iglastych drzew lub złomów
	Paleta gatunków martwego drewna	≥1 obecność gatunku preferowanego (sosna zwyczajna)
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II , III i IV
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie wokół stanowiska	Ponad 30% drzew iglastych w drzewostanie starszych niż 100 lat, w tym co najmniej połowa sosen
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie na stanowisku	Ponad 30% drzew iglastych w drzewostanie starszych niż 100 lat, w tym co najmniej połowa sosen
	Zwarcie drzewostanu	Luźne
	Intensywność gospodarowania	≤20 pniaków w klasach rozkładu I–III na 1 ha
	Obecność śladów pożaru	Obecność pożaru w okresie do 25 lat wstecz

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Obecność gatunku	Zaobserwowanie lub odłowienie przynajmniej 1 okazu w ciągu 6 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Ilość martwego drewna	>2 stojących, martwych iglastych drzew lub złomów (utrzymanie oceny FV)
	Paleta gatunków martwego drewna	≥1 obecność gatunku preferowanego (sosna zwyczajna) (utrzymanie oceny FV)
	Jakość martwego drewna	Obecne wszystkie 4 klasy lub przynajmniej II , III i IV (utrzymanie oceny FV)
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie wokół stanowiska	Ponad 30% drzew iglastych w drzewostanie starszych niż 100 lat, w tym co najmniej połowa sosen (utrzymanie oceny FV)
	Udział i struktura wiekowa drzew iglastych w drzewostanie na stanowisku	Ponad 30% drzew iglastych w drzewostanie starszych niż 100 lat, w tym co najmniej połowa sosen (utrzymanie oceny FV)
	Zwarcie drzewostanu	Luźne (utrzymanie oceny FV)
	Intensywność gospodarowania	≤20 pniaków w klasach rozkładu I–III na 1 ha (utrzymanie oceny FV)
	Obecność śladów pożaru	Obecność pożaru w okresie do 25 lat wstecz

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych i zamierających sosen i świerków, a także eliminacja zalegającego martwego drewna prowadzi do zwiększonej śmiertelności chrząszczy i zmniejszenia liczby dogodnych siedlisk, w których przechodzą rozwój.
U Nieznane presje lub zagrożenia	Brak możliwości przewidzenia zmian zachodzących w siedlisku <i>B. splendens</i> w najbliższym okresie

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony.

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku.

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających sosen i świerków; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy.

Określenie działań ochronnych:

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Gutowski 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie czerwiec-lipiec).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	A	B	A	A
Według proponowanego SDF	500-1000	A	B	A	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

An aerial photograph of a dense forest. The trees are mostly green, with some brown and grey trees scattered throughout, indicating a mix of species and possibly some dead or dormant trees. The forest is dense and covers a large area.

Gatunki fauny – chrząszcze

1925 rozmiar kolweński *Pytho kolwensis*

Podsumowanie prac wykonanych na potrzeby projektu Planu:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacja przyrodnicza z lat 2020-2021, PZO Puszczy Białowieskiej, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 2 sezonów wegetacyjnych (2023-2024);
- wykonano pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono, co potwierdza dane z poprzednich inwentaryzacji;
- gatunek występuje prawdopodobnie w Białowieskim Parku Narodowym, dlatego należy zachować oceny z SDF;
- ponieważ poza granicami BPN gatunek nie stwierdzono, nie określano zagrożeń, celów i działań ochronnych oraz monitoringu dla tego gatunku.

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunku (cele ochrony)

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Identyfikacja zagrożeń

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Określenie działań ochronnych

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Określenie sposobu monitoringu stanu ochrony

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Ustalenie sposobu monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	A	B	B	A
Według proponowanego SDF	10-100	A	B	A	A

Gatunki fauny – chrząszcze

1082 kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus*

Podsumowanie prac wykonanych na potrzeby projektu Planu:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacja przyrodnicza z lat 2020-2021, PZO Puszczy Białowieskiej, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 1 sezonu wegetacyjnego (2023 r.);
- wykonano pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMS GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono, co potwierdza dane z poprzednich inwentaryzacji; w Białowieskim Parku Narodowym ostatni raz odnotowany w 2012 r., była to tylko jedna samica (Przewoźny i in. 2014);
- gatunek należy wyłączyć z przedmiotów ochrony, tj. w SDF nadać mu ocenę D.

Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego (cele ochrony)

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Identyfikacja zagrożeń

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Określenie działań ochronnych

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Określenie sposobu monitoringu stanu ochrony

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Ustalenie sposobu monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak z uwagi na proponowaną zmianę oceny przedmiotu ochrony z C na D

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF		C	B	C	C
Według proponowanego SDF		D			

Gatunki fauny – chrząszcze

1923 średzinka *Mesosa myops*

Podsumowanie prac wykonanych na potrzeby projektu Planu:

- wykonano kwerendę danych (m.in. PZO 2011, inwentaryzacja przyrodnicza z lat 2020-2021, PZO Puszczy Białowieskiej, Plan Ochrony Białowieskiego PN, LKP Puszcza Białowieska 2020);
- prace terenowe prowadzono w trakcie 2 sezonów wegetacyjnych (2023-2024);
- wykonano pełny zakres prac inwentaryzacyjnych na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska, z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego; prace terenowe prowadzono zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ;
- gatunku nie stwierdzono, co potwierdza dane z poprzednich inwentaryzacji; ostatni raz odnotowany z Puszczy Białowieskiej w 2 poł. XX w. (Burakowski i Śliwiński 1981);
- gatunek należy usunąć z SDF.

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunku (cele ochrony)

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Identyfikacja zagrożeń

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Określenie działań ochronnych

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Określenie sposobu monitoringu stanu ochrony

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Ustalenie sposobu monitoringu realizacji działań ochronnych oraz ich skutków

Brak, nie potwierdzono gatunku na przedmiotowym obszarze

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

ŠLIMAKI

Gatunki fauny – ślimaki

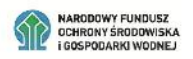
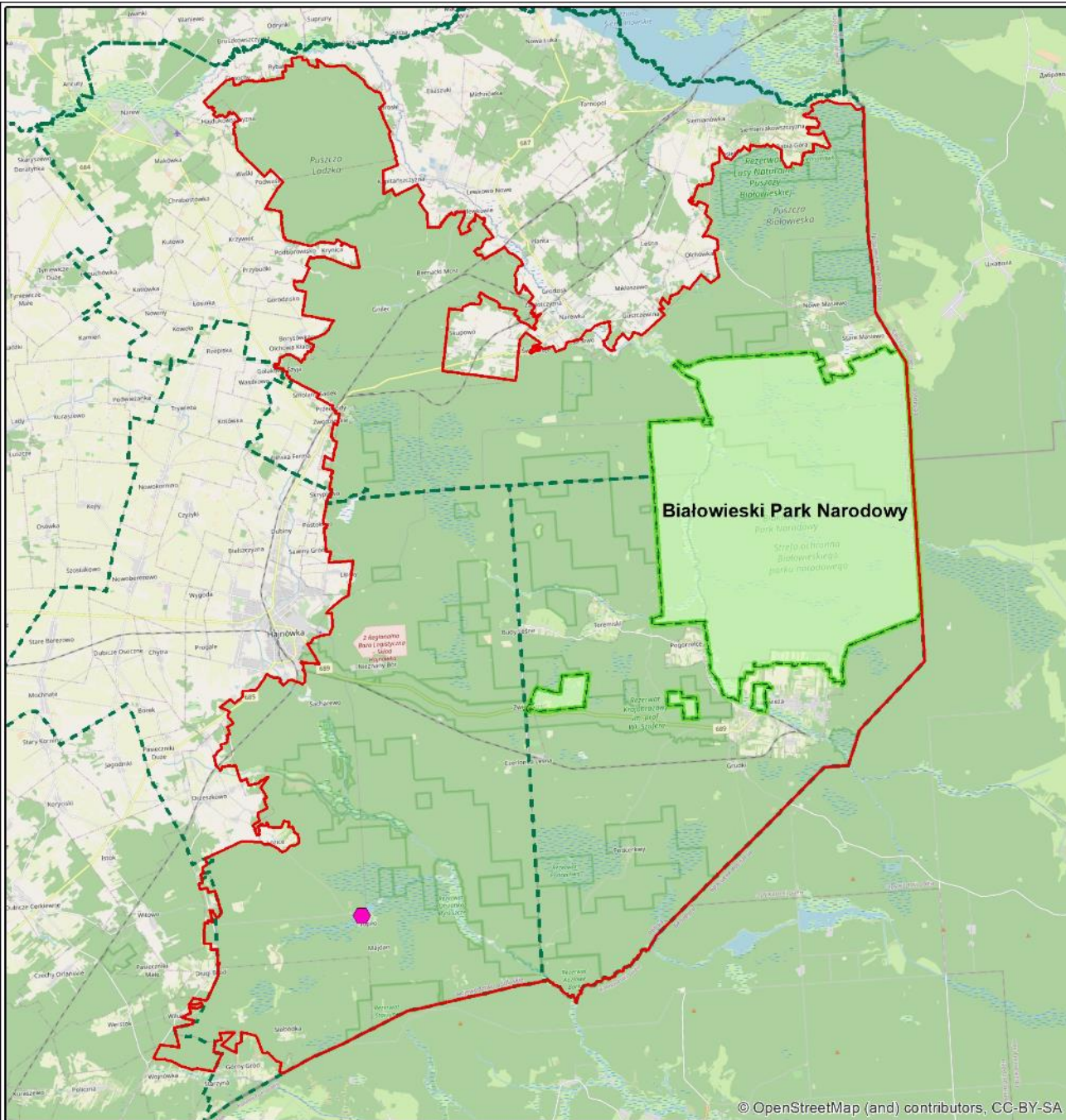
4056 zatoczek łamliwy
Anisus vorticulus

Fot. J. Przybylska

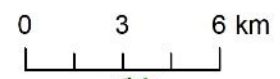
Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
1	-	1

Rozmieszczenie stanowisk zatokka łamliwego *Anisus vorticulus*

- Białowieży Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
- 4056, Zatokek łamliwy, *Anisus vorticulus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczba zebranych osobników	U1	U1
Siedlisko	Powierzchnia zbiornika	FV	U1
	Pokrycie lustra wody przez rośliny	U1	
	Stałość zbiornika	FV	
	Zarośnięcie brzegów przez rośliny ocieniające lustro wody zbiornika	U1	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczba zebranych osobników	>20
Siedlisko	Powierzchnia zbiornika	Nie zmniejszyła się w stosunku do powierzchni z pierwszego pomiaru
	Pokrycie lustra wody przez rośliny	>50%
	Stałość zbiornika	Zbiornik nie wysycha ani raz w okresie 10 lat
	Zarośnięcie brzegów przez rośliny ocieniające lustro wody zbiornika	0-20%

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Liczba zebranych osobników	<20 os. >0 os. (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	Powierzchnia zbiornika	Nie zmniejszyła się w stosunku do powierzchni z pierwszego pomiaru (utrzymanie oceny FV)
	Pokrycie lustra wody przez rośliny	20-50% (utrzymanie oceny U1)
	Stałość zbiornika	Zbiornik nie wysycha ani raz w okresie 10 lat (utrzymanie oceny FV)
	Zarośnięcie brzegów przez rośliny ocieniające lustro wody zbiornika	20-50% (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.04 Zakwaszenie (naturalne)	Naturalne zakwaszenie wody związane z dużą zawartością kwasów humusowych pochodzenia roślinnego jest czynnikiem ograniczającym występowanie u większości gatunków mięczaków; zatoczek łamliwy preferuje wody o obojętnym lub lekko zasadowym odczynie.
M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Panujące od kilku lat susze powodują obniżanie poziomu lustra wody, którego ślady można dostrzec w opisywanym zbiorniku oraz jego najbliższym otoczeniu. Pomiedzy latami 2021 i 2023 nie odnotowano znaczących wahań poziomu wody, jednak przy niekorzystnych warunkach meteorologicznych możliwe jest okresowe negatywne oddziaływanie.

Zagrożenia potencjalne

J02.02.01 Bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych	Bagrowanie zbiornika zdecydowanie nie jest zalecane - doprowadzi do poważnych, długotrwałych zmian w ekosystemie; w wyniku usuwania roślinności i osadów doszłoby do bezpośredniego uśmiercania osobników gatunku i zniszczenia jego siedlisk.
B02.02 Wycinka lasu	Wycinka przyległego lasu może doprowadzić do zmian stosunków wodnych w zlewni zbiornika oraz wzmożonego spływu powierzchniowego, co może skutkować eutrofizacją wody oraz wyptycaniem zbiornika.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Utrzymanie lub podwyższenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych:

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ
Utrzymanie poziomu wody i warunków hydrologicznych w zbiorniku Topiło	Zgodnie z wynikami ekspertyzy hydrologicznej	Wg ekspertyzy hydrologicznej	Wg ekspertyzy hydrologicznej	PGL LP

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat na stanowisku jedna kontrola, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Książkiewicz i in. 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	15-20 os.	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	150k-300k	C	B	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ślimaki

1014 Poczwarówka
zwążona *Vertigo*
angustior

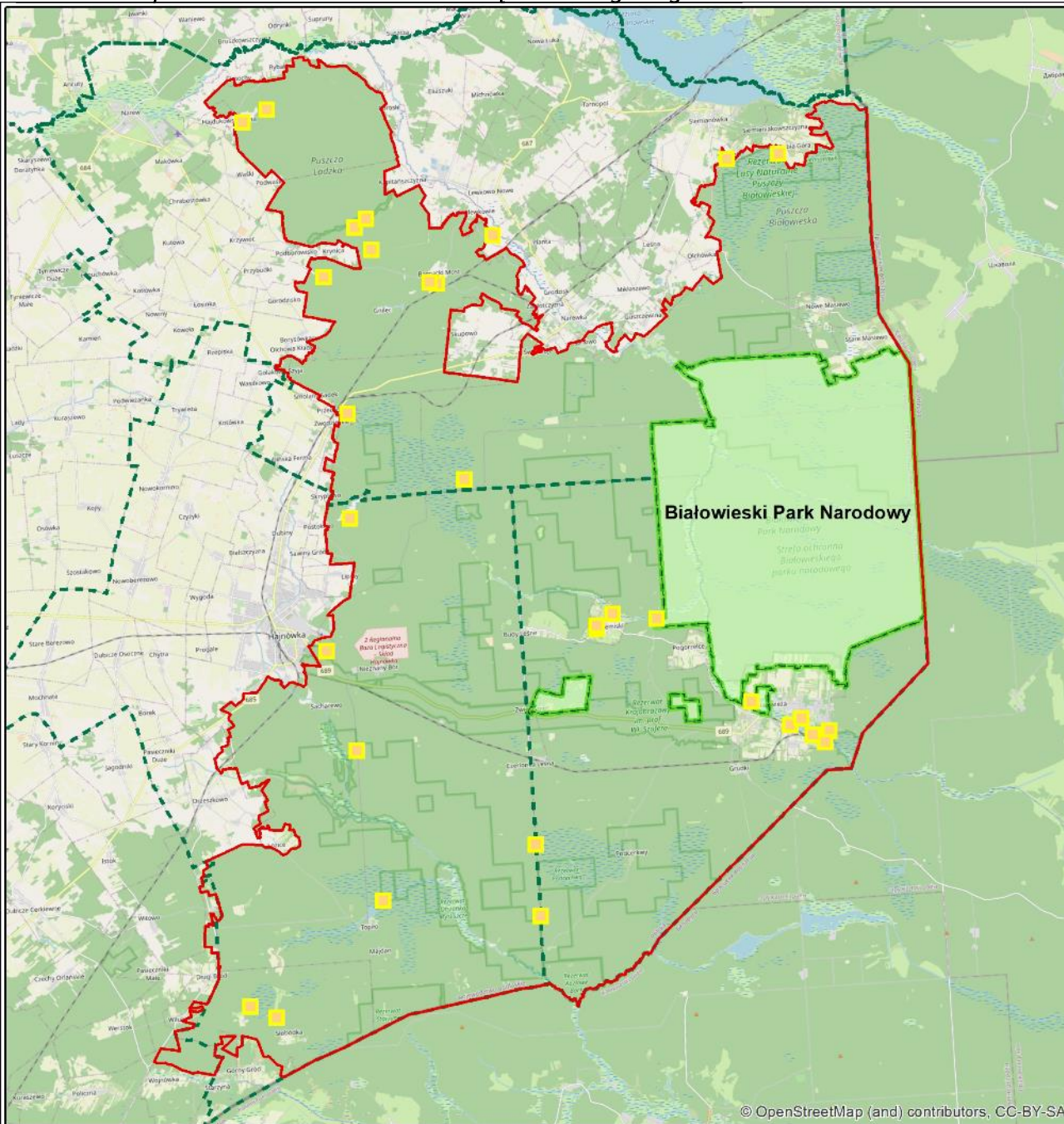
Fot. J. Przybylska

Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
32	-	32

Rozmieszczenie stanowisk poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
- 1014, Poczwarówka zwężona, *Vertigo angustior*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Zagęszczenie	U1	U1
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	U1	U1
	Stopień zarośnięcia	FV	
	Stopień wilgotności	FV	
	Fragmentacja siedliska	FV	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Zagęszczenie	>10 os./m ²
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	Nie zmieniła się lub wzrosła
	Stopień zarośnięcia	<40%
	Stopień wilgotności	>80% powierzchni stanowiska kwalifikuje się do 2 i/lub 3 stopnia skali Killeen'a i Moorkens (2003)
	Fragmentacja siedliska	Siedlisko na stanowisku nie po- fragmentowane, jednorodny płat

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Zagęszczenie	1 os./m ² - >10 os./m ² (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	Zmniejszyła się nie więcej niż 30% (utrzymanie oceny U1)
	Stopień zarośnięcia	<40% (utrzymanie oceny FV)
	Stopień wilgotności	>80% powierzchni stanowiska kwalifikuje się do 2 i/lub 3 stopnia skali Killeen'a i Moorkens (2003) (utrzymanie oceny FV)
	Fragmentacja siedliska	Siedlisko na stanowisku nie po- fragmentowane, jednorodny płat (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Zarastanie siedliska przez drzewa i krzewy prowadzi do zmniejszenia powierzchni siedliska, jego fragmentacji, a w dalszej perspektywie - do jego zaniku i wycofywania się gatunku.
A03 Koszenie / ścinanie trawy	Obecne użytkowanie jednokośne pozwala na utrzymywanie siedliska gatunku we właściwym stanie. Należy jednak rozważyć zmniejszenie intensywności koszenia, np. przez pozostawianie fragmentów niekoszonych (co roku w innych miejscach), co mogłoby przyczynić się do zwiększenia miąższości zasiedlanej przez gatunek ściółki, stabilizacji warunków wilgotnościowych i w efekcie zwiększenia zagęszczenia populacji.

Zagrożenia potencjalne

A03.03 Zaniechanie / brak koszenia	W przypadku zaprzestania koszenia nastąpi zarastanie siedliska przez drzewa i krzewy i/lub ekspansja trzciny pospolitej, co doprowadziłoby do zmniejszenia powierzchni siedliska, jego fragmentacji, a w dalszej perspektywie - do jego zaniku i wycofywania się gatunku.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Zmiany stosunków wodnych, w szczególności osuszanie terenu, mogą prowadzić do niekorzystnych zmian w siedlisku i wycofywania się gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Ekspertyza hydrologiczna (ta sama, co dla zalotki większej), w celu określenia zakresu działań dla podniesienia poziomu wód gruntowych, zachowania niewielkich zbiorników (stawy, starorzecza, rozlewiska) oraz podmokłych łąk, zwłaszcza położonych w dolinach rzecznych.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie istniejących łąk (ekstensywne koszenie i usuwanie dendroflory)

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

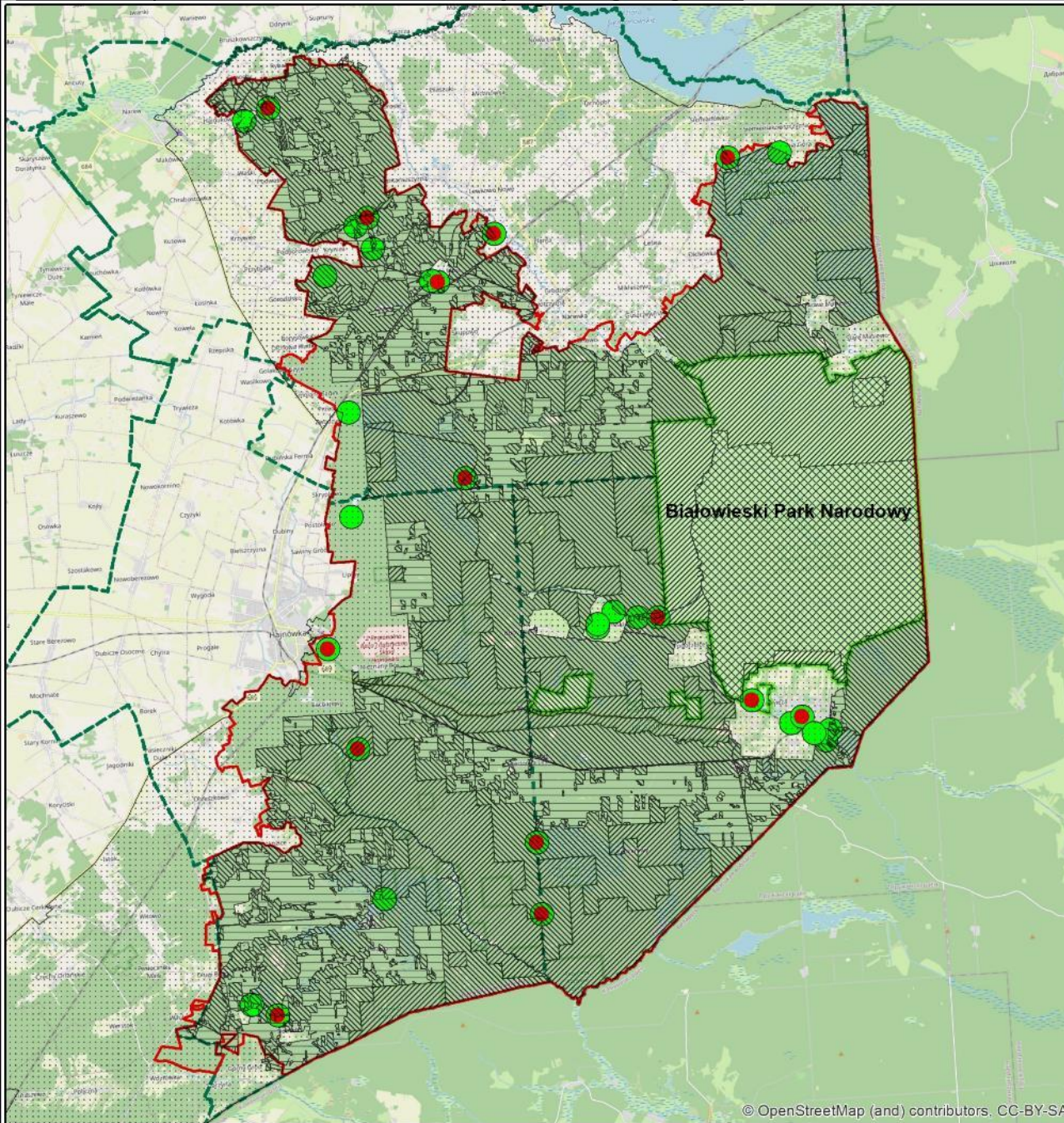
Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ
Zachowanie ekstensywnie użytkowanych wilgotnych łąk	ekstensywne wykaszanie lub wypas oraz usuwanie podrostu dendroflory	na terenach zasiedlanych przez gatunek, podana na mapach i warstwach shp	corocznie	właściciele gruntów
Ograniczenie sukcesji drzew i krzewów	usuwanie podrostu dendroflory	na terenach zasiedlanych przez gatunek, podana na mapach i warstwach shp	corocznie	właściciele gruntów

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*

- Białowieżski Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- strefy UNESCO**
 - 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - strefa buforowa
- Działania ochronne**
 - Ograniczenie sukcesji drzew i krzewów
 - Koszenie/ściananie z wywiezieniem biomasy

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat na każdym stanowisku jedna kontrola, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Książkiewicz i in. 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej.

Nie jest konieczny odrębny monitoring dla działań ochronnych, gdyż będzie on ten sam, co monitoring stanu ochrony.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Ten sam monitoring, co monitoring stanu ochrony.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	B	A	C	C
Według proponowanego SDF	7-11 mln	C	A	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

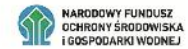
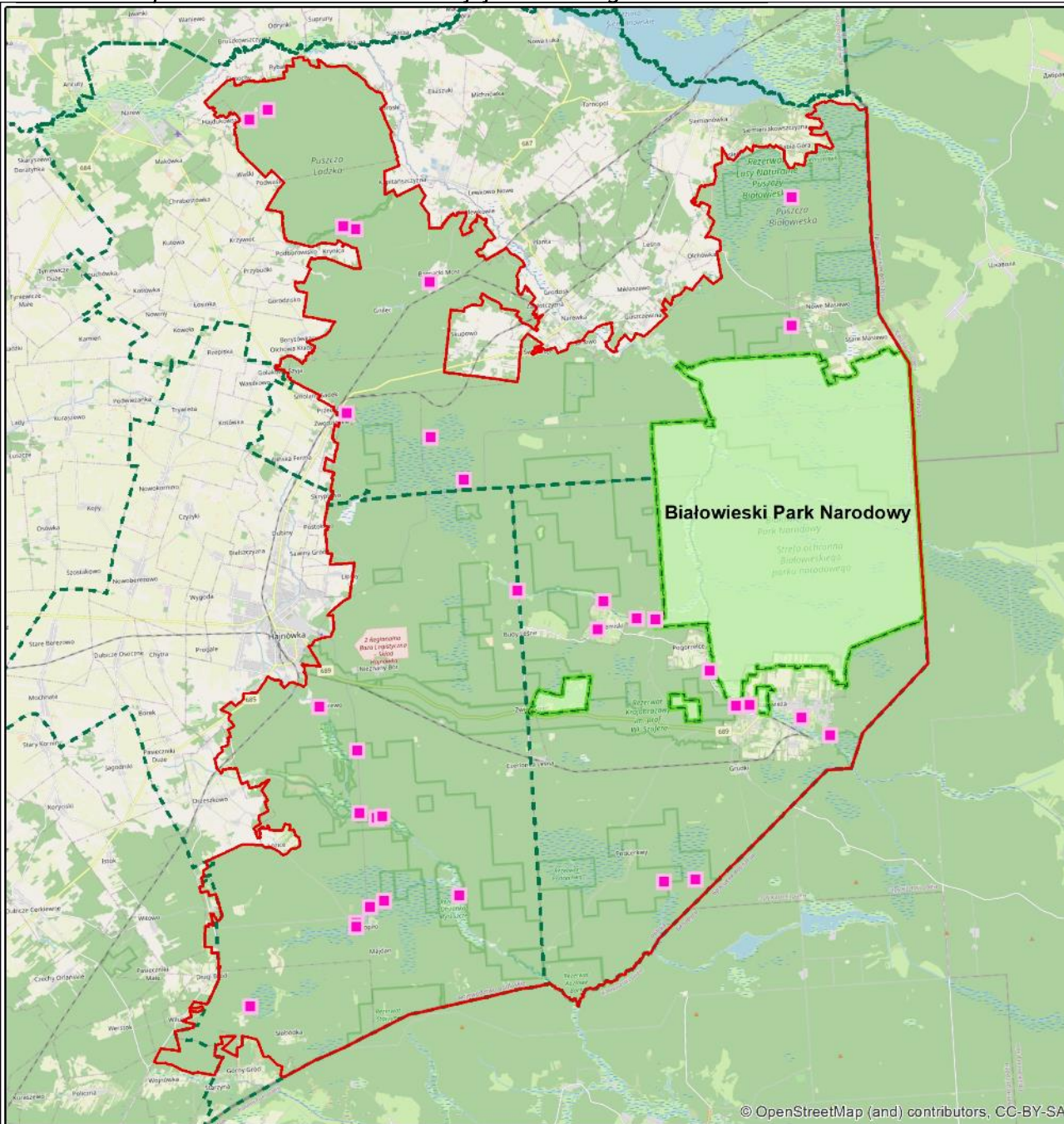
Gatunki fauny – ślimaki

1016 Poczwarówka jajowata
Vertigo moulinsiana

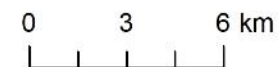
Liczba stanowisk:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	łącznie
33	3	36

Rozmieszczenie stanowisk poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*

- Białowieżski Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
 - 1016, Poczwarówka jajowata, *Vertigo moulinsiana*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Zagęszczenie	FV	U1
	Obszar zajmowany przez gatunek na stanowisku	U1	
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	U1	U1
	Roślinność	FV	
	Stopień zarośnięcia	FV	
	Stopień wilgotności	U1	
	Fragmentacja siedliska	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Zagęszczenie	>10 os./m ²
	Obszar zajmowany przez gatunek na stanowisku	Brak zmian lub wzrost obszaru zajmowanego przez gatunek
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	>50%
	Roślinność	Skład gatunkowy roślin na stanowisku nie zmienia się lub nie więcej niż 20% z listy gatunków dominujących zostało zastąpionych gatunkami z grup 1 i 2
	Stopień zarośnięcia	<40%
	Stopień wilgotności	Duży: >50% powierzchni stanowiska: woda powyżej poziomu gruntu, obszar zalewany, podmokły; 4 i 5 w skali Killeen'a i Moorkens (2003)
	Fragmentacja siedliska	Siedlisko na stanowisku nie pofragmentowane, jednorodny płat

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Zagęszczenie	>10 os./m ² (utrzymanie oceny FV)
	Obszar zajmowany przez gatunek na stanowisku	Obszar zajmowany przez gatunek zmniejszył się ponad 20, ale mniej niż 40% (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	Powierzchnia potencjalnego siedliska	20-50% (utrzymanie oceny U1)
	Roślinność	Skład gatunkowy roślin na stanowisku nie zmienia się lub nie więcej niż 20% z listy gatunków dominujących zostało zastąpionych gatunkami z grup 1 i 2 (utrzymanie oceny FV)
	Stopień zarośnięcia	<40% (utrzymanie oceny FV)
	Stopień wilgotności	Średni: >50% powierzchni stanowiska charakteryzuje się podmokłym i wilgotnym podłożem i ściółką, jeśli nie widać stojącej wody, to po naciśnięciu powierzchni gruntu woda pojawia się; 2 i 3 w skali Killeen'a i Moorkens (2003); albo nie dominuje ani 1, ani 4 i 5 stopień wilgotności (utrzymanie oceny U1)
	Fragmentacja siedliska	Siedlisko na stanowisku nie pofragmentowane, jednorodny płat (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Fragmety siedliska gatunku są wykaszane (1 lub 2 pokosy), co niekorzystnie wpływa na strukturę siedliska i powoduje wycofywanie się gatunku. Dla zachowania zbiorowisk wysokich szuwarów należałoby wyłączyć z koszenia fragmenty o najwyższym poziomie wód gruntowych.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Gatunek występuje w zbiorowiskach szuwarowych, zależnych od wysokiego poziomu wód gruntowych. W 2023 r. nie odnotowano śladów ingerencji w poziom wód, jest on jednak obniżony (z przyczyn naturalnych lub antropogenicznych), co mogło przyczynić się do zaniku gatunku.
M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Brak opadów oraz występujące w ostatnich latach susze wpływają negatywnie na stan siedliska, które ulega przesuszeniu

Zagrożenia potencjalne

A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	Zagrożeniem dla zachowania zbiorowisk wysokich szuwarów jest zbyt intensywne, np. coroczne koszenie.
K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	W obecnych warunkach wysokiego poziomu wód, bez ingerencji w warunki wodne, stanowisko jest stabilne i odporne na sukcesję drzew i krzewów. W przypadku obniżenia poziomu wód (na skutek ingerencji człowieka lub postępujących zmian klimatycznych), zarastanie może być istotnym problemem dla zachowania siedliska.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Ekspertyza hydrologiczna, w celu określenia zakresu działań dla podniesienia poziomu wód gruntowych, zachowania niewielkich zbiorników (stawy, starorzecza, rozlewiska) oraz podmokłych łąk, zwłaszcza położonych w dolinach rzecznych.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie istniejących łąk (ekstensywne koszenie i usuwanie dendroflory)

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	jak w przypadku załatki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ
Ograniczenie sukcesji drzew i krzewów	usuwanie podrostu dendroflory	na terenach zasiedlanych przez gatunek, podana na mapach i warstwach shp	corocznie	właściciele gruntów
Zachowanie ekstensywnie użytkowanych wilgotnych łąk	ekstensywne wykaszanie lub wypas oraz usuwanie podrostu dendroflory	na terenach zasiedlanych przez gatunek, podana na mapach i warstwach shp	corocznie	właściciele gruntów

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw

strefy UNESCO

- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- 0, strefa buforowa

- Ograniczenie sukcesji drzew i krzewów
- Koszenie/ściananie z wywiezieniem biomasy

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat na każdym stanowisku jedna kontrola, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Książkiewicz i in. 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej.

Nie jest konieczny odrębny monitoring dla działań ochronnych, gdyż będzie on ten sam, co monitoring stanu ochrony.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Ten sam monitoring, co monitoring stanu ochrony.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	B	A	A	B
Według proponowanego SDF	17-26 mln	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

PŁAZY

Gatunki fauny – płazy

**1188 Kumak nizinny
*Bombina bombina***

Liczba stanowisk:

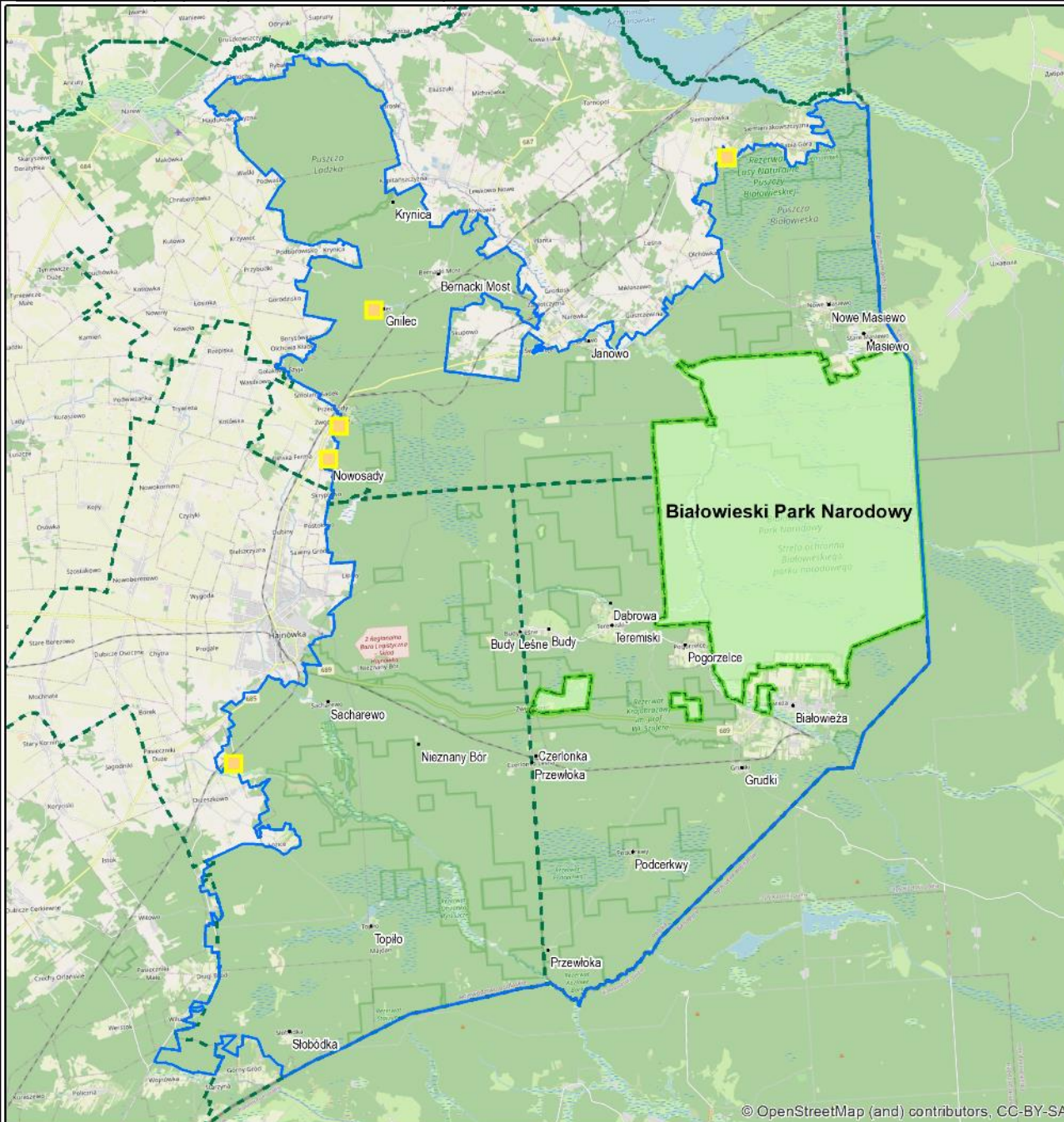
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
5 (zbiorniki wodne)	-	5

Stanowiska kumaka nizinnego *Bombina bombina*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
- granice nadleśnictw

Gatunek

- 1188, Kumak niziny, *Bombina bombina*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Osobniki dorosłe	XX	XX
	Osobniki młodociane	XX	
	Larwy	XX	
	Jaja	XX	
Siedlisko	Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	0,7	U1
	Wysokość roślinności szuwarowej	1	
	Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru)	0,4	
	Nachylenie brzegów zbiornika	1	
	Zacienienie zbiornika	0,9	
	Obecność płycizn	1	
	Obecność ryb	0,9	
	Bariery wokół brzegu zbiornika	1	
	Zabudowa otoczenia zbiornika	0,9	
	Inne zbiorniki wodne w promieniu 500	0,8	
	Droga asfaltowa	0,8	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Osobniki dorosłe	-
	Osobniki młodociane	-
	Larwy	-
	Jaja	-
Siedlisko	Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	>25%
	Wysokość roślinności szuwarowej	Obecność szuwaru o wysokości 1 m lub niższego
	Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru)	Bardzo liczna o pionowych pędach
	Nachylenie brzegów zbiornika	Łagodne
	Zacienienie zbiornika	<50% powierzchni zbiornika zacienione
	Obecność płyczn	Obecne
	Obecność ryb	Brak
	Bariery wokół brzegu zbiornika	Obecność wokół poniżej 5% - 0% brzegów palisadek lub innych barier (murki)
	Zabudowa otoczenia zbiornika	Brak jakiegokolwiek zabudowy
	Inne zbiorniki wodne w promieniu 500	Obecny co najmniej jeden zbiornik wody stojącej
Droga asfaltowa	Brak drogi asfaltowej	

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie oceny U1 dla parametru siedlisko

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Osobniki dorosłe	-
	Osobniki młodociane	-
	Larwy	-
	Jaja	-
Siedlisko	Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	10-25% (utrzymanie oceny 0,5)
	Wysokość roślinności szuwarowej	Obecność szuwaru o wysokości 1 m lub niższego (utrzymanie oceny 1)
	Roślinność zanurzona i pływająca (bez szuwaru)	Kępkowa i nieliczna lub liczna, ale nie o pionowych pędach (utrzymanie oceny 0,5)
	Nachylenie brzegów zbiornika	Łagodne (utrzymanie oceny 1)
	Zacienienie zbiornika	<50% powierzchni zbiornika zacienione (utrzymanie oceny 1)
	Obecność płyczn	Obecne (utrzymanie oceny 1)
	Obecność ryb	Brak (utrzymanie oceny 1)
	Bariery wokół brzegu zbiornika	Obecność wokół poniżej 5% - 0% brzegów palisadek lub innych barier (murki) (utrzymanie oceny 1)
	Zabudowa otoczenia zbiornika	Brak jakiegokolwiek zabudowy (utrzymanie oceny 1)
	Inne zbiorniki wodne w promieniu 500	Obecny co najmniej jeden zbiornik wody stojącej (utrzymanie oceny 1)
	Droga asfaltowa	Brak drogi asfaltowej (utrzymanie oceny 1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Fragmenty siedliska gatunku są wykaszane (1 lub 2 pokosy), co niekorzystnie wpływa na strukturę siedliska i powoduje wycofywanie się gatunku. Dla zachowania zbiorowisk wysokich szuwarów należałoby wyłączyć z koszenia fragmenty o najwyższym poziomie wód gruntowych.
D01.02 Drogi, autostrady	Na dwóch stanowiskach obecność jednopasmowej drogi asfaltowej o małej intensywności ruchu powoduje śmiertelność płazów podczas migracji.

Zagrożenia potencjalne	
X Brak zagrożeń i nacisków	-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Podniesienie poziomu wód gruntowych, skutkujące zwiększenie się liczby małych zbiorników oraz podmokłości.

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk i zbiorników.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku załotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Mazgajska i Rybacki 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym wyznaczonym stanowisku - 3 kontrole w roku (po jednej w miesiącach kwiecień, maj i czerwiec). Metoda: obserwacje i nieinwazyjne odłowy siatką herpetologiczną osobników dojrzałych płciowo, młodocianych, kijanek i jaj. Nasłuchy głosów godowych samców.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	C	C	C	C
Według proponowanego SDF	50-200	C	C	C	C

Uwaga: wielkość populacji to liczba osobników dojrzałych płciowo (bez kijanek i osobników juwenilnych)

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

■

Gatunki fauny – płazy

1166 Traszka
grzebieniasta *Triturus
cristatus*

Liczba stanowisk:

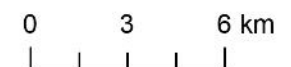
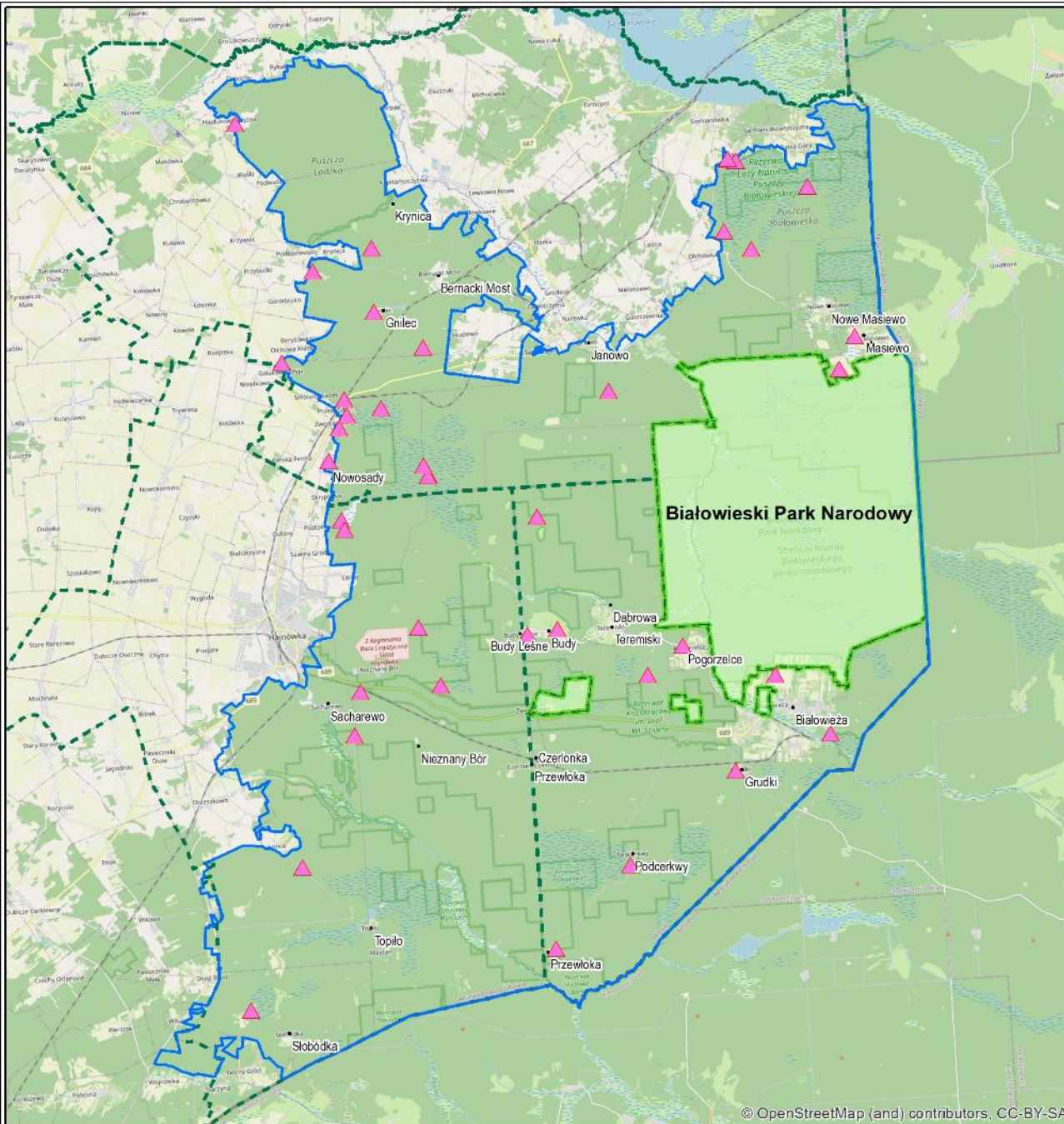
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)	Łącznie
41 (zbiorniki wodne)	-	41

Stanowiska trzaski grzebieniastej *Triturus cristatus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
- granice nadleśnictw

Gatunek

- 1166, Trzaska grzebieniasta, *Triturus cristatus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczba osobników dorosłych	XX	XX
	Liczba osobników młodocianych/larw	XX	
	Liczba jaj lub tylko obecność jaj	XX	
Siedlisko	SI ₁ Region geograficzny	FV	U1
	SI ₂ Powierzchnia zbiornika (m ²)	U1	
	SI ₃ Liczba lat, w których zbiornik wysycha w 10 latach	FV	
	SI ₄ Jakość wody	U1	
	SI ₅ Zacienienie zbiornika	FV	
	SI ₆ Wpływ ptaków wodnych	FV	
	SI ₇ Wpływ ryb	U1	
	SI ₈ Liczba zbiorników w odległości ≤ 500 m	U1	
	SI ₉ Ocena jakości środowiska lądowego	FV	
	SI ₁₀ Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	U2	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczba osobników dorosłych	-
	Liczba osobników młodocianych/larw	-
	Liczba jaj lub tylko obecność jaj	-
Siedlisko	Sl ₁ Region geograficzny	A – tereny nizinne Polski Sl=1,0
	Sl ₂ Powierzchnia zbiornika (m ²)	400–2000 m ² ; Sl=0,8-1,0
	Sl ₃ Liczba lat, w których zbiornik wysycha w 10 latach	0-2; Sl=0,9-1,0
	Sl ₄ Jakość wody	wysoka; Sl=1,0
	Sl ₅ Zacienienie zbiornika	0–60% zacienione; Sl=1,0
	Sl ₆ Wpływ ptaków wodnych	0–2 ptaki na 1000 m ² ; Sl=1,0
	Sl ₇ Wpływ ryb	brak; Sl=1,0
	Sl ₈ Liczba zbiorników w odległości ≤ 500 m	4 lub więcej; Sl=1,0
	Sl ₉ Ocena jakości środowiska lądowego	dobra; Sl=1,0
	Sl ₁₀ Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	60–80% lub 80–100% zarośnięte lustro wody; Sl=0,9-1,0 lub 1,0-0,8

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Liczba osobników dorosłych	-
	Liczba osobników młodocianych/larw	-
	Liczba jaj lub tylko obecność jaj	-
Siedlisko	Sl ₁ Region geograficzny	A – tereny nizinne Polski; Sl=1,0 (utrzymanie oceny FV)
	Sl ₂ Powierzchnia zbiornika (m ²)	2000 m ² ; Sl<0,8 (utrzymanie oceny U1)
	Sl ₃ Liczba lat, w których zbiornik wysycha w 10 latach	0-2; Sl=0,9-1,0 (utrzymanie oceny FV)
	Sl ₄ Jakość wody	średnia; Sl=0,67 (utrzymanie oceny U1)
	Sl ₅ Zacienienie zbiornika	0–60% zacienione; Sl=1,0 (utrzymanie oceny FV)
	Sl ₆ Wpływ ptaków wodnych	0–2 ptaki na 1000 m ² ; Sl=1,0 (utrzymanie oceny FV)
	Sl ₇ Wpływ ryb	możliwy; Sl=0,67 (utrzymanie oceny U1)
	Sl ₈ Liczba zbiorników w odległości ≤ 500 m	1-3; Sl=0,6-0,9 (utrzymanie oceny U1)
	Sl ₉ Ocena jakości środowiska lądowego	dobra; Sl=1,0 (utrzymanie oceny FV)
	Sl ₁₀ Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	0–39% zarośnięte lustro wody; Sl=0,3-0,69 (utrzymanie oceny U2)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K01.03 Wyschnięcie	Zbiorniki są często zamulone, niekiedy zasypane gałęziami, a te o niewielkiej głębokości sezonowo wysychają i giną wówczas larwy traszek.
D01.02 Drogi, autostrady	Przy niektórych stanowiskach obecność jednopasmowej drogi asfaltowej o małej intensywności ruchu powoduje śmiertelność płazów podczas migracji.

Zagrożenia potencjalne

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Możliwe zarastanie w perspektywie 10+lat.
F01.01 Intensywna hodowla ryb, intensyfikacja	Przekształcenie zbiornika w celu hodowli ryb (lub zarybianie) może mieć negatywne oddziaływanie.
F01 Akwakultura morska i słodkowodna	Przekształcenie istniejącego zbiornika i przysposobienie go w celu hodowli ryb, a także jego zarybianie może mieć negatywne oddziaływanie na lokalną populację.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Przekształcanie siedliska gatunku, w szczególności osuszanie i zasypywanie zbiornika w celu np. łatwiejszego gospodarowania na gruntach będzie prowadzić do zaniku siedliska.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Podniesienie poziomu wód gruntowych, zachowanie małych, pozbawionych ryb zbiorników

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk i zbiorników.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

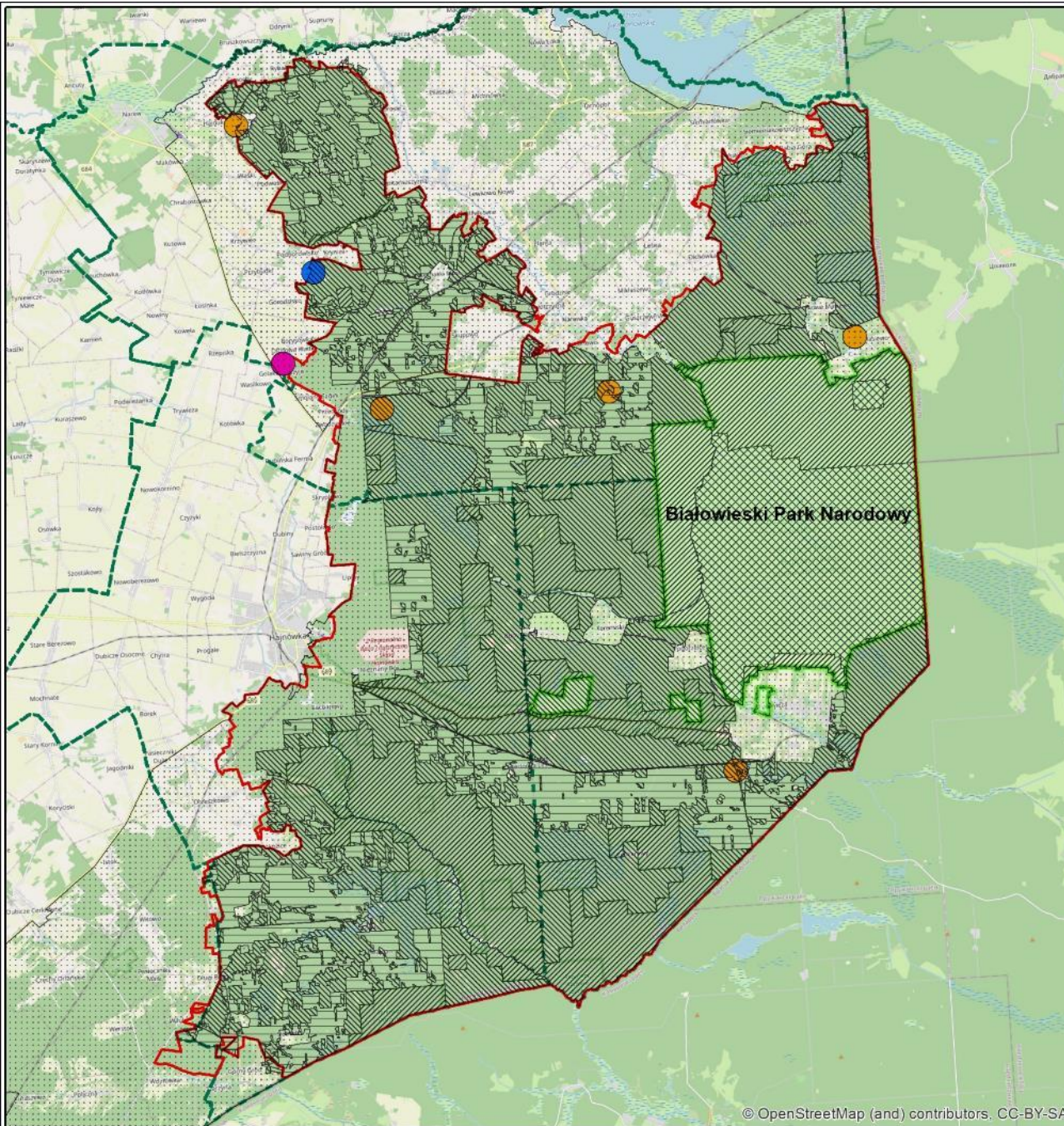
Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ
utworzenie zbiornika	Obok jednego z wysychających zbiorników należy wykopać mały staw (około 400 m ² powierzchni, głębokość max 1,5 m, obecny łagodny brzeg i płycizny nadbrzeżne)	zgodnie z mapami i warstwami shp	październik-listopad; zabieg jednorazowy	właściciel terenu
odmulanie (pogłębienie) zbiorników	odmulanie i pogłębienie (do max 1,5 m głębokości) niektórych zbiorników	zgodnie z mapami i warstwami shp	październik-listopad; zabieg jednorazowy	właściciel terenu
usuwanie gałęzi ze zbiornika	usuwanie gałęzi (pozostałych po pracach leśnych) zalegających dno zbiornika	zgodnie z mapami i warstwami shp	październik-listopad; zabieg jednorazowy	właściciel terenu

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*

- Białowieży Park Narodowy
 - granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
 - granice nadleśnictw
- strefy UNESCO**
- 1-ochrona ścisła
 - 2-ochrona czynna I
 - 3-ochrona czynna II
 - 4-ochrona aktywna
 - strefa buforowa
- Działanie ochronne**
- Odmulanie (pogłębienie) powierzchni dna zbiorników
 - Tworzenie nowych siedlisk gatunku
 - Usunięcie ze zbiornika zalegających gałęzi i pni

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pabijan 2010), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na każdym stanowisku - 3 kontrole w roku (po jednej w miesiącach kwiecień, maj i czerwiec). Metoda: obserwacje i nieinwazyjne odłowy siatką herpetologiczną osobników dojrzałych płciowo, młodocianych, larw i jaj.

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
stan siedliska gatunku	zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pabijan 2010)	wszystkie zbiorniki, w których wykonywane będzie odmulanie (pogłębianie) lub usuwanie gałęzi	ewentualne stwierdzenie: 1) dalszej obecności gatunku, 2) zmiany (poprawy) warunków siedliskowych	Co 5 lat
stan siedliska gatunku	zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pabijan 2010)	nowo wykopany staw	ewentualne stwierdzenie pojawienia się gatunku w nowo utworzonym siedlisku	Pierwsza kontrola 10 lat po wykopaniu stawu, następne co 5 lat; uzasadnienie - w zbiorniku najpierw musi pojawić się roślinność wodna, a ponadto płazy wykazują silną filopatrię i upływa sporo czasu zanim zasiedlą nowy akwen (tj. zwykle wybierają do godów rodzimy zbiornik), stąd pierwsza kontrola najlepiej dopiero po 10 latach

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	-	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	5000-50000	C	B	C	C

Uwaga: wielkość populacji to liczba osobników dojrzałych płciowo (bez larw i osobników juwenilnych)

Wskazania do dokumentów planistycznych

Zgodnie z legendą rysunku w miejscu objętymi ustaleniami wyznaczono

1. tereny do zalesień wg granic polno-leśnych

Proponuje się odstępianie od planowanego zagospodarowania przestrzennego w miejscu występowania siedliska gatunku.

Wskazania do dokumentów planistycznych

Zgodnie z legendą rysunku
w miejscu objętymi ustaleniami
wyznaczono
tereny do zalesień wg granic
polno-leśnych

Studium Uwarunkowań
i Kierunków Zagospodarowania
Przestrzennego gminy Białowieża

 granica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieża

 granice nadleśnictw

Gatunek

 1166 Traszka grzebieniasta
Triturus cristatus

0 0,1 0,2 km

SSAKI

Fot. P. Przemyski

Gatunki fauny – ssaki

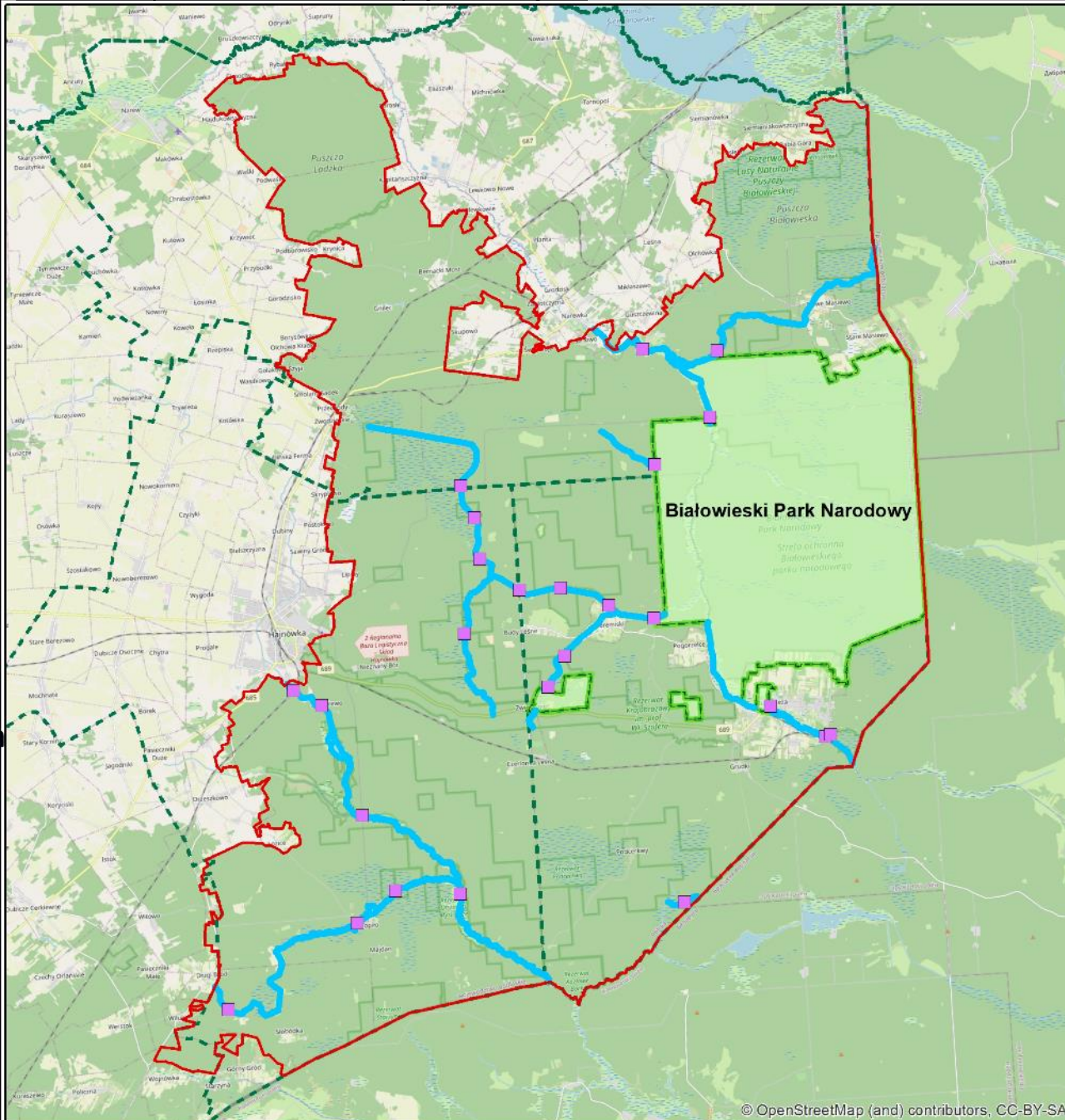
1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
doliny rzeczne	doliny rzeczne

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk bobra europejskiego *Castor fiber*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
 - 1337, Bóbr europejski (euroazjatycki), *Castor fiber*
- Siedlisko gatunku**
 - 1337, Bóbr europejski (euroazjatycki), *Castor fiber*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku	FV	FV
	Indeks populacyjny	FV	
	Roczny wskaźnik wzrostu populacji	XX	
	Zagęszczenie populacji	XX	
Siedlisko	Baza pokarmowa	FV	FV
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	U1	
	Charakter strefy brzegowej	FV	
	Stopień antropopresji	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku		>40
	Indeks populacyjny		>60
	Roczny wskaźnik wzrostu populacji		$r \geq 0$
	Zagęszczenie populacji		>2
Siedlisko	Baza pokarmowa	Obecność preferowanych gatunków drzew i krzewów	Preferowane gatunki drzew i krzewów obecne na ponad 40% punktów monitoringowych
		Udział preferowanych drzew i krzewów	Preferowane gatunki drzew i krzewów stanowią średnio ponad 50% wszystkich gatunków
		Udział brzegu z zadrzewieniami	Zadrzewienia pokrywają średnio ponad 40% linii brzegowe
		Udział drzew o pierśnicy 2,5-15 cm	>50%
		Dostępność gałęzi i grzybieni	Obecność roślin odnotowano przynajmniej na 50% zbiorników odnotowanych w sąsiedztwie punktów monitoringowych
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Obecność preferowanych zbiorników wodnych	>20%
		Udział preferowanych odcinków rzek – tereny nizinne i wyżynne	>40%
		Spadek podłużny <10‰ – udział procentowy	>50%
		Fluktuacje poziomu wody	Małe zmiany poziomu wody nie mające wpływu na umiejscowienie wejścia do nor i żeremi względem powierzchni wody (<1 m)

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków c.d.

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Siedlisko	Charakterystyka strefy brzegowej	Charakterystyka nadbrzeżnych zadrzewień	Dominują zadrzewienia ciągłe
		Drzewa i krzewy w promieniu do 30 m	Dominują zadrzewienia ciągłe
		Lesistość	>30%
		Naturalność koryta cieku	>80%
		Dostępność schronień	>50%
	Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	<20%
		Linie kolejowe	<10%
		Sąsiedztwo zabudowań	<10%
Sąsiedztwo pól uprawnych i upraw leśnych		<10%	

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników głównych FV i U1

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Cele ochrony	
Populacja	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku		>40 (utrzymanie oceny FV)	
	Indeks populacyjny		>60 (utrzymanie oceny FV)	
	Roczny wskaźnik wzrostu populacji		XX (ustalenie oceny)	
	Zagęszczenie populacji		XX (ustalenie oceny)	
Siedlisko	Baza pokarmowa	Obecność preferowanych gatunków drzew i krzewów	Preferowane gatunki drzew i krzewów obecne na ponad 40% punktów monitoringowych (utrzymanie oceny 1)	
		Udział preferowanych drzew i krzewów	Preferowane gatunki drzew i krzewów stanowią średnio ponad 50% wszystkich gatunków (utrzymanie oceny 1)	
		Udział brzegu z zadrzewieniami	Zadrzewienia pokrywają średnio ponad 40% linii brzegowej (utrzymanie oceny 1)	
		Udział drzew o pierśnicy 2,5-15 cm	>50% (utrzymanie oceny 1)	
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Dostępność grążeli i grzybieni		Nie odnotowano obecności zbiorników porośniętych roślinami (utrzymanie oceny 0)
		Obecność preferowanych zbiorników wodnych		>20% (utrzymanie oceny 1)
		Udział preferowanych odcinków rzek – tereny nizinne i wyżynne		>10% (utrzymanie oceny 0,5)
		Spadek podłużny <10‰ – udział procentowy		>20% (utrzymanie oceny 0,5)
		Fluktuacje poziomu wody		Małe zmiany poziomu wody nie mające wpływu na umiejscowienie wejścia do nor i żeremi względem powierzchni wody (<1 m) (utrzymanie oceny 1)

Cele ochrony c.d.

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników głównych FV i U1

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Cele ochrony
Siedlisko	Charakterystyka strefy brzegowej	Charakterystyka nadbrzeżnych zadrzewień	Dominują zadrzewienia ciągłe (utrzymanie oceny 1)
		Drzewa i krzewy w promieniu do 30 m	Dominują zadrzewienia ciągłe (utrzymanie oceny 1)
		Lesistość	>30% (utrzymanie oceny 1)
		Naturalność koryta cieku	>80% (utrzymanie oceny 1)
		Dostępność schronień	>50% (utrzymanie oceny 1)
	Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	<20% (utrzymanie oceny 1)
		Linie kolejowe	<10% (utrzymanie oceny 1)
		Sąsiedztwo zabudowań	<10% (utrzymanie oceny 1)
		Sąsiedztwo pól uprawnych i upraw leśnych	<10% (utrzymanie oceny 1)

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych dolin rzecznych, z zadrzewieniami i zakrzewieniami łągowymi

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

D01.02 Drogi, autostrady	Zagrożenie kolizją z pojazdami, szczególnie dla osobników w trakcie dyspersji
--------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Zajac i in. 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie wiosna i jesień) w wyznaczonych punktach monitoringowych.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	110-160	C	A	C	B
Według proponowanego SDF	120-200	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ssaki
1355 Wydra europejska *Lutra lutra*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

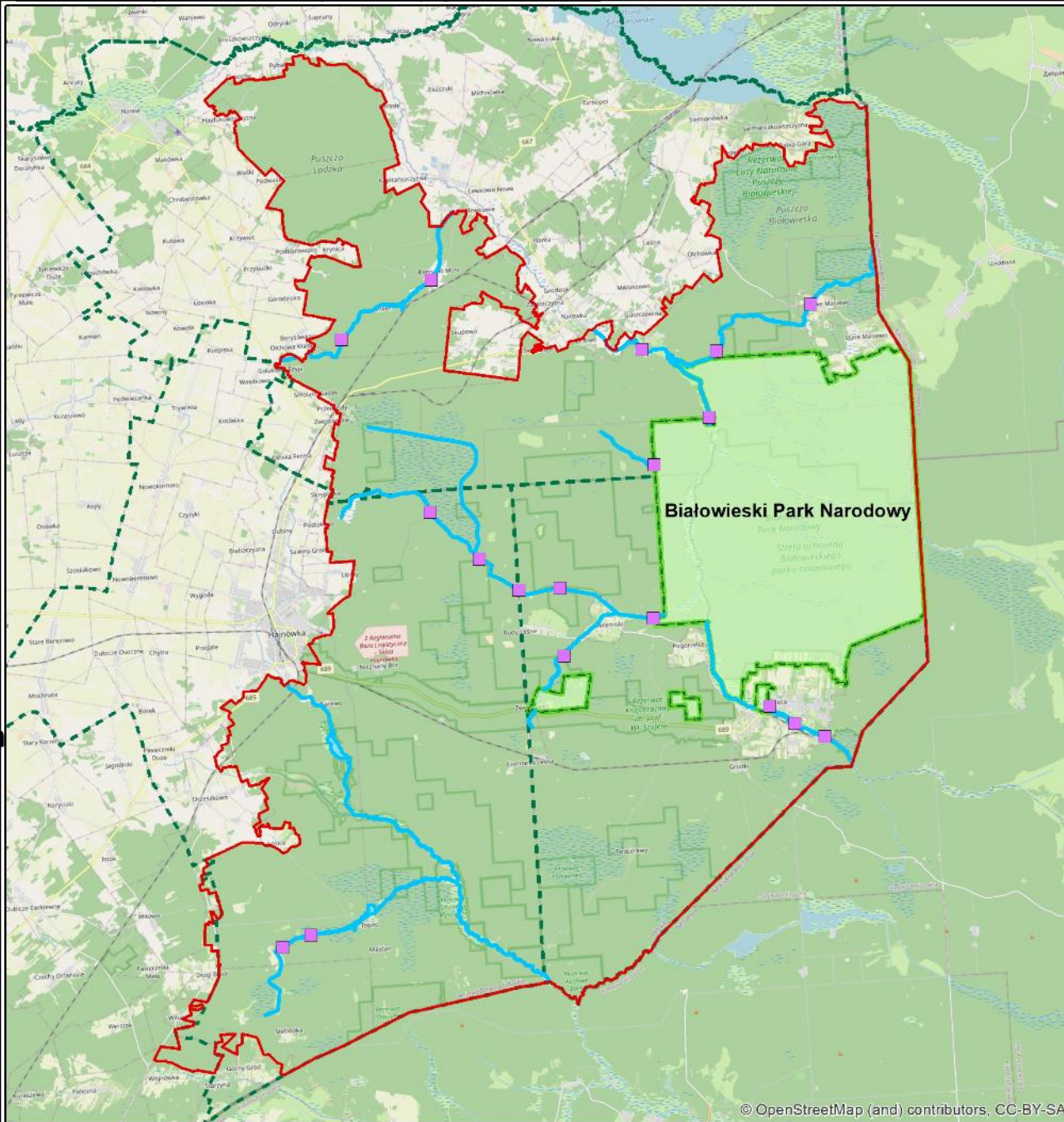
doliny rzeczne

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

doliny rzeczne

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk wydry *Lutra lutra*

- Białowiecki Park Narodowy
 - granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
 - granice nadleśnictw
- Gatunek**
- 1355, Wydra, *Lutra lutra*
- Siedlisko gatunku**
- 1355, Wydra, *Lutra lutra*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku	U2	U1
	Indeks populacyjny	FV	
	Roczny wskaźnik wzrostu populacji	XX	
	Zagęszczenie populacji	XX	
Siedlisko	Baza pokarmowa	FV	FV
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	FV	
	Charakter strefy brzegowej	FV	
	Stopień antropopresji	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja		Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku	>60
		Indeks populacyjny	>15
		Roczny wskaźnik wzrostu populacji	$r \geq 0$
		Zagęszczenie populacji	>2/10km
Siedlisko	Baza pokarmowa	Biomasa ryb	>10 g/m ²
		Zróżnicowanie gatunkowe ichtiofauny	>8/>3
		Miejsca rozrodu płazów	Liczne (stawy hodowlane, starorzecza i inne stałe zbiorniki w >20% punktów monitoringowych)
		Naturalność koryta rzeki	>50% stanowią rzeki o brzegach naturalnych lub półnaturalnych, zadrzewione, bez barier ograniczających swobodną migrację bądź są one okresowo zalewane, co umożliwia swobodną migrację
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Udział preferowanych odcinków rzek	>50%
		Obecność preferowanych zbiorników wodnych	>10%
		Obecność mniejszych zbiorników wodnych	>10%

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków c.d.

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Siedlisko	Charakterystyka strefy brzegowej	Stopień pokrycia brzegów roślinnością drzewiastą i krzewiastą	>30%
		Lesistość	>30%
		Stopień regulacji rzek	<10%
		Dostępność schronień	>40%
	Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	<20%
		Linie kolejowe	<10%
		Przepusty pod drogami	<10%
		Sąsiedztwo zabudowań	<10%

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników głównych FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Cele ochrony
Populacja	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku		<40 (utrzymanie oceny U2)
	Indeks populacyjny		10-15 (utrzymanie oceny FV)
	Roczny wskaźnik wzrostu populacji		XX (ustalenie oceny)
	Zagęszczenie populacji		XX (ustalenie oceny)
Siedlisko	Baza pokarmowa	Biomasa ryb	XX (ustalenie oceny)
		Zróźnicowanie gatunkowe ichtiofauny	XX (ustalenie oceny)
		Miejsca rozrodu płazów	Liczne (stawy hodowlane, starorzecza i inne stałe zbiorniki w >20% punktów monitoringowych) (utrzymanie oceny 1)
		Naturalność koryta rzeki	>50% stanowią rzeki o brzegach naturalnych lub półnaturalnych, zadrzewione, bez barier ograniczających swobodną migrację bądź są one okresowo zalewane, co umożliwia swobodną migrację (utrzymanie oceny 1)
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Udział preferowanych odcinków rzek	<5% (utrzymanie oceny 1)
		Obecność preferowanych zbiorników wodnych	<5% (utrzymanie oceny 0)
Obecność mniejszych zbiorników wodnych		>10% (utrzymanie oceny 0,5)	

Cele ochrony c.d.

Utrzymanie ocen wskaźników głównych FV, U1 i U2

Parametr	Wskaźnik główny	Wskaźnik cząstkowy	Cele ochrony
Siedlisko	Charakterystyka strefy brzegowej	Stopień pokrycia brzegów roślinnością drzewiastą i krzewiastą	>30% (utrzymanie oceny 1)
		Lesistość	>30% (utrzymanie oceny 1)
		Stopień regulacji rzek	<10% (utrzymanie oceny 1)
		Dostępność schronień	>40% (utrzymanie oceny 1)
	Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	<20% (utrzymanie oceny 1)
		Linie kolejowe	10-20% (utrzymanie oceny 0,5)
		Przepusty pod drogami	<10% (utrzymanie oceny 1)
		Sąsiedztwo zabudowań	10-40% (utrzymanie oceny 0,5)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

D01.02 Drogi, autostrady

Zagrożenie kolizją z pojazdami, szczególnie dla osobników w trakcie dyspersji

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych dolin rzecznych z licznymi starorzeczami

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Romanowski i in. 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie wiosna i jesień) w wyznaczonych punktach monitoringowych.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	10-20	C	A	C	B
Według proponowanego SDF	12-30	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ssaki

1352 Wilk szary

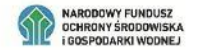
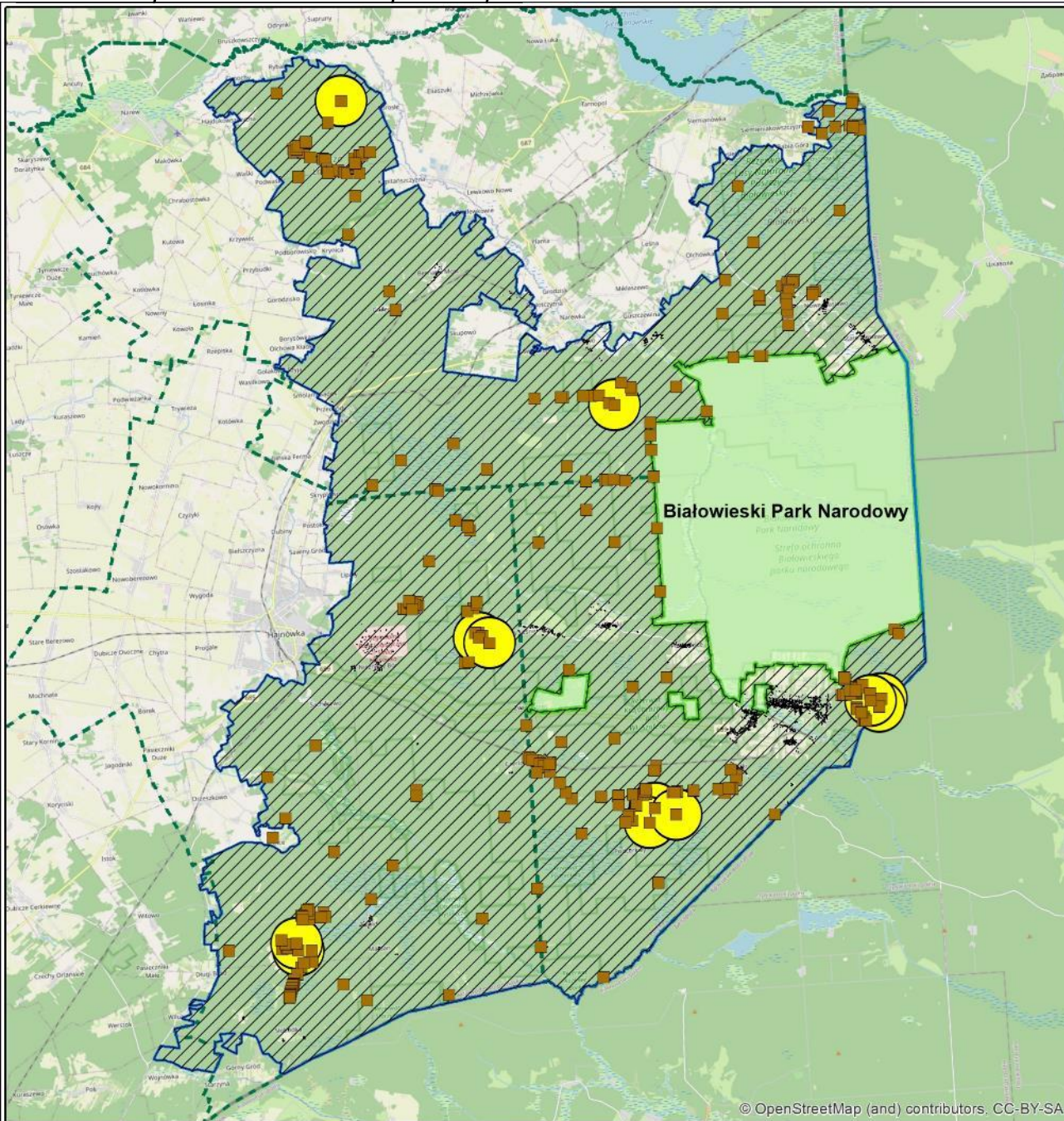
Canis lupus

Fot. K. Bojarska

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska	cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk wilka *Canis lupus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- 1352, Wilk, *Canis lupus*
- obserwacje wilczych szczeniąt
- siedlisko gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Zagęszczenie populacji*	FV	FV
Siedlisko	Lesistość (%)	FV	FV
	Fragmentacja siedliska (%)	FV	
	Dostępność bazy pokarmowej (kg/km ²)	XX	
	Zagęszczenie dróg (km/km ²)	FV	
	Izolacja siedliska (skala trzystopniowa)	FV	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

*wartość wskaźnika: 6 osobników/100 km²

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Zagęszczenie populacji (N/100 km ²)	>2,5
Siedlisko	Lesistość (%)	>40
	Fragmentacja siedliska (%)	<3
	Dostępność bazy pokarmowej (kg/km ²)	>100
	Zagęszczenie dróg (km/km ²)	<0,1
	Izolacja siedliska (skala trzystopniowa)	1

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Zagęszczenie populacji (N/100 km ²)	>2,5 (utrzymanie oceny FV, tj. zagęszczenia na obecnym poziomie, czyli 6)
Siedlisko	Lesistość (%)	>40 (utrzymanie oceny FV)
	Fragmentacja siedliska (%)	<3 (utrzymanie oceny FV)
	Dostępność bazy pokarmowej (kg/km ²)	XX (ustalenie oceny)
	Zagęszczenie dróg (km/km ²)	<0,1 (utrzymanie oceny FV)
	Izolacja siedliska (skala trzystopniowa)	1 (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Problemem są utrudnione przemieszczanie się i dyspersje wilka między Puszcza a terenami innych kompleksów leśnych (z uwagi na drogi i tereny zabudowane), a w samej Puszczy ogranicza je bariera na granicy z Białorusią.
F03.02.03 Chwytnie, trucie, kłusownictwo	Zdarzają się przypadki zabijania wilków, na co mają wpływ m.in. obawy rolników oraz propaganda lobby myśliwskiego w mediach.

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy oraz ograniczenie jej penetracji. Zachowanie dużej liczebności ssaków kopytnych, zwłaszcza jelenia;

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

- Zapewnienie bazy pokarmowej, w tym głównie populacji jelenia, poprzez okresowe dokarmianie, ochronę weterynaryjną i łowiecką (całkowite zaniechanie polowań na zdrowe zwierzęta, eliminacja wyłącznie osobników chorych) oraz likwidację (lub znaczne ograniczenie) groźb związanych z działalnością szkółkarską.
- Poprawa infrastruktury drogowej w granicach obszaru Natura 2000 (ograniczenie prędkości jazdy, znaki ostrzegawcze, tablice informacyjne, aktywne systemy ostrzegania zwierząt).

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Jędrzejewski i in. 2010b), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie wczesnej zimy) w wyznaczonych punktach monitoringowych.

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
Liczebność jelenia	zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Pałka 2010)	Wytypowane fragmenty Puszczy w nadleśnictwach Browsek, Hajnówka i Białowieża	Liczenie wszystkich osobników, z podziałem na samce i samice, wykonywane przez nadleśnictwa w tym samym terminie (w lutym), z zastosowaniem jako metody tzw. „pędzenia” oraz obserwatorów	Coroczne
Śmiertelność zwierząt na drogach	Liczba zabitych ssaków	Wytypowane odcinki dróg (długości 300-500 m)	W miesiącu o większym ruchu samochodowym (np. lipiec) co 2 dni liczenie wszystkich zabitych ssaków (różnych gatunków) leżących na drodze lub poboczu	Co 5 lat

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	1-40	C	A	C	B
Według proponowanego SDF	38-50	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

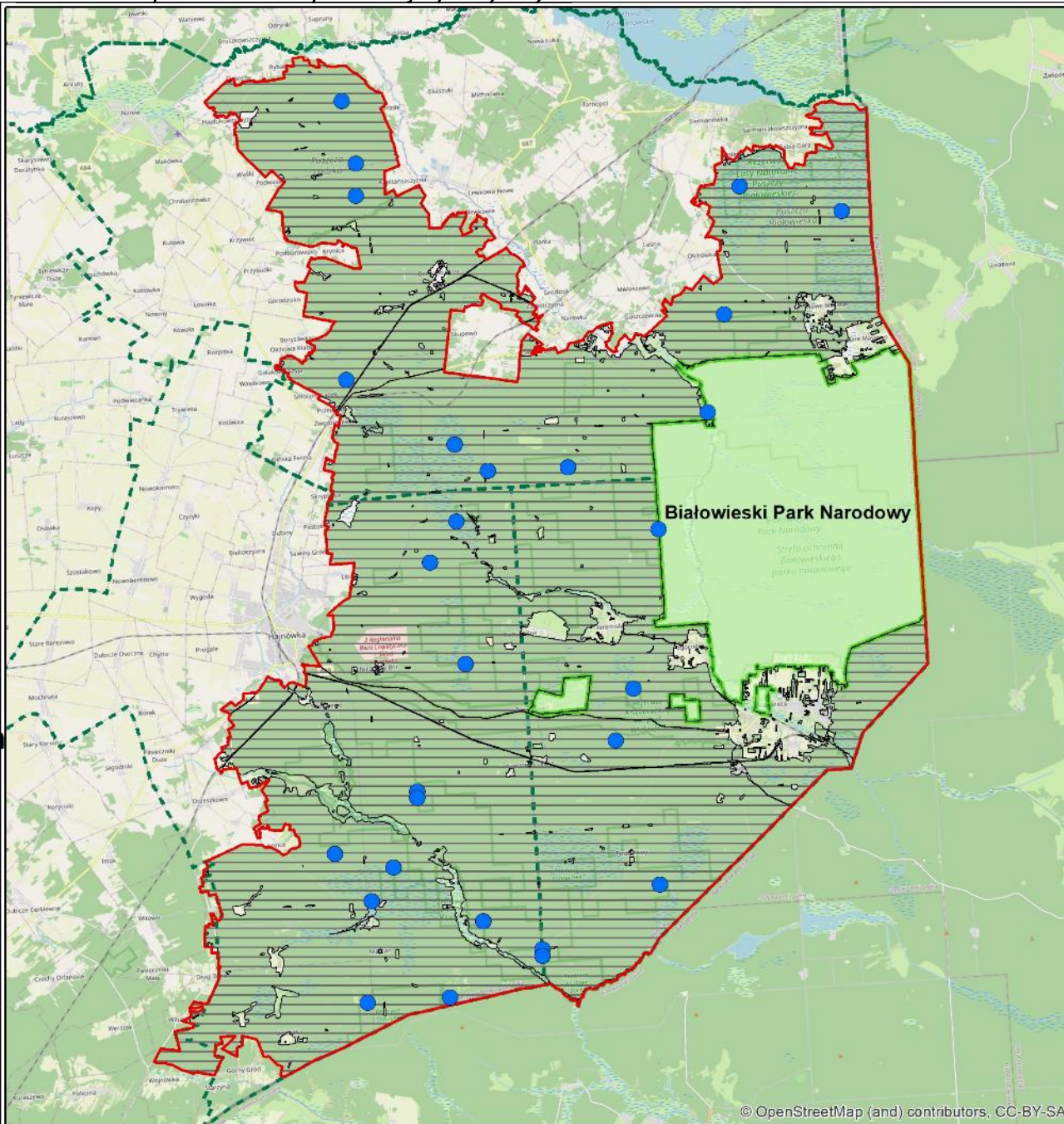
Gatunki fauny – ssaki
1361 Ryś euroazjatycki *Lynx lynx*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska z wyłączeniem terenów otwartych	cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska z wyłączeniem terenów otwartych

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk rysa *Lynx lynx*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
 - 1361, Ryś, *Lynx lynx*
- Siedlisko gatunku**
 - 1361, Ryś, *Lynx lynx*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Zagęszczenie grup rodzinnych (samic prowadzących młode)	U2	U2
	Średnia liczba młodych w grupach rodzinnych	FV	
Siedlisko	Lesistość	FV	U2
	Fragmentacja siedliska (%)	FV	
	Dostępność bazy pokarmowej	XX	
	Zagęszczenie dróg	FV	
	Izolacja siedlisk	U2	
Perspektywy zachowania		U2	
Ocena ogólna		U2	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Zagęszczenie grup rodzimych (samic prowadzących młode)	>0,5
	Średnia liczba młodych w grupach rodzinnych	>2
Siedlisko	Lesistość (%)	>40
	Fragmentacja siedliska (%)	<3
	Dostępność bazy pokarmowej (kg/km ²)	>100
	Zagęszczenie dróg (km/km ²)	<0,1
	Izolacja siedliska (skala trzystopniowa)	1

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U2

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Zagęszczenie grup rodzimych (samic prowadzących młode)	<0,3 (utrzymanie oceny U2)
	Średnia liczba młodych w grupach rodzinnych	>2 (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Lesistość (%)	>40 (utrzymanie oceny FV)
	Fragmentacja siedliska (%)	<3 (utrzymanie oceny FV)
	Dostępność bazy pokarmowej (kg/km ²)	XX (ustalenie oceny)
	Zagęszczenie dróg (km/km ²)	<0,1 (utrzymanie oceny FV)
	Izolacja siedliska (skala trzystopniowa)	3 (utrzymanie oceny U2)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
K05.01 Zmniejszenie płodności / depresja genetyczna (inbredowa) u zwierząt	Z uwagi na skrajnie nieliczną populację oraz izolację, białowieskie rysie wykazują najniższą zmienność genetyczną wśród populacji tego gatunku.
J03.02.03 Zmniejszenie wymiany materiału genetycznego	Wymiana genów z innymi populacjami tego gatunku właściwie przestała istnieć.
J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji	Prawie niemożliwe migracje i dyspersje rysia między Puszczą a terenami innych kompleksów leśnych (z uwagi na drogi, tereny zabudowane i otwarte, tj. pola i łąki), zwłaszcza z Puszczą Knyszyńską. W samej Puszczy ogranicza je bariera na granicy z Białorusią.
K04.02 Pasożytnictwo	Infekcja świerzbowcem, prowadząca do śmierci niektórych osobników.
F03.02.03 Chwytywanie, trucie, kłusownictwo	Przypadki kłusownictwa są rzadko wykrywane i trudno ocenić ich skalę, ale z pewnością się zdarzają.

Zagrożenia potencjalne	
J03.01.01 Zmniejszenie dostępności zwierzyny łownej (w tym padliny)	Potencjalne zmniejszenie liczebności sarny, stanowiącej główne pożywienie rysia.
K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe)	Skrajnie nieliczna i dotknięta inbredem populacja jest szczególnie mało odporna na choroby zakaźne i zagrożona wyginięciem w wyniku infekcji.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy oraz ograniczenie jej penetracji. Zachowanie dużej liczebności ssaków kopytnych, zwłaszcza sarny. Brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

- Poprawa infrastruktury drogowej w granicach obszaru Natura 2000 (ograniczenie prędkości jazdy, znaki ostrzegawcze, tablice informacyjne, aktywne systemy ostrzegania zwierząt).
- Ochrona bazy pokarmowej ochrona bazy pokarmowej (głównie populacji sarny), poprzez okresowe dokarmianie, całkowite zaniechanie polowań na sarny, zaniechanie lub znaczne ograniczenie pozyskania jeleni, oraz likwidację (lub znaczne ograniczenie) grodzień upraw leśnych.

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Jędrzejewski i in. 2010), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - jedna kontrola w roku (w okresie wczesnej zimy) w wyznaczonych punktach monitoringowych.

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
Liczebność sarny	zgodnie z metodyką PMS GIOŚ (Pałka 2010)	Wytypowane fragmenty Puszczy w nadleśnictwach Browsek, Hajnówka i Białowieża	Liczenie wszystkich osobników, z podziałem na samce i samice, wykonywane przez nadleśnictwa w tym samym terminie (w lutym), z zastosowaniem jako metody tzw. „pędzenia” oraz obserwatorów	Coroczne
Śmiertelność zwierząt na drogach	Liczba zabitych ssaków	Wytypowane odcinki dróg (długości 300-500 m)	W marcu (okres godów rysia) co 2 dni liczenie wszystkich zabitych ssaków (różnych gatunków) leżących na drodze lub poboczu	Co 5 lat

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	1-14	B	A	B	B
Według proponowanego SDF	7-10	B	C	A	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ssaki

2647 Żubr

Bison bonasus

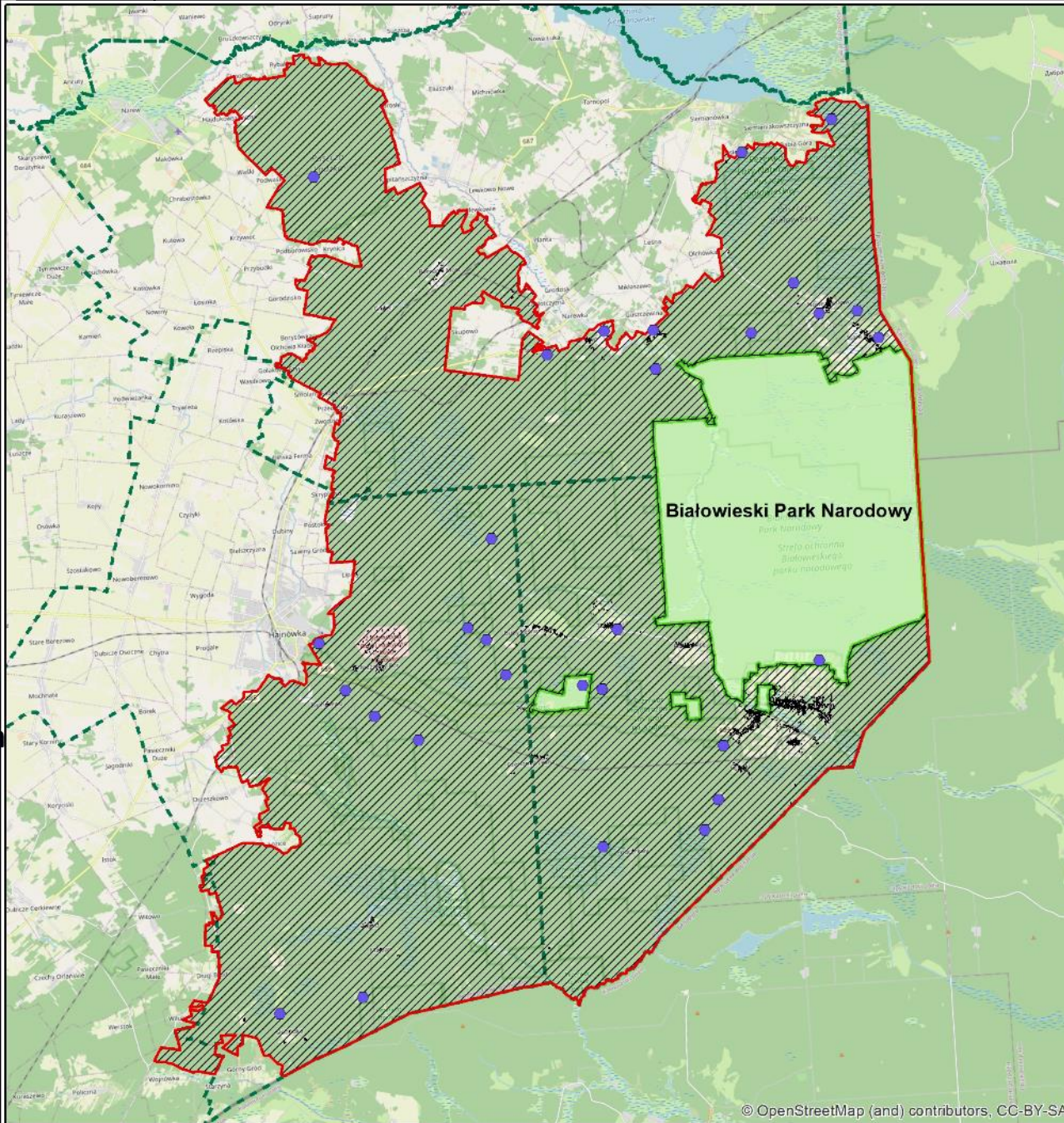
Fot. P. Przemyski

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska	cały obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk żubra *Bison bonasus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Gatunek**
 - 2647, Żubr, *Bison bonasus*
- Siedlisko gatunku**
 - 2647, Żubr, *Bison bonasus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Liczebność	FV	FV
	Struktura wiekowo-płciowa populacji	FV	
	Poziom rozrodu	FV	
	Poziom śmiertelności naturalnej	FV	
Siedlisko	Drzewostany liściaste i mieszane	FV	FV
	Tereny otwarte	FV	
	Fragmentacja siedliska	FV	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Liczebność	Liczebność osobników zapewniająca bezpieczeństwo demograficzne populacji, wykazująca wzrost lub stabilizację. Liczebność 50-100 osobników (populacja funkcjonująca przy ryzyku utraty zmienności genetycznej) wykazująca stałą tendencję wzrostu
	Struktura wiekowo-płciowa populacji	odpowiednia (20-25%; 30-35%; 20-25%; od 15% wzwyż)
	Poziom rozrodu	≥15%
	Poziom śmiertelności naturalnej	<10%
Siedlisko	Drzewostany liściaste i mieszane	>40%
	Tereny otwarte	≥2% Corocznie koszone. Rekultywowane raz na 5 lat, trawa suszona i zabierana. W obszarach o przewadze lasów iglastych udział terenów otwartych powinien wynosić przynajmniej 10% powierzchni obszaru
	Fragmentacja siedliska	>60% lasu niepodzielonego na części przez wsie, osady, pola uprawne w obszarze stanowiącym stanowisko populacji

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Liczebność	Liczebność osobników zapewniająca bezpieczeństwo demograficzne populacji, wykazująca wzrost lub stabilizację. Liczebność 50-100 osobników (populacja funkcjonująca przy ryzyku utraty zmienności genetycznej) wykazująca stałą tendencję wzrostu (utrzymanie oceny FV)
	Struktura wiekowo-płciowa populacji	odpowiednia (20-25%; 30-35%; 20-25%; od 15% wzwyż) (utrzymanie oceny FV)
	Poziom rozrodu	≥15% (utrzymanie oceny FV)
	Poziom śmiertelności naturalnej	<10% (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Drzewostany liściaste i mieszane	>40% (utrzymanie oceny FV)
	Tereny otwarte	≥2% (utrzymanie oceny FV) Corocznie koszone. Rekultywowane raz na 5 lat, trawa suszona i zabierana. W obszarach o przewadze lasów iglastych udział terenów otwartych powinien wynosić przynajmniej 10% powierzchni obszaru (utrzymanie oceny FV)
	Fragmentacja siedliska	>60% lasu niepodzielonego na części przez wsie, osady, pola uprawne w obszarze stanowiącym stanowisko populacji (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
K05.01 Zmniejszenie płodności / depresja genetyczna (inbredowa) u zwierząt.	Wysoki poziom inbredu, obniżający się poziom rozrodu, wysokie zagęszczenie populacji.
K04.02 Pasożytnictwo.	Obecność pasożytów, osłabiających osobniki i roznoszących choroby/
K03.03 Podatność na choroby.	Nekrotyczne zapalenie napletka (NZN), zawleczenie choroby (patogeny różne).
J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji.	Ograniczone możliwości migracyjne do sąsiednich kompleksów leśnych. Bariera graniczna uniemożliwia łączność z populacją w białoruskiej części Puszczy, ponadto na zachód od Obszaru N2000 znajdują się głównie pola uprawne. Możliwe są jedynie dwa kierunki migracji, na pd.-zach. i dalej na pd. oraz na północ w kierunku Puszczy Knyszyńskiej. Obydwa kierunki są jednak poprzecinane infrastrukturą drogową i kolejową. Stwierdza się wzrost wypadów komunikacyjnych z udziałem żubra.
D01 Drogi, ścieżki i drogi kolejowe.	Wypadki komunikacyjne (na drogach i liniach kolejowych).
A01 Szkody w uprawach rolnych.	Konflikty związane ze szkodami w uprawach rolniczych.
K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) i wysoki udział leżącego martwego drewna.	Ograniczona dostępność terenów otwartych na terenie Obszaru, a tym samym zmniejszanie się bazy pokarmowej.

Identyfikacja zagrożeń c.d.

Zagrożenia potencjalne

I01 Obce gatunki inwazyjne

Możliwość powstania mieszańców z bizonem amerykańskim, związane z próbami wprowadzeniu hodowli bizona na teren północno-wschodniej Polski.

J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.

Radykalna zmiana warunków siedliskowych spowodowana odprowadzaniem wód powierzchniowych w otoczeniu BPN lub budową zbiorników retencyjnych w bezpośrednim sąsiedztwie BPN.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie użytkowanych ekstensywnie łąk, zwłaszcza śródleśnych oraz położonych w dolinach rzecznych

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych :

- W celu zmniejszenia przegęszczonej populacji, przemieszczenie wielu osobników (nawet kilkuset) na inne tereny chronione, położone w kraju lub zagranicą, w celu wzmocnienia tamtejszych populacji lub reintrodukcji (utworzenia nowych miejsc bytowania tego gatunku); w niewielkim stopniu sprowadzanie nowych osobników (do OHŻ BPN), celem wzbogacenia puli genetycznej, gdyż obecnie jest duże zagrożenie inbredem;
- Wykaszenie łąk śródleśnych oraz zbiorowisk łąkowych w dolinach rzecznych, w celu powstrzymania sukcesji dendroflory (zapewnienie bazy pokarmowej), wraz z usuwaniem biomasy przeszkadzającej w dotarciu do łąk.

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Działania ochronne dla żubra *Bison bonasus*

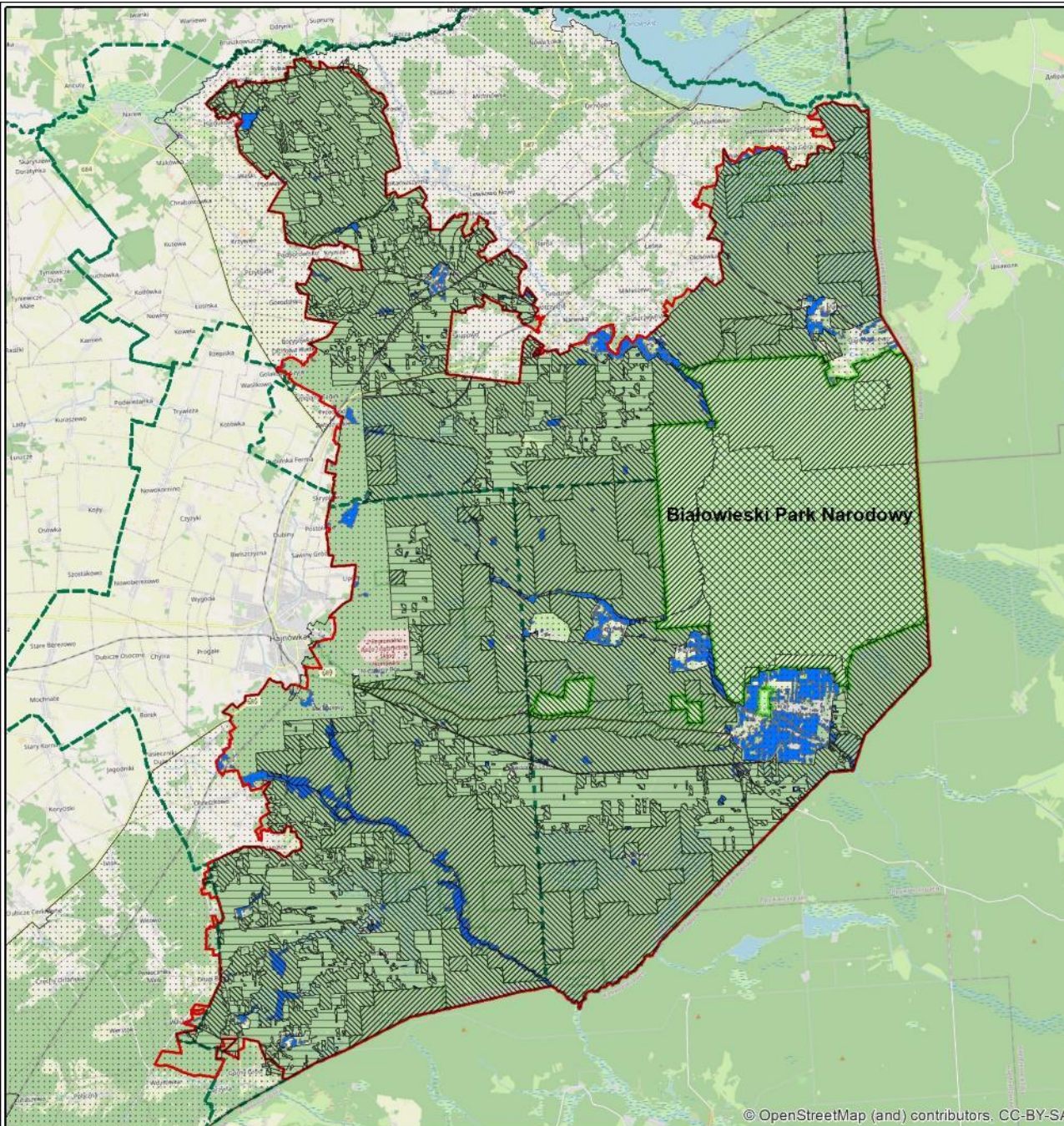
- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw

strefy UNESCO

- 1-ochrona ścisła
- 2-ochrona czynna I
- 3-ochrona czynna II
- 4-ochrona aktywna
- strefa buforowa

Działania ochronne

- wykaszanie łąk śródleśnych oraz zbiorowisk łąkowych w dolinach rzecznych, w celu powstrzymania sukcesji dendroflory

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Kraśiński 2010, 2015), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie 31 grudnia oraz styczeń-luty).

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
Dostępność bazy pokarmowej	powierzchnia łąk w Obszarze	Polany śródleśne, łąki w dolinach rzecznych, inne tereny łąkowe	Pomiar powierzchni płatów łąkowych i jej w porównanie z poprzednim pomiarem (tj. sprzed 5 lat), określenie zagrożeń (zwłaszcza sukcesji dendroflory)	Co 5 lat

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	450-500	A	A	A	A
Według proponowanego SDF	300-500	A	A	A	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ssaki

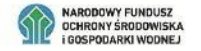
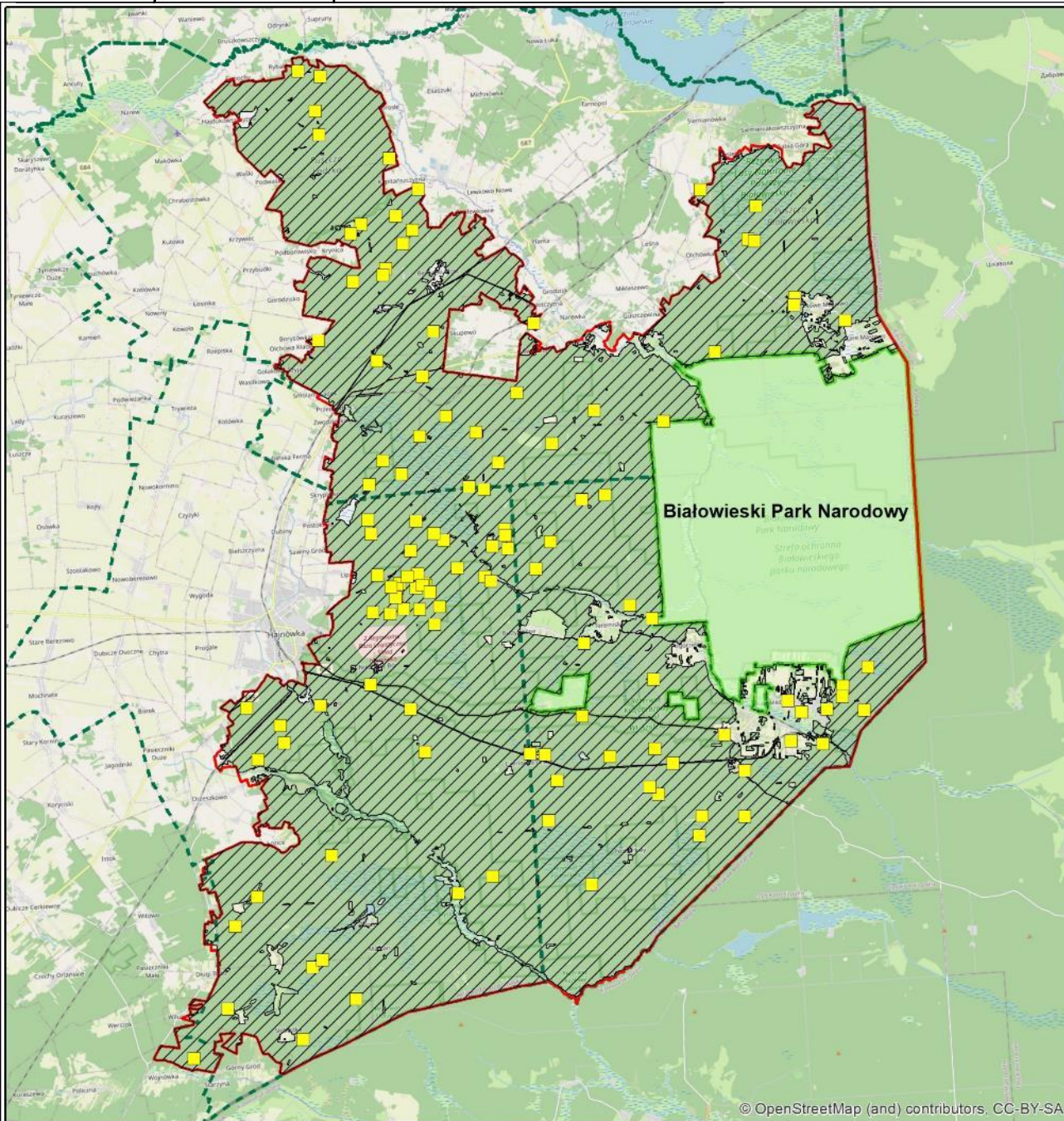
1308 Mopek zachodni

Barbastella
barbastellus

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy i bory różnych typów	lasy i bory różnych typów

Rozmieszczenie obserwacji i siedlisk mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000
Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- 1308, Mopek, *Barbastella barbastellus*
- siedlisko gatunku

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze:

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Rozród gatunku	FV	FV
	Aktywność gatunku	FV	
Siedlisko	Powierzchnia zalesiona	FV	FV
	Powierzchnia lasów liściastych	FV	
	Powierzchnia starodrzewów	FV	
	Powierzchnia starodrzewów liściastych	FV	
	Liczba drzew obumierających i martwych	FV	
Grubość drzew żywych zapewniających potencjalne kryjówki dzienne	FV		
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	Rozród gatunku	Potwierdzono rozród gatunku, tzn. stwierdzono kolonię rozrodczą mopków na monitorowanej powierzchni lub w pobliżu jej granic (do 500 m) i/lub odłowiono min. 1 karmiącą samicę mopka i/lub min. 1 osobnika młodocianego
	Aktywność gatunku	Liczba zarejestrowanych sygnałów echolokacyjnych mopków nie mniejsza niż 5 przelotów/godz., a jeśli niższa, to rozród gatunku oceniony na FV
Siedlisko	Powierzchnia zalesiona	Powierzchnia kompleksu leśnego zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa
	Powierzchnia lasów liściastych	Powierzchnia lasów liściastych zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa
	Powierzchnia starodrzewów	Powierzchnia starodrzewów zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa
	Powierzchnia starodrzewów liściastych	Powierzchnia starodrzewów liściastych zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa
	Liczba drzew obumierających i martwych	Mediana powyżej 2 szt./1600 m ²
	Grubość drzew żywych zapewniających potencjalne kryjówkiienne	Mediana powyżej 40 cm

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	Rozród gatunku	Potwierdzono rozród gatunku, tzn. stwierdzono kolonię rozrodczą mopków na monitorowanej powierzchni lub w pobliżu jej granic (do 500 m) i/lub odłowiono min. 1 karmiącą samicę mopka i/lub min. 1 osobnika młodocianego (utrzymanie oceny FV)
	Aktywność gatunku	Liczba zarejestrowanych sygnałów echolokacyjnych mopków nie mniejsza niż 5 przelotów/godz., a jeśli niższa, to rozród gatunku oceniony na FV (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	Powierzchnia zalesiona	Powierzchnia kompleksu leśnego zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa (utrzymanie oceny FV)
	Powierzchnia lasów liściastych	Powierzchnia lasów liściastych zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa (utrzymanie oceny FV)
	Powierzchnia starodrzewów	Powierzchnia starodrzewów zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa (utrzymanie oceny FV)
	Powierzchnia starodrzewów liściastych	Powierzchnia starodrzewów liściastych zbliżona do stanu z roku referencyjnego (rozpoczęcia monitoringu) lub większa (utrzymanie oceny FV)
	Liczba drzew obumierających i martwych	Mediana powyżej 2 szt./1600 m ² (utrzymanie oceny FV)
	Grubość drzew żywych zapewniających potencjalne kryjówki dzienne	Mediana powyżej 40 cm (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji	Brak pokoleniowego zastępowania drzew. Jednolita struktura drzewostanów. Utrata kryjówek i żerowisk. Gęsty jednowiekowy las nie pozwala na żerowanie.
B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)	Wielkoskalowa wycinka lasu bez odnowienia naturalnego. Utrata kryjówek i żerowisk.
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych drzew stojących iglastych i liściastych. Utrata kryjówek.
B02.02 Wycinka lasu	Utrata schronień.
L.09 Pożar (naturalny)	Zubożenie bazy pokarmowej i zatrucia – insektycydy.
J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zmniejszenie się powierzchni lasu wolnej od podszytu stanowiącej żerowiska gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie pierwotnego charakteru Puszczy z dużą ilością zamierających drzew oraz posuszu; brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Co 5 lat, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ (Gottfried 2012), tj. określenie parametrów i wskaźników niezbędnych do wypełnienia karty obserwacji, a także zagrożeń rzeczywistych i potencjalnych oraz ewentualnych działań ochrony czynnej. Na stanowisku - 3 kontrole w roku (w okresie maj-lipiec) w wyznaczonych punktach monitoringowych.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	100-200	B	A	C	A
Według proponowanego SDF	200-2000	B	A	B	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

PTAKI

Gatunki fauny – ptaki

A072 Trzmielojad zwyczajny

Pernis apivorus

Fot. G. Grygoruk

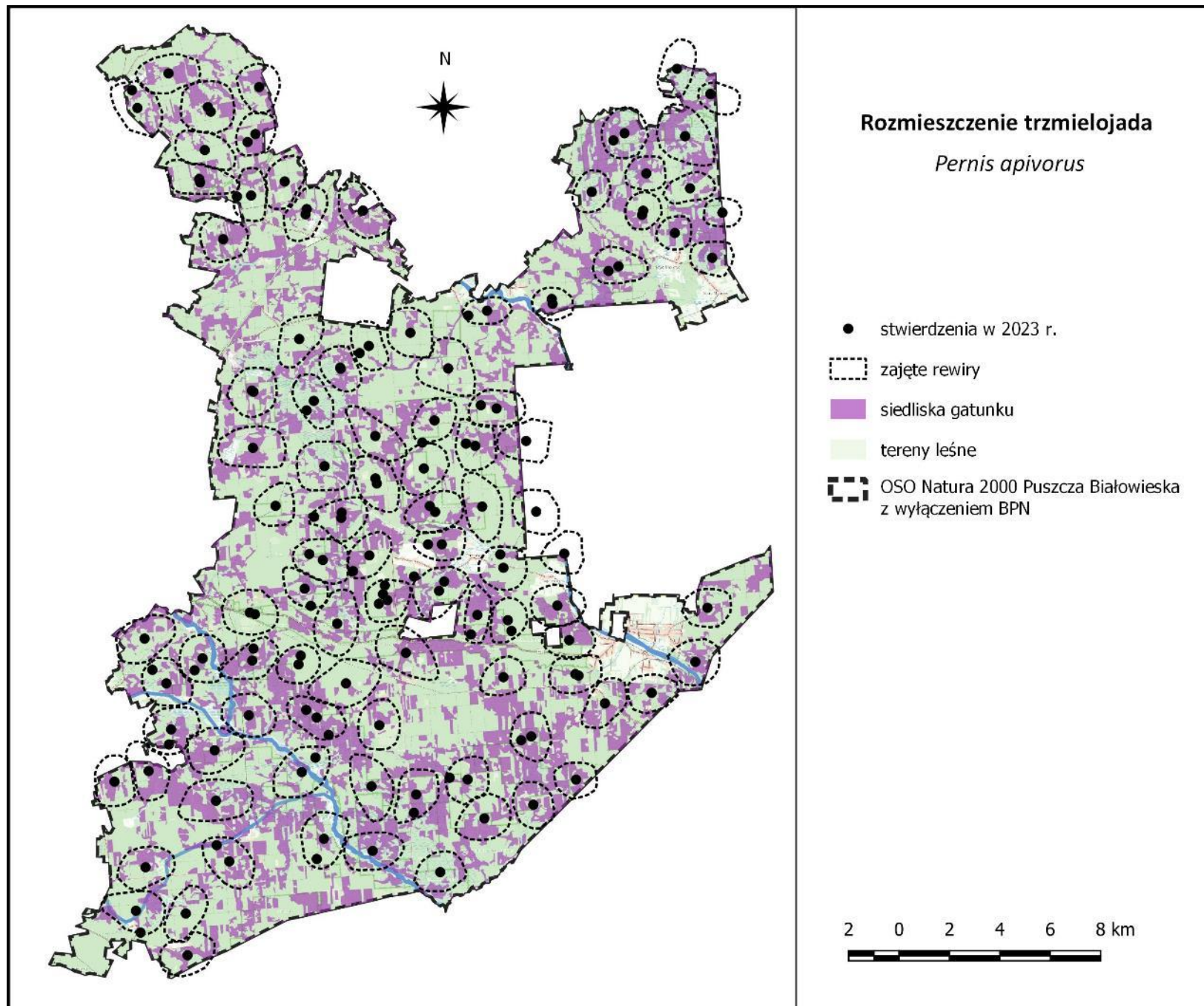
Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

kompleks lasów liściastych i mieszanych

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

kompleks lasów liściastych i mieszanych

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	FV	FV
	Trend zmian populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	PEA_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi ponad 75 par,
	PEA_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat
Siedlisko	PEA_S1 Cechy siedliskowe	przypadający na 1 terytorium drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni ponad 5 ha w wieku 70–90 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni otwartych.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	PEA_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi ponad 75 par (utrzymanie oceny FV)
	PEA_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	PEA_S1 Cechy siedliskowe	przypadający na 1 terytorium drzewostan mieszany lub liściasty o powierzchni ponad 5 ha w wieku 70–90 lat, w dużym kompleksie leśnym, z obecnością niewielkich śródleśnych powierzchni otwartych (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu

Wycinka drzew w drzewostanach liściastych.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

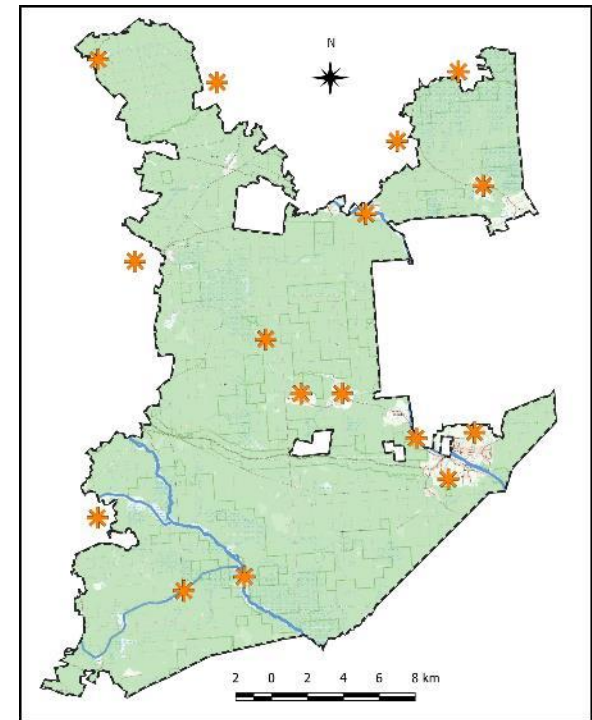
Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring zajętych rewirów:

- Prace prowadzone co 3 lata;
- Wyznaczenie około 20 punktów obserwacyjnych, kilkugodzinne sesje obserwacyjne.
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	90-120	B	B	C	B
Według proponowanego SDF	105-115	B	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A030 Bocian czarny
Ciconia nigra

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

stare drzewostanów liściastych i mieszanych (miejsca lęgowe)

stare drzewostanów liściastych i mieszanych (miejsca lęgowe)

Wewnątrz-leśne ciek, lasy podmokłe, głównie olsy i łągi wzdłuż rzek i cieków (areaty żerowiskowe)

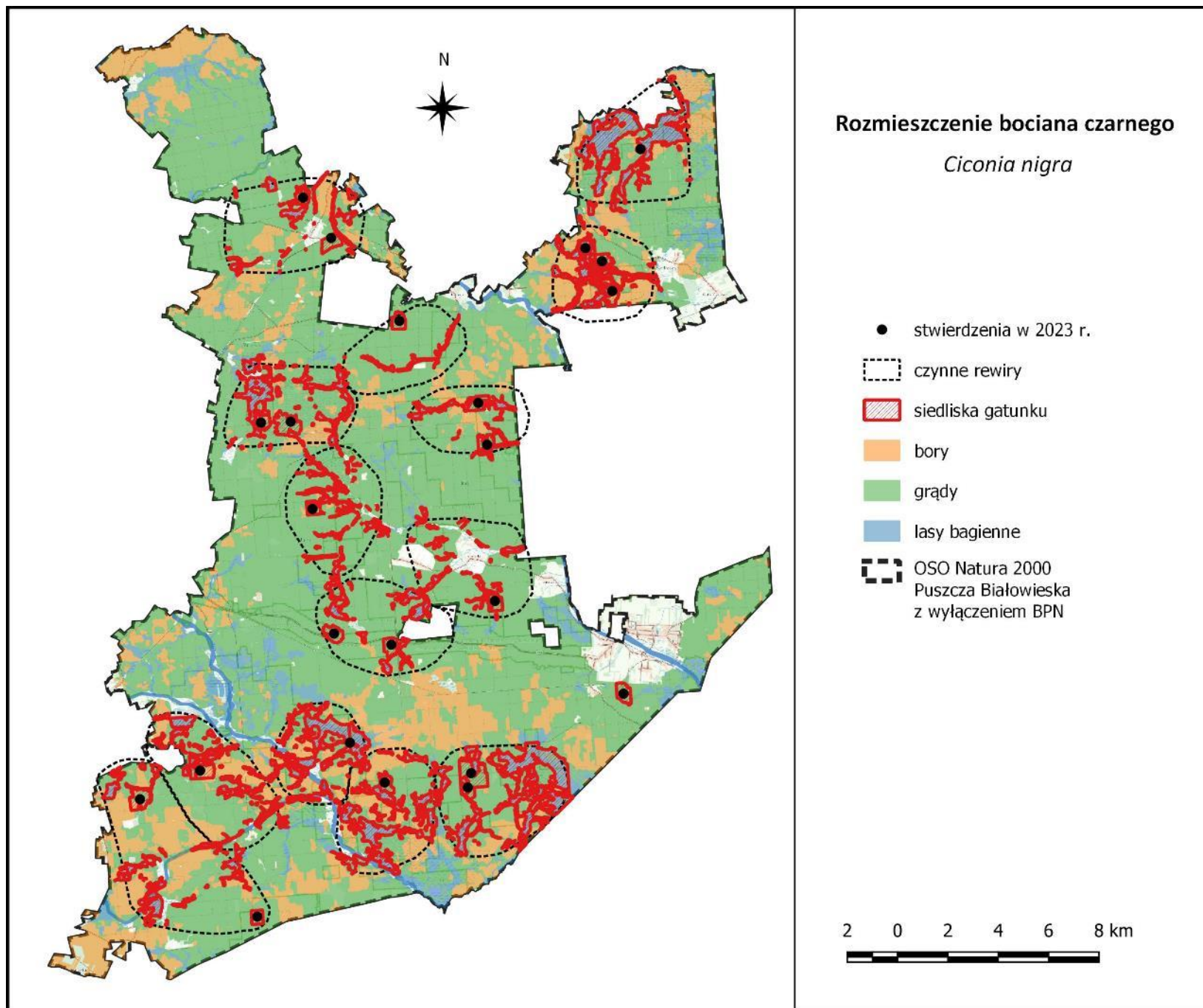
lasz podmokłe, głównie olsy i łągi wzdłuż rzek i cieków (areaty żerowiskowe)

Fot. E.Pugacewicz

Fot. P.Białomyzy

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	FV	FV
	Trend zmian populacji	FV	
	Produktywność populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe w okolicach gniazd	FV	U1
	Cechy siedliskowe w rewirach lęgowych	U1	
	Cechy bazy pokarmowej	XX	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	CCN_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi przynajmniej 10 rewirów pewnych i prawdopodobnych w ostoi
	CCN_P2 Trend zmian populacji	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat stabilny lub wzrost
	CCN_P3 Produktywność populacji	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio powyżej 1,0 pisklęcia na parę zasiedlającą gniazdo
Siedlisko	CCN_S1 Cechy siedliskowe w okolicach gniazd	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 50 ha i większej lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne ciek wodne; w wieku powyżej 70 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha; w wieku powyżej 90 lat i pierśnicy powyżej 60 cm, ze śródleśnymi wilgotnymi polanami; (biotop żerowiskowy) położony w dolinie rzecznej lub w odległości do 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk.
	CCN_S2 Cechy siedliskowe w rewirach lęgowych	stan hydrologiczny żerowisk w rejonie do 2 km od gniazd: podmokłe siedliska z utrzymującą się wodą powyżej poziomu gruntu przez cały okres wiosenno-letni, doliny rzeczne z regularnymi wiosennymi zalewami i całorocznie ciek
	CCN_S3 Cechy bazy pokarmowej	istnienie bazy pokarmowej: wymagana ekspertyza ichtiologiczna w celu określenia wskaźników

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV i poprawa cech siedliskowych z poziomu U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	CCN_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi przynajmniej 10 rewirów (utrzymanie oceny FV)
	CCN_P2 Trend zmian populacji	trend liczebności w ciągu ostatnich 6 lat stabilny lub wzrost (utrzymanie oceny FV)
	CCN_P3 Produktywność populacji	liczba młodych na parę w ciągu ostatnich 10 lat: średnio powyżej 1,0 pisklęcia na parę zasiedlającą gniazdo (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	CCN_S1 Cechy siedliskowe w okolicach gniazd	(biotop lęgowy) płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni 50 ha i większej lub na siedlisku borowym, który przecina sieć rowów melioracyjnych i inne ciek wodne; w wieku powyżej 70 lat, z co najmniej 1 ocienionym drzewem liściastym (dąb, buk, olcha) lub drzewem iglastym o rozłożystej koronie (sosna, jodła) przypadającymi na 1 ha; w wieku powyżej 90 lat i pierśnicy powyżej 60 cm, ze śródleśnymi wilgotnymi polanami; (biotop żerowiskowy) położony w dolinie rzecznej lub w odległości do 2 km od średniej lub dużej rzeki lub/i kompleksu stawów rybnych, starorzeczy, jezior, podmokłych łąk, bagien, otwartych torfowisk (utrzymanie oceny FV)
	CCN_S2 Cechy siedliskowe w rewirach lęgowych	stan hydrologiczny żerowisk w rejonie do 2 km od gniazd: podmokłe siedliska z utrzymującą się wodą powyżej poziomu gruntu przez cały okres wiosenno-letni, doliny rzeczne z regularnymi wiosennymi zalewami i całorocznie ciek (poprawa oceny do FV)
	CCN_S3 Cechy bazy pokarmowej	XX (ustalenie oceny)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych (utrzymywanie się niskiego poziomu wód w ciekach puszczańskich).
J02.04.02 Brak zalewania	
J02.05.04 Zbiorniki wodne	Funkcjonowanie zbiornika Siemianówka, który wyciąga wodę z okolicznych siedlisk bagiennych i powoduje szybką jej transpirację.
K03.04 Drapieżnictwo	Zagrożenie ze strony bielika <i>Haliaeetus albicilla</i> . kuny leśnej <i>Martes martes</i> oraz jastrzębia <i>Accipiter gentilis</i> .
M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Regularne susze przyczyniają się wysychania rzek (dogodnych żerowisk) i zubożenia bazy pokarmowej.

Zagrożenia potencjalne	
D01.01 Ścieżki, szlaki piesze i rowerowe	Szlaki piesze i rowerowe w pobliżu gniazd bociana czarnego mogą przyczyniać się do płoszenia ptaków lęgowych w ich pobliżu

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych dolin rzecznych oraz ekstensywnie użytkowanych łąk

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania dla innych przedmiotów ochrony, dotyczące zachowania siedlisk łąkowych będą korzystne również dla bociana.

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring stanowisk lęgowych

- kontrola zasiedlenia znanych gniazd (corocznie w okresie IV-V)
- kontrola sukcesu lęgowego w znanych gniazdach (corocznie w okresie VI-VII)
- Wyszukiwanie nowych gniazd (co pięć lat, np. 2023, 2028, 2033, 2038 itp.)
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	10-12	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	13-15	C	B	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A119 Kropiatka *Porzana porzana*

Siedlisko gatunku:

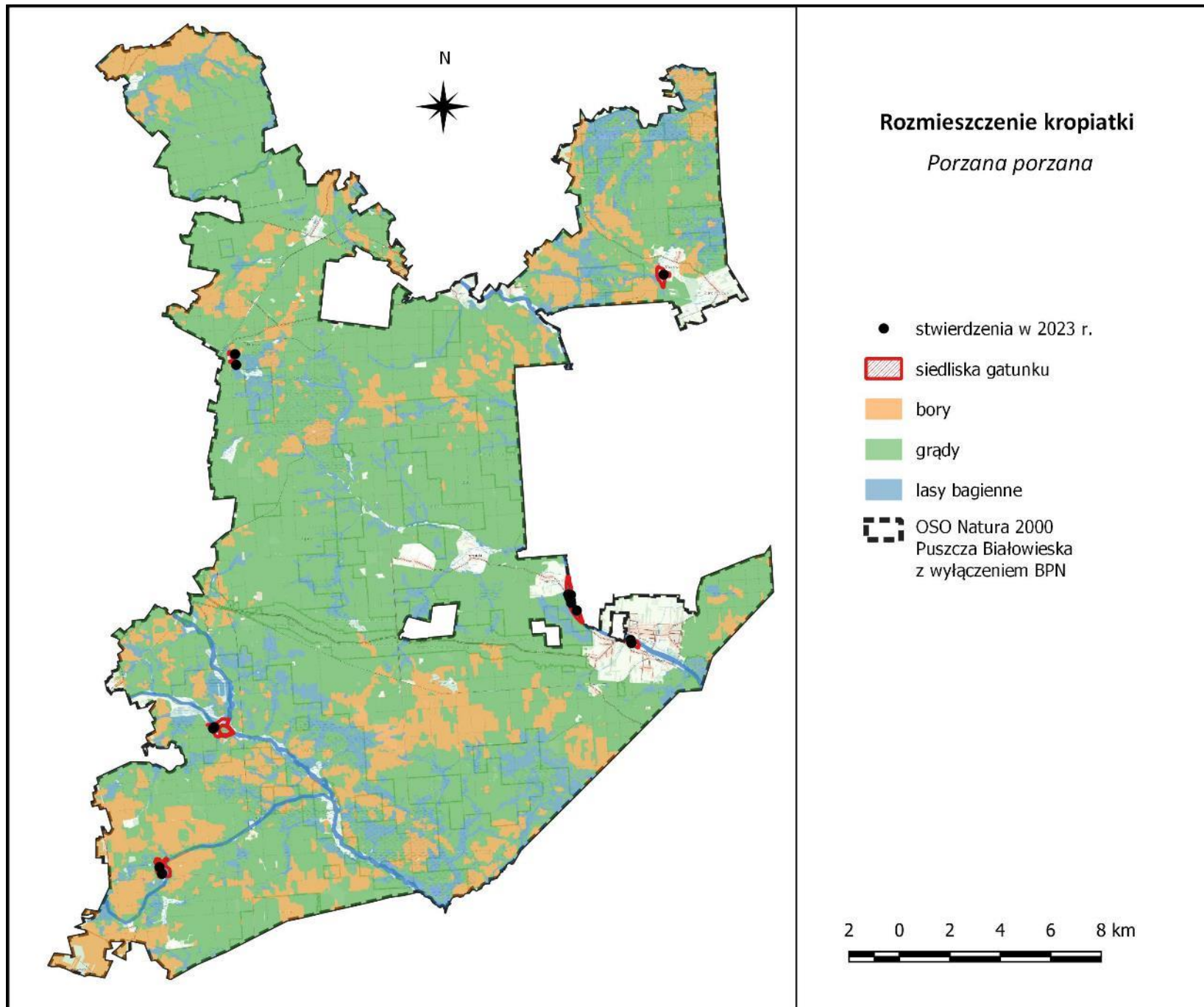
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

Łąki zalewowe, głównie w dolinach rzecznych

-

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	U1	U1
	Trend zmian populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	U1
	Fitosocjologiczne cechy siedliska	U1	
	Stopień zarastania siedlisk	U1	
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	PZO_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi ponad 20 samców
	PZO_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat
Siedlisko	PZO_S1 Hydrologiczne cechy siedliska	wiosenny poziom wód powierzchniowych: powyżej gruntu woda tuż pod powierzchnią, wyciska się po nastąpieniu; U2 – poniżej gruntu;
	PZO_S2 Fitosocjologiczne cechy siedliska	udział roślinności turzycowo-trawiastej np. szuwar turzycowy, mozgi lub manny mielec o wysokości ponad 30 cm: ponad 66%
	PZO_S3 Stopień zarastania siedlisk	udział trzcinowisk i zakrzaczeń do 33%

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	PZO_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi min 11-20 samców (utrzymanie oceny U1)
	PZO_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	PZO_S1 Hydrologiczne cechy siedliska	wiosenny poziom wód powierzchniowych: powyżej gruntu woda tuż pod powierzchnią, wyciska się po nastąpieniu; U2 – poniżej gruntu (utrzymanie oceny FV)
	PZO_S2 Fitosocjologiczne cechy siedliska	min. od 34 do 66% (utrzymanie oceny U1)
	PZO_S3 Stopień zarastania siedlisk	min. od 34 do 66% (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia; K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Wraz z zaniechaniem użytkowania otwarte, podmokłe przestrzenie w dolinach rzecznych ulegają zarastaniu.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Prace melioracyjne polegające na pogłębieniu rowów prowadzą do zaniku płytkich rozlewisk stanowiących dogodny biotop dla gatunku.
M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Susze na początku wiosny prowadzą do zaniku populacji lęgowej (ptaki wówczas wybierają miejsca gniazdowe poza Puszcza Białowieską). Susze w okresie późnowiosennym i letnim mogą prowadzić do zaniku siedlisk w trakcie okresu lęgowego i przyczynić się do strat w lęgach.

Zagrożenia potencjalne	
X Brak zagrożeń i nacisków	-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych dolin rzecznych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie mozaiki łąk i zakrzaczeń w dolinach rzecznych

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku załotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring zajętych rewirów:

- Prace prowadzone co 5 lat, 2-letnia seria monitoringowa, np.: 2028-2029, 2033-2034, 2038-2039);
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	10-40	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	15-20	C	C	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A224 Lelek zwyczajny
Caprimulgus europaeus

Fot. Paweł Białomyzy

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

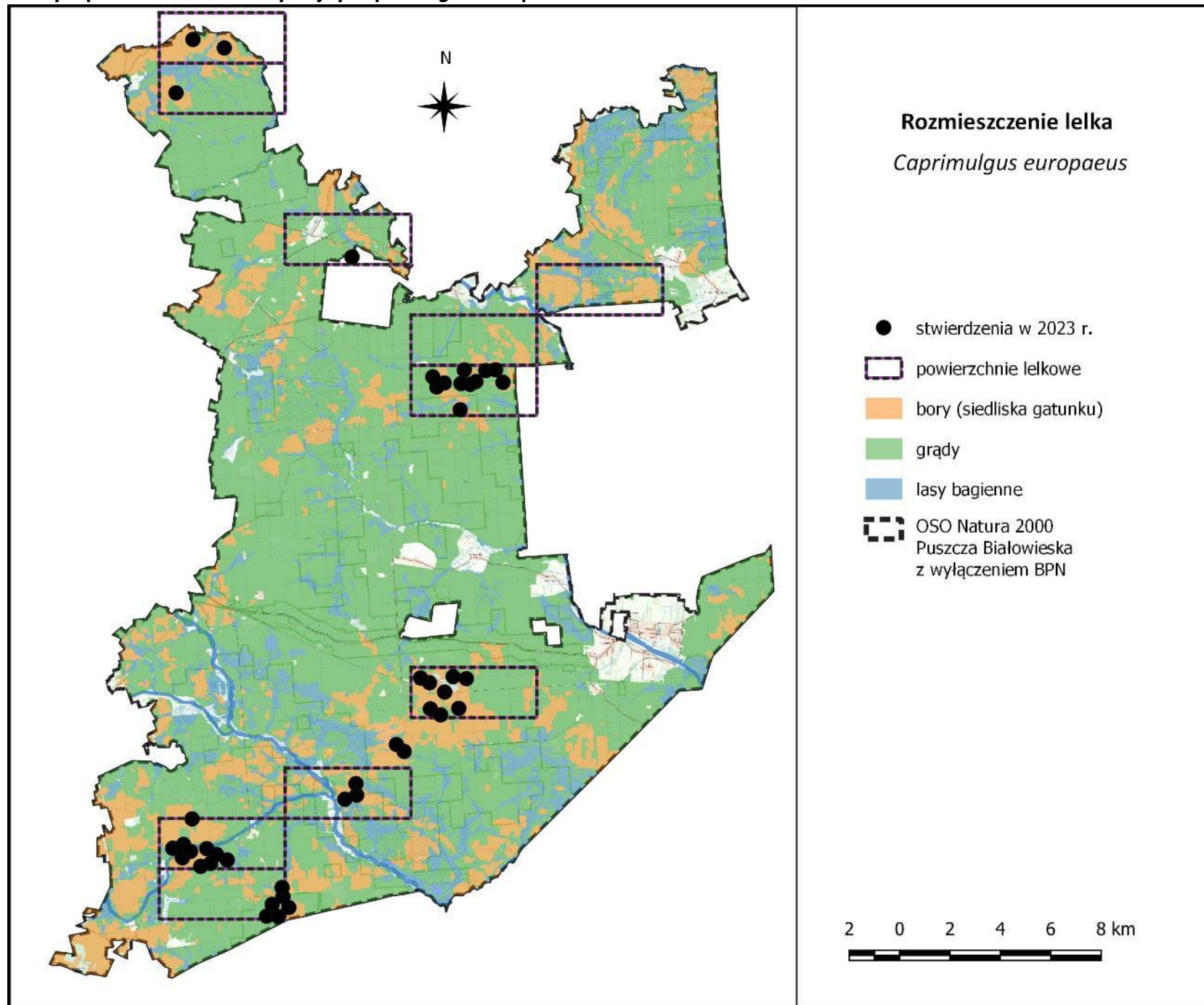
W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

lasy iglaste i mieszane o zwarcium umiarkowanym, przerywanym lub luźnym

lasy iglaste i mieszane o zwarcium umiarkowanym, przerywanym lub luźnym

Fot. Paweł Białomyzy

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	FV	FV
	Trend zmian populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	CM_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi ponad 50 rewirów (ponad 15 rewirów na powierzchniach próbnych)
	CM_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat
Siedlisko	CM_S1 Cechy siedliskowe	suche i świeże, nizinne kompleksy leśne wielkości 50–100 km ² , obfitujące w otwarte środowiska wewnątrz kompleksu: polany, zręby, uprawy do 10 lat o powierzchni około 5 ha przypadającej na 1 terytorium.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	CM_P1 Wielkość populacji	populacja wynosi ponad 50 rewirów (ponad 15 rewirów na powierzchniach próbnych) (utrzymanie oceny FV)
	CM_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	CM_S1 Cechy siedliskowe	suche i świeże, nizinne kompleksy leśne wielkości 50–100 km ² , obfitujące w otwarte środowiska wewnątrz kompleksu

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	<p>Obserwuje się „grądowienie” drzewostanów, czyli stopniowe ustępowanie siedlisk borowych na korzyść siedlisk lasowych. Ten częściowo naturalny proces prowadzi do zmniejszenia areału potencjalnych siedlisk lelka (preferującego mniej żyzne biotopy - borowe) w granicach Puszczy Białowieskiej.</p> <p>W ramach tego zagrożenia można rozpatrywać także zarastanie polan śródleśnych i zrębów stanowiących dogodne tereny łowieckie lelków i zwykle warunkujące ich egzystencję w lasach o charakterze gospodarczym. Z drugiej strony w wyniku naturalnych procesów dochodzi do powstawania luk i zmniejszenia zwarcia (np. wskutek wiatrołomów i zamierania starodrzewu), które mogą stanowić dogodne warunki do bytowania gatunku.</p>
--------------------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

W IV strefie UNESCO – zachowanie gospodarki leśnej z utrzymaniem umiarkowanego, przerywanego lub luźnego zwarcia drzewostanu (zwłaszcza przy granicy lasu i łąk)

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

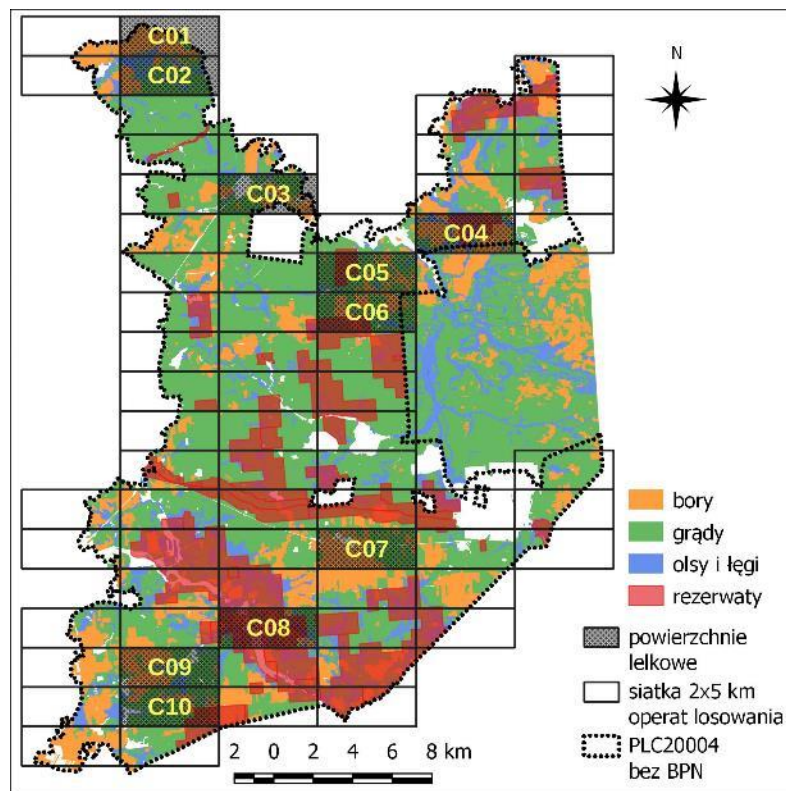

Fot. Paweł Białomyzy

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring na powierzchniach próbnych C01-C10:

- Prace prowadzone co 5 lat
(np. 2023, 2028, 2033, 2038 itd.)
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	250-280	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	120-160	C	B	C	C

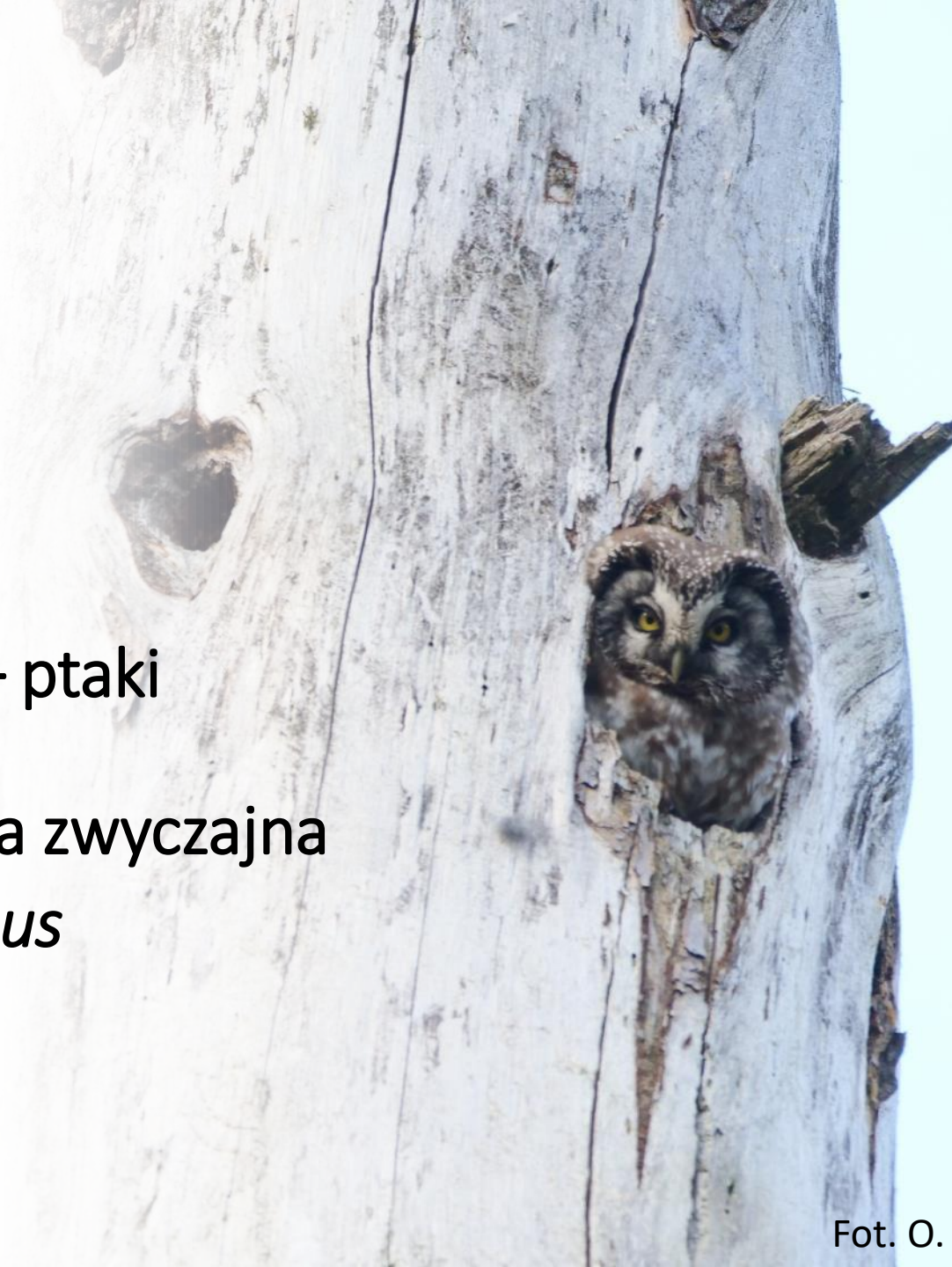
Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A223 Włochatka zwyczajna

Aegolius funereus

Siedlisko gatunku:

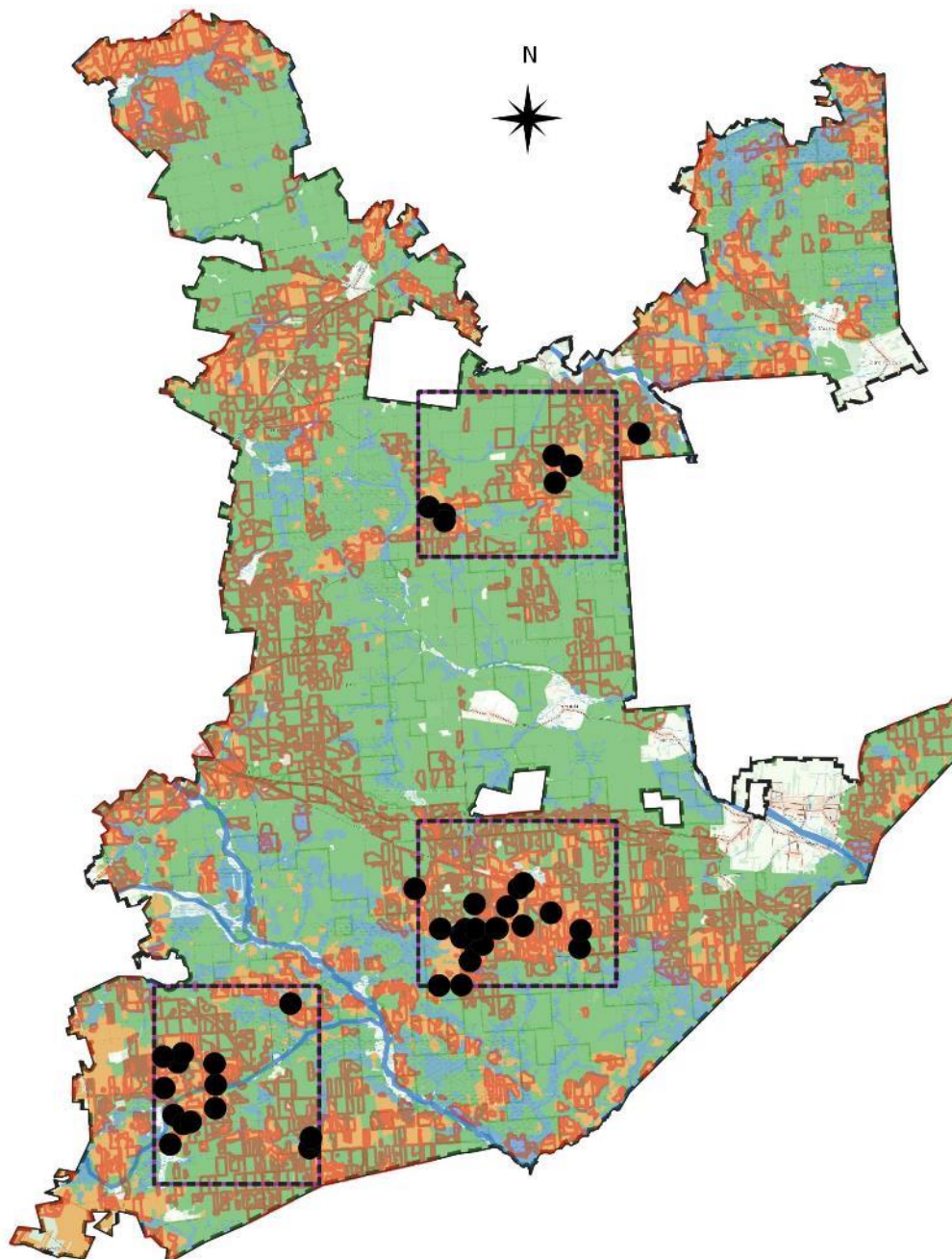
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
siedliska borowe z dominacją sosny	siedliska borowe z dominacją sosny

Rozmieszczenie włośчатки

Aegolius funereus

- stwierdzenia w 2024 r.
- siedlisko gatunku
- ▭ powierzchnie włośchatkowe
- bory
- grądy
- lasy bagienne
- ▭ OSO Natura 2000
Puszcza Białowieska
z wyłączeniem BPN

2 0 2 4 6 8 km

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	FV	FV
	Trend zmian populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	AFU_P1 Wielkość populacji	Sumaryczna liczebność w granicach powierzchni próbnych (90 km ²) przekracza 10 terytoriów.
	AFU_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat
Siedlisko	AFU_S1 Cechy siedliskowe	średni wiek drzewostanu ponad 100 lat, łączna wielkość płatu składającego się z sąsiadujących wydzieliń ponad 60 ha, drzewostany sosnowo-świerkowe, świerkowe, jodłowe, jodłowo-bukowe, bukowo-jodłowe i sosnowe, z min. 10% udziałem świerka lub z dobrze rozwiniętym podrostem/podszytem świerkowym/jodłowym, obecność w płacie siedliska (lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie) obszarów podmokłych (bagien, torfowisk), cieków wodnych, zrębów, halizn, upraw, młodników.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	AFU_P1 Wielkość populacji	Sumaryczna liczebność w granicach powierzchni próbnych (90 km ²) przekracza 10 terytoriów (utrzymanie oceny FV)
	AFU_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	AFU_S1 Cechy siedliskowe	średni wiek drzewostanu ponad 100 lat, łączna wielkość płatu składającego się z sąsiadujących wydzieleni ponad 60 ha, drzewostany sosnowo-świerkowe, świerkowe, jodłowe, jodłowo-bukowe, bukowo-jodłowe i sosnowe, z min. 10% udziałem świerka lub z dobrze rozwiniętym podrostem/podszytem świerkowym/jodłowym, obecność w płacie siedliska (lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie) obszarów podmokłych (bagien, torfowisk), cieków wodnych, zrębów, halizn, upraw, młodników (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01 Ewolucja biocenotyczna

Ewolucja biocenotyczna charakteryzująca się procesem „grądowienia” siedlisk i ustępowaniem gatunków iglastych (głównie świerka i sosny), powoduje ograniczenie dostępności biotopów lęgowych gatunku.

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Brak gospodarki leśnej w wydzieleniach leśnych z udziałem sosny w wieku powyżej 100 lat na siedliskach borowych

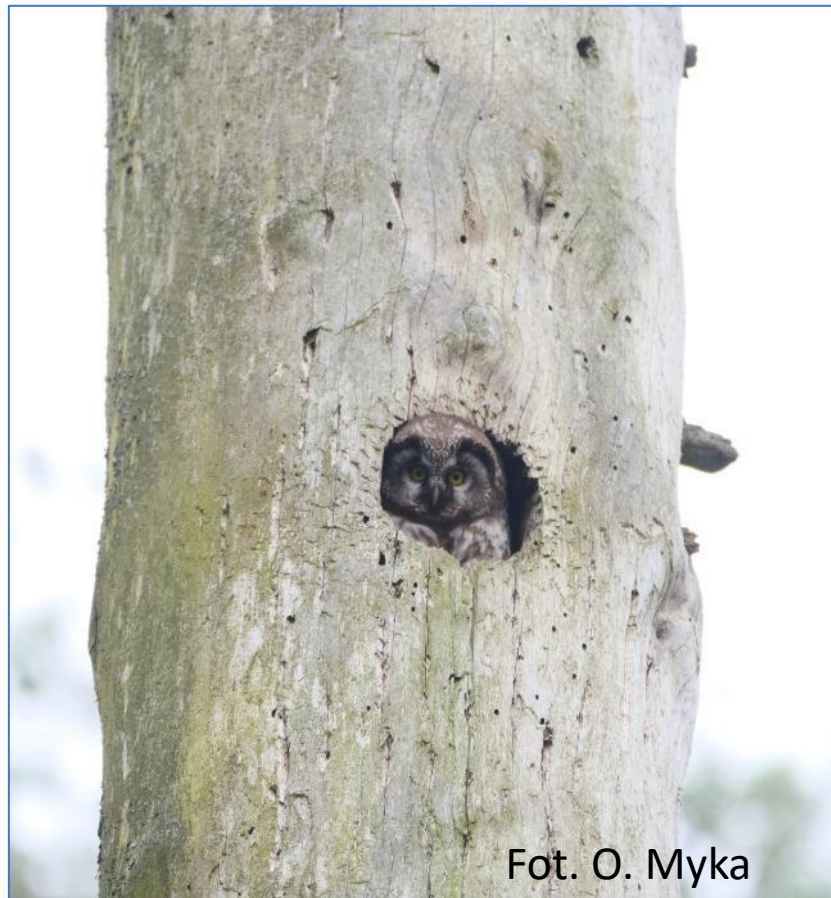
Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

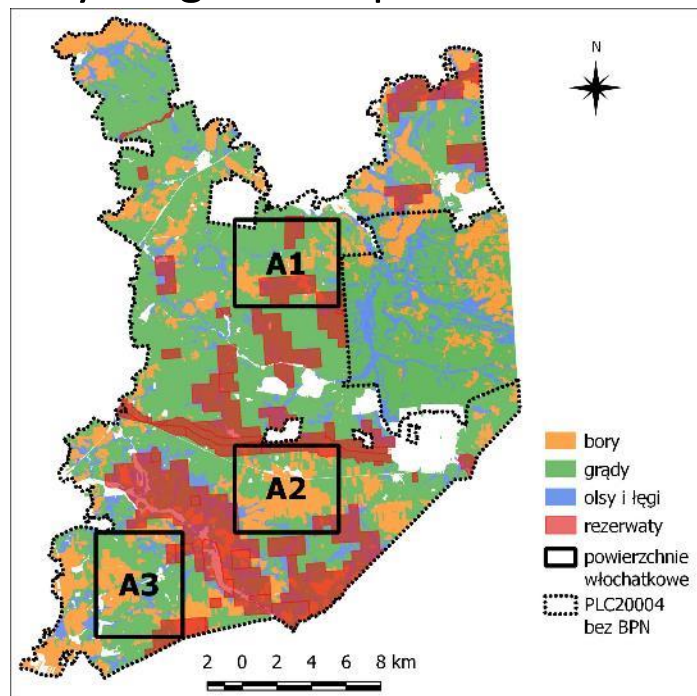

Fot. O. Myka

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring na powierzchniach próbnych A1, A2 i A3:

- Dwukrotnie w dekadzie 2-letnie serie badań
(np. 2023-2024, 2028-2029, 2033-2034, 2038-2039 itd.)
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	30-50	B	B	C	B
Według proponowanego SDF	35-60	B	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

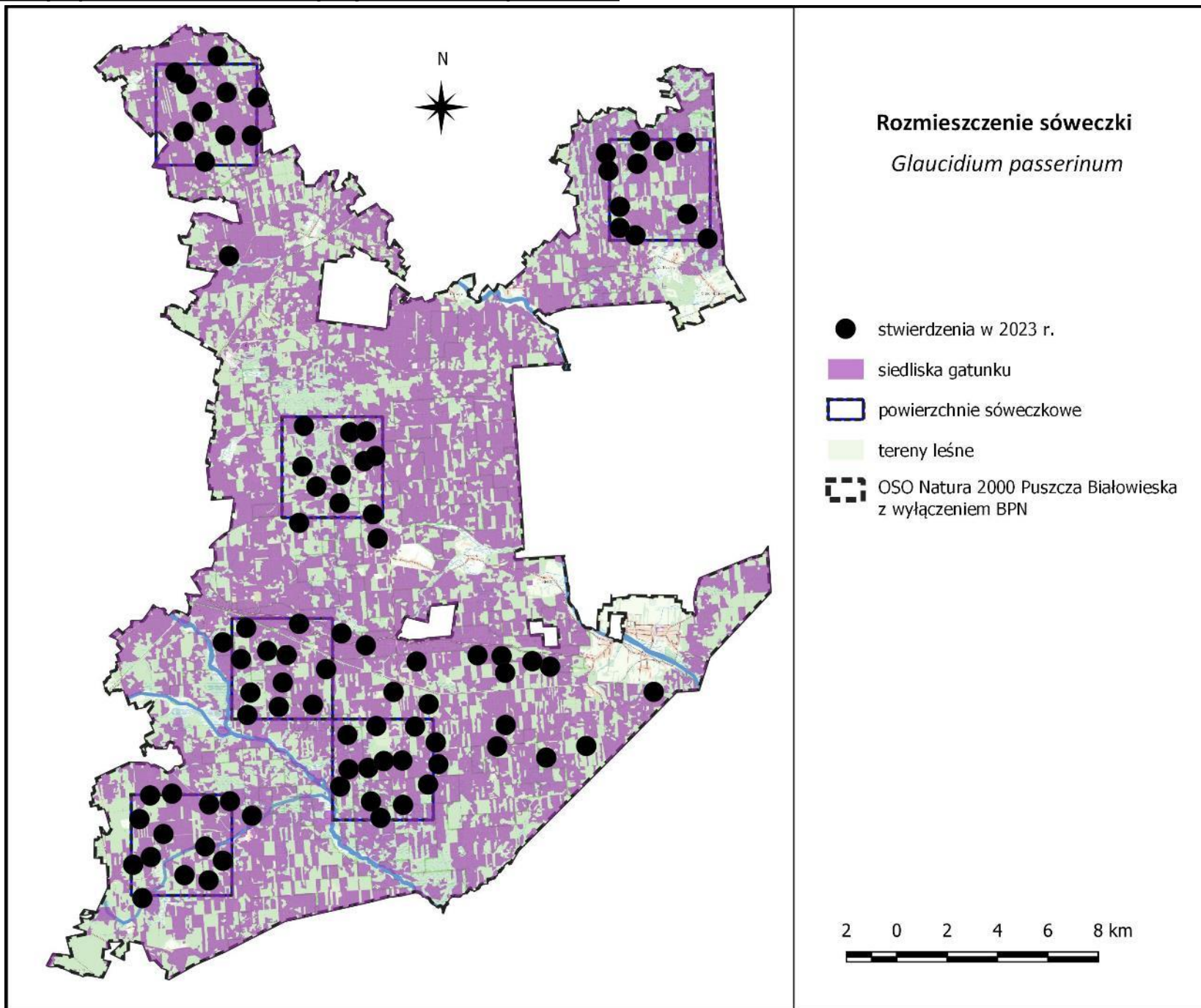
Fot. Oliwier Myka

Gatunki fauny – ptaki

A217 Sóweczka zwyczajna *Glaucidium passerinum*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
Wszystkie typy siedlisk leśnych, zwykle ze znacznym udziałem świerka lub jego domieszką	Wszystkie typy siedlisk leśnych, zwykle ze znacznym udziałem świerka lub jego domieszką

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Wielkość populacji	FV	FV
	Trend zmian populacji	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	GP_P1 Wielkość populacji	populacja lęgowa przekracza 200 par
	GP_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat
Siedlisko	GP_S1 Cechy siedliskowe	starodrzewy powyżej 100 lat o powierzchni 20–50 ha (wyjątkowo w wieku 80–100 lat, o powierzchni 50–100 ha); dominacja świerka lub jodły (góry), ew. domieszka (niziny); budowa dwu- lub jednopiętrowa, udział podszytu i podrostu do 40%, obecność wykrotów, złomów, polanek, luk, cieków wodnych; drzewostany położone wewnątrz kompleksu leśnego, wyłączone z działań gospodarczych lub z małą intensywnością działań po sezonie lęgowym.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	GP_P1 Wielkość populacji	populacja lęgowa przekracza 200 par (utrzymanie oceny FV)
	GP_P2 Trend zmian populacji	trend stabilny lub wzrostowy w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	GP_S1 Cechy siedliskowe	starodrzewy powyżej 100 lat o powierzchni 20–50 ha (wyjątkowo w wieku 80–100 lat, o powierzchni 50–100 ha); dominacja świerka lub jodły (góry), ew. domieszka (niziny); budowa dwu- lub jednopiętrowa, udział podszytu i podrostu do 40%, obecność wykrotów, złomów, polanek, luk, cieków wodnych; drzewostany położone wewnątrz kompleksu leśnego, wyłączone z działań gospodarczych lub z małą intensywnością działań po sezonie lęgowym (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.02 wycinka lasu

W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat usuwane są potencjalne drzewa gniazdowe i spiżarnie, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia dla lęgów lub przeżywalności osobników w okresie pozalęgowym.

B02.04 usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie chorych i zamierających świerków (opanowanych przez kornika drukarza) prowadzi do zaniku potencjalnych drzew gniazdowych – sóweczki dziuple w martwych świerkach wykorzystują zwykle wielokrotnie (dotyczy to także drzew o niewielkiej średnicy – w wieku mniejszym niż 80 lat).

B07 inne rodzaje praktyk leśnych

Usuwanie osiki *Populus tremula* z drzewostanu prowadzące do zaniku tego biocenotycznie istotnego gatunku drzewa (liczne dziuple) – w tym dla lęgów sóweczki.

G05 inna ingerencja i zakłócanie powodowane przez działalność człowieka

Uporczywe stosowanie wabienia akustycznego przez amatorów obserwacji i fotografii przyrody. Prowokuje to ptaki do aktywności głosowej w nietypowych dla gatunku porach dnia i zwiększa jego ekspozycję na atak ze strony drapieżników oraz mobbing ptaków wróblowych.

G05.06 chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych

Usuwanie drzew przydrożnych i przy szlakach turystycznych w okresie lęgowym.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

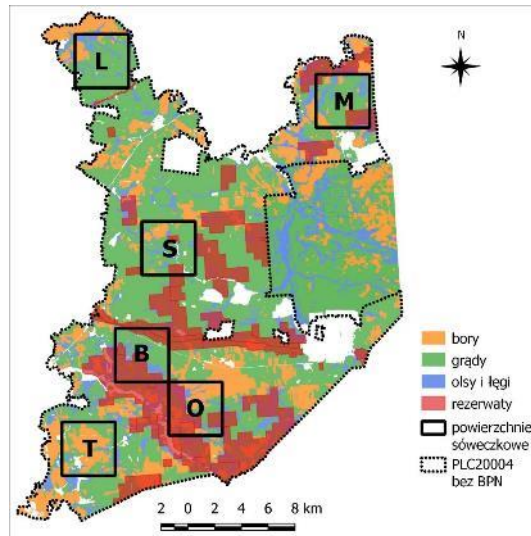
Fot. O. Myka

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring na powierzchniach próbnych:

- Prace prowadzone co 5 lat
(np. 2023, 2028, 2033, 2038 itd.)
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Z uwagi na brak skutecznych metod określania trendów liczebności gatunku w skali kraju zalecane jest opracowanie nowej metody corocznego monitoringu.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	80-100	A	B	B	A
Według proponowanego SDF	280-330	A	B	B	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny –
ptaki

A089 Orlik
krzykliwy *Clanga*
pomarina

Siedlisko gatunku:

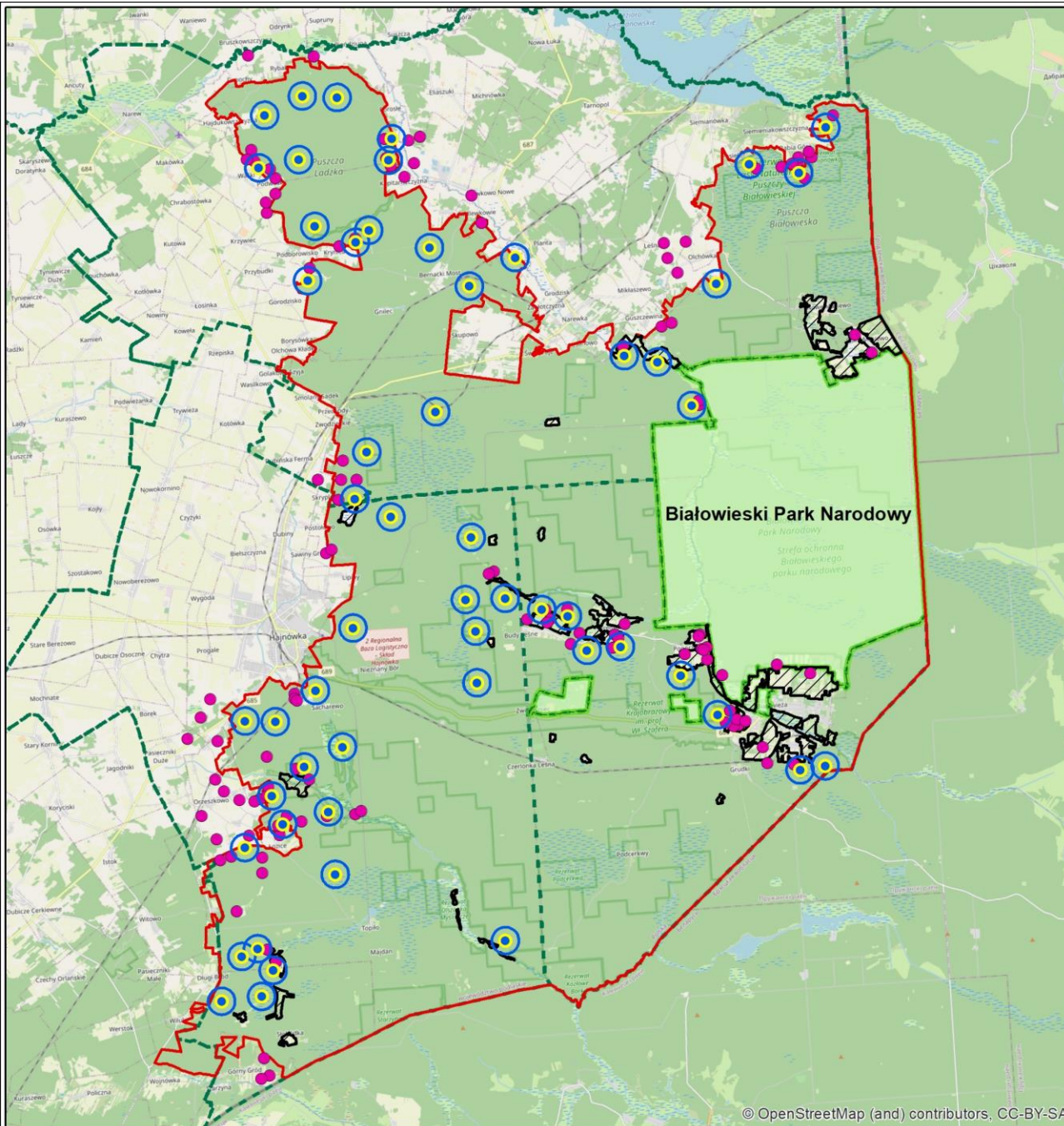
W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

lasy liściaste i mieszane z udziałem starodrzewia (miejsca lęgowe) oraz tereny otwarte z mozaiką ekosystemów łąkowych i innych rolniczych oraz zadrzewień (arealty żerowiskowe)

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

lasy liściaste i mieszane z udziałem starodrzewia (miejsca lęgowe) oraz tereny otwarte z mozaiką ekosystemów łąkowych i innych rolniczych oraz zadrzewień (arealty żerowiskowe)

Miejsca obserwacji i siedlisko orklika krzykliwego *Clanga pomarina*

- Białowieży Park Narodowy
 - granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
 - granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
- A089, Orlik krzykliwy, *Clanga pomarina*
- Gniazda**
- A089, orlik krzykliwy, *Clanga pomarina*
 - Stefa ochrony okresowej
- Żerowisko gatunku**
- A089, orlik krzykliwy, *Clanga pomarina*

Żerowisko orklika	Grunty LP	Grunty poza LP
		327,65 ha

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	U1	U1
	Charakter trendu	U1	
	Wskaźnik sukcesu lęgowego	U1	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	U1	U1
	Stan żerowisk	U1	
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	AQP_P1 Sumaryczna liczebność	populacja wynosi przynajmniej 40 rewirów w ostoi
	AQP_P2 charakter trendu	trend liczebności w ciągu ostatnich 10 lat - stabilny lub wzrost
	AQP_P3 wskaźnik sukcesu lęgowego	średni sukces lęgowy populacji powyżej 50%
Siedlisko	AQP_S1 stan siedlisk lęgowych - w oparciu o Zawadzka i in. 2013.	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku powyżej 80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni co najmniej 1000 ha
	AQP_S2 stan żerowisk - w oparciu o Zawadzka i in. 2013.	tereny otwarte, charakteryzujące się dużym rozdrobnieniem własności, a przez to zróżnicowaniem sposobów, intensywności i terminów użytkowania. Żerowiska urozmaicone elementami naturalnego krajobrazu i spontanicznej wegetacji w postaci śródpolnych oczek, rozlewisk, zakrzaczeń, zadrzewień, miedz i szuwarów, stanowiących jednakże nie więcej niż 20% żerowiska (rozumianego jako obszary otwarte w promieniu 2 km od gniazda). Brak lub niski stopień zabudowy, zwłaszcza w postaci zabudowy rozproszonej.

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	AQP_P1	populacja minimum od 20 do 39 rewirów (utrzymanie oceny U1)
	AQP_P2	spadek liczby rewirów do max 20% w ciągu ostatnich 10 lat (utrzymanie oceny U1)
	AQP_P3	średni sukces lęgowy populacji na poziomie min. 30-50% (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	AQP_S1 stan siedlisk lęgowych - w oparciu o Zawadzka i in. 2013.	urozmaicone pod względem gatunku i struktury pionowej drzewostany, w wieku powyżej 80 lat, przylegające do żerowisk w postaci użytków zielonych albo drobnej mozaiki upraw i łąk o powierzchni co najmniej 1000 ha (utrzymanie oceny U1)
	AQP_S2 stan żerowisk - w oparciu o Zawadzka i in. 2013.	tereny otwarte, charakteryzujące się dużym rozdrobnieniem własności, a przez to zróżnicowaniem sposobów, intensywności i terminów użytkowania. Żerowiska urozmaicone elementami naturalnego krajobrazu i spontanicznej wegetacji w postaci śródpolnych oczek, rozlewisk, zakrzaczeń, zadrzewień, miedz i szuwarów, stanowiących jednakże nie więcej niż 20% żerowiska (rozumianego jako obszary otwarte w promieniu 2 km od gniazda). Brak lub niski stopień zabudowy, zwłaszcza w postaci zabudowy rozproszonej (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Zaniechanie koszenia prowadzi do zarastania otwartych terenów i ograniczenie dostępności żerowisk gatunku.
M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Susze i zmniejszenie opadów przyspieszają naturalną sukcesję krzewów i drzew na otwarte tereny w dolinach rzecznych ograniczając dostępność żerowisk.
E01.03 Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej i pozostałej infrastruktury na polanach osadniczych ogranicza zasięg żerowisk, którymi są m.in. otwarte przestrzenie.

Zagrożenia potencjalne	
X Brak zagrożeń i nacisków	-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych dolin rzecznych, z mozaikowym krajobrazem (zbiorniki, zadrzewienia itp.)

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Ekstensywne użytkowanie łąk, brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Ochrona żerowisk gatunku, tj. utrzymywanie mozaiki środowisk łąkowych i zakrzaczonych w dolinach rzecznych i na polanach osadniczych. Zachowanie dotychczasowego ekstensywnego użytkowania (kośno-pastwiskowego) łąk, a w razie potrzeby - zapobieganie sukcesji dendroflory poprzez usuwanie drzew i krzewów (głównie podrostu), z usunięciem biomasy. Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej (ta sama, co dla zalotki większej).

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

- Kontrola sukcesu lęgowego co 5 lat
- Monitoring co 10 lat
- Metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobu monitoringu skuteczności działań ochronnych

Monitorowane działanie	Wskaźnik monitoringu	Lokalizacja	Sposób/metoda/zakres monitoringu	Częstotliwość zbierania informacji
Zachowanie żerowisk	Powierzchnia koszonych łąk	Polany osadnicze i doliny rzeczne	Kontrola obszarów koszonych/cały obszar (powierzchnia łąk)	Co 5 lat

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	30-60	B	C	C	B
Według proponowanego SDF	35-45	B	C	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

W trakcie opracowania

Gatunki fauny –
ptaki

A338 Gąsiorek
Lanius collurio

Fot. W. Sobociński

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

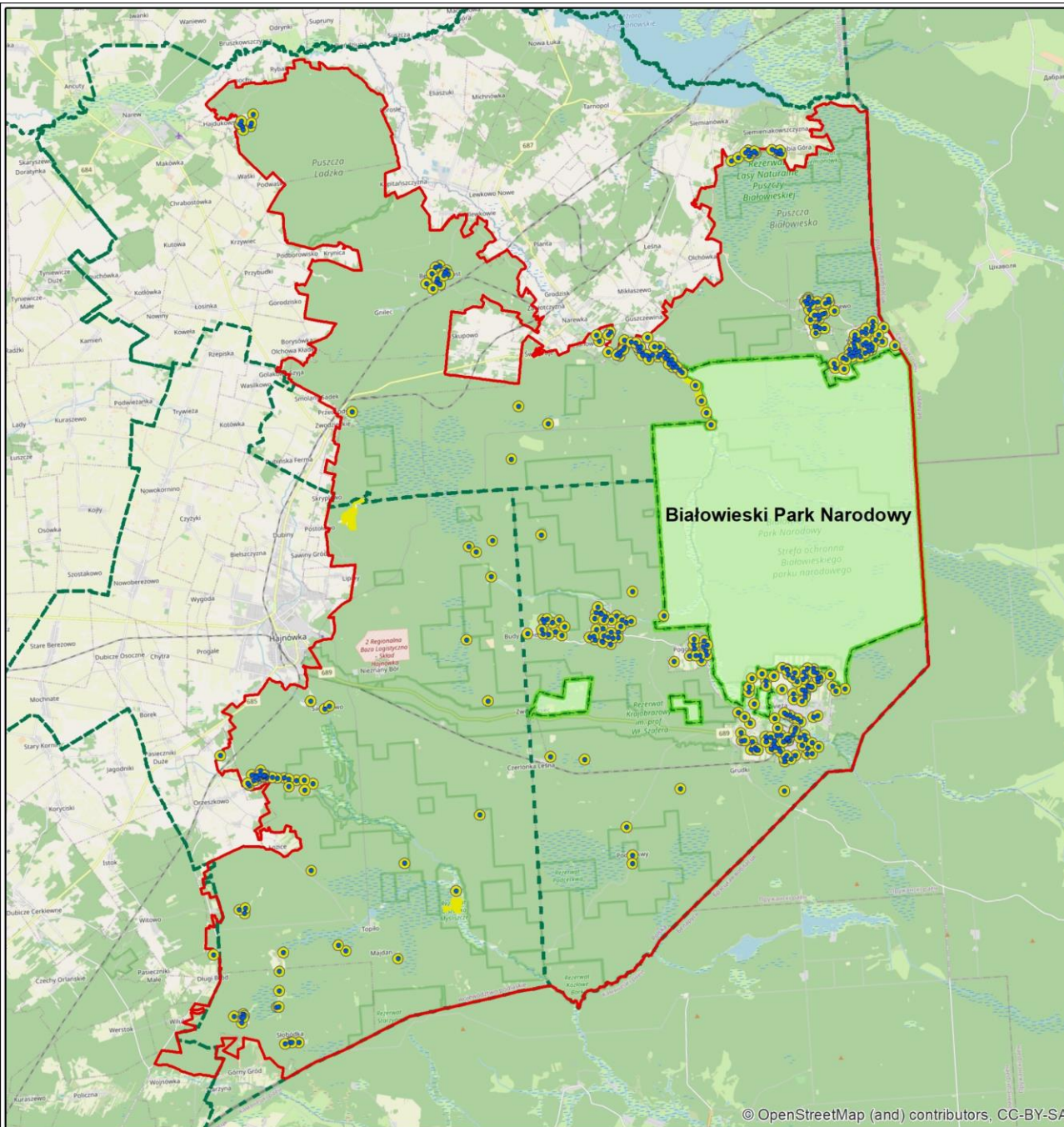
tereny o krajobrazie mozaikowym, obejmującym głównie pola i łąki, ale także zakrzewienia i zadrzewienia

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

tereny o krajobrazie mozaikowym, obejmującym głównie pola i łąki, ale także zakrzewienia i zadrzewienia

Miejsca obserwacji i siedlisko gąsiorka *Lanius collurio*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
 - A338, Gąsiorek, *Lanius collurio*
- Siedlisko gatunku**
 - A338, Gąsiorek, *Lanius collurio*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Cechy siedliskowe	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	LC_P1 Sumaryczna liczebność	populacja wynosi ponad 300 par
	LC_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	LC_S1 stan siedlisk lęgowych - w oparciu o Zawadzka i in. 2013	obszary rolnicze ze znacznym udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (min. 40%) oraz odłogów/ugorów (min. 10%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) na powierzchni 10–20%, dodatkowo małopowierzchniowe zmieszanie wymienionych typów siedlisk, tzn. obecność na każdych 5 ha powierzchni wszystkich ww. siedlisk w dowolnym udziale oraz z niską intensywnością nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, a na każdych 5 ha powierzchni obecność przynajmniej jednego z niżej wymienionych elementów strukturalnych: żywopłotów, zadrzewień pasowych, napowietrznych linii przesyłowych, ogrodzeń, dróg polnych, zakrzewionych cieków wodnych, upraw porzeczek, stert gałęzi lub na obszarach leśnych - odnowione powierzchnie otwarte (zręby, pożarzyska, wiatrołomy, itp.) o wielkości min. 1,5 ha na siedliskach borowych, porastane przez roślinność w wieku 5–15 lat; a także dobrze rozwinięte strefy ekotonowe na granicy lasu i powierzchni otwartych zagospodarowanych ekstensywnie

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	LC_P1 Sumaryczna liczebność	populacja wynosi ponad 300 par (utrzymanie oceny FV)
	LC_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	LC_S1 stan siedlisk lęgowych - w oparciu o Zawadzka i in. 2013	obszary rolnicze ze znacznym udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (min. 40%) oraz odłogów/ugorów (min. 10%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) na powierzchni 10–20%, dodatkowo małopowierzchniowe zmieszanie wymienionych typów siedlisk, tzn. obecność na każdym 5 ha powierzchni wszystkich ww. siedlisk w dowolnym udziale oraz z niską intensywnością nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, a na każdym 5 ha powierzchni obecność przynajmniej jednego z niżej wymienionych elementów strukturalnych: żywopłotów, zadrzewień pasowych, napowietrznych linii przesyłowych, ogrodzeń, dróg polnych, zakrzewionych cieków wodnych, upraw porzeczek, stert gałęzi lub na obszarach leśnych - odnowione powierzchnie otwarte (zręby, pożarzyska, wiatrolomy, itp.) o wielkości min. 1,5 ha na siedliskach borowych, porastane przez roślinność w wieku 5–15 lat; a także dobrze rozwinięte strefy ekotonowe na granicy lasu i powierzchni otwartych zagospodarowanych ekstensywnie (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Sukcesja roślinności drzewiastej w dolinach i na polanach prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.
E01.03. Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej wpływa na ograniczenie dostępności siedlisk lęgowych i żerowisk.

Zagrożenia potencjalne

A11. Inne rodzaje praktyk rolniczych	Usuwanie zarośli w dolinach rzecznych prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.
B01.01. Zalesianie terenów otwartych	Zalesianie terenów otwartych prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Utrzymywanie mozaiki środowisk łąkowych i zakrzaczonych w dolinach rzecznych i na polanach osadniczych.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Ekstensywne użytkowanie łąk zaplanowane dla innych przedmiotów ochrony będzie korzystne także dla gąsiorka.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015).

Określenie monitoringu skuteczności działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	1000-1500	C	C	C	C
Według proponowanego SDF	370-450	C	B	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny –
ptaki

A122 Derkacz
Crex crex

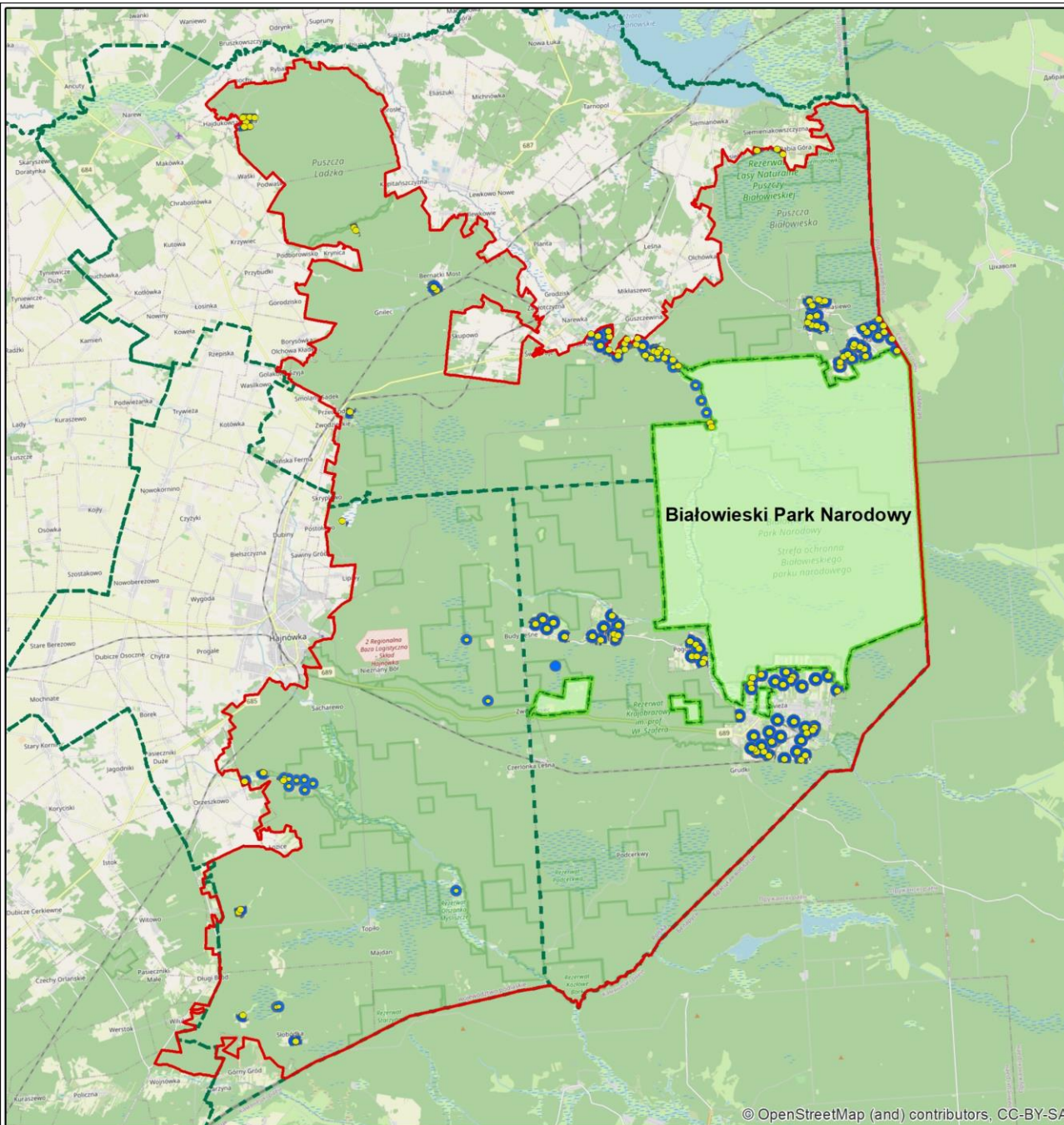

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
podmokłe tereny otwarte, głównie łąkowe	podmokłe tereny otwarte, głównie łąkowe

Miejsca obserwacji i siedlisko derkacza (zwyčajnego) *Crex crex*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
- A122, Derkacz (zwyčajny), *Crex crex*
- Siedlisko gatunku**
- A122, Derkacz (zwyčajny), *Crex crex*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Stan siedlisk – poziom wody gruntowej	U1	FV
	Dostępność siedlisk lęgowych	U1	U1
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	CX_P1 Sumaryczna liczebność samców	populacja wynosi ponad 100 samców
	CX_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	CX_S1 Stan siedlisk – poziom wody gruntowej	poziom wód gruntowych: w maju i czerwcu powyżej gruntu lub tuż pod powierzchnią gruntu
	CX_S2 Dostępność siedlisk lęgowych	W rejonach lęgowych udział turzycowisk, ziołorośli, ekstensywnie użytkowanych łąk ponad 66%

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	CX_P1 Liczba odzywających się samców	populacja wynosi ponad 100 samców (utrzymanie oceny FV)
	CX_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	CX_S1 Stan siedlisk - poziom wody gruntowej	woda tuż pod powierzchnią lub powyżej gruntu (utrzymanie oceny U1)
	CX_S2 Dostępność siedlisk lęgowych	W rejonach lęgowych udział turzycowisk, ziołorośli, ekstensywnie użytkowanych łąk ponad 66% (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
A03.03 Zaniechanie/ brak koszenia	Wraz z zaniechaniem użytkowania otwarte, podmokłe przestrzenie w dolinach rzecznych ulegają zarastaniu.
K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Sukcesja dendroflory na terenach łąkowych.
M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Susze na początku wiosny prowadzą do zaniku populacji lęgowej (ptaki wówczas wybierają miejsca gniazdowe poza Puszcą Białowieską). Susze w okresie późnowiosennym i letnim mogą prowadzić do zaniku siedlisk w trakcie okresu lęgowego i przyczynić się do strat w lęgach.
E01.03 Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej i pozostałej infrastruktury w wilgotnych, łąkowych częściach polan osadniczych ogranicza zasięg siedlisk tego gatunku.

Zagrożenia potencjalne	
X Brak zagrożeń i nacisków	-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych, ekstensywnie użytkowanych łąk w dolinach rzecznych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Wykonanie ekspertyzy hydrologicznej (tej samej, co dla zalotki większej). Ekstensywne użytkowanie łąk zaplanowane dla innych przedmiotów ochrony będzie korzystne także dla derkacza.

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie monitoringu skuteczności działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	80-120	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	130-150	C	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny –
ptaki

A307 Jarzębatka
Sylvia nisoria

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

tereny o krajobrazie mozaikowym, tj. otwarte z obecnością zakrzewień i zadrzewień

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

tereny o krajobrazie mozaikowym, tj. otwarte z obecnością zakrzewień i zadrzewień

Miejsca obserwacji i siedlisko jarzębatki *Sylvia nisoria*

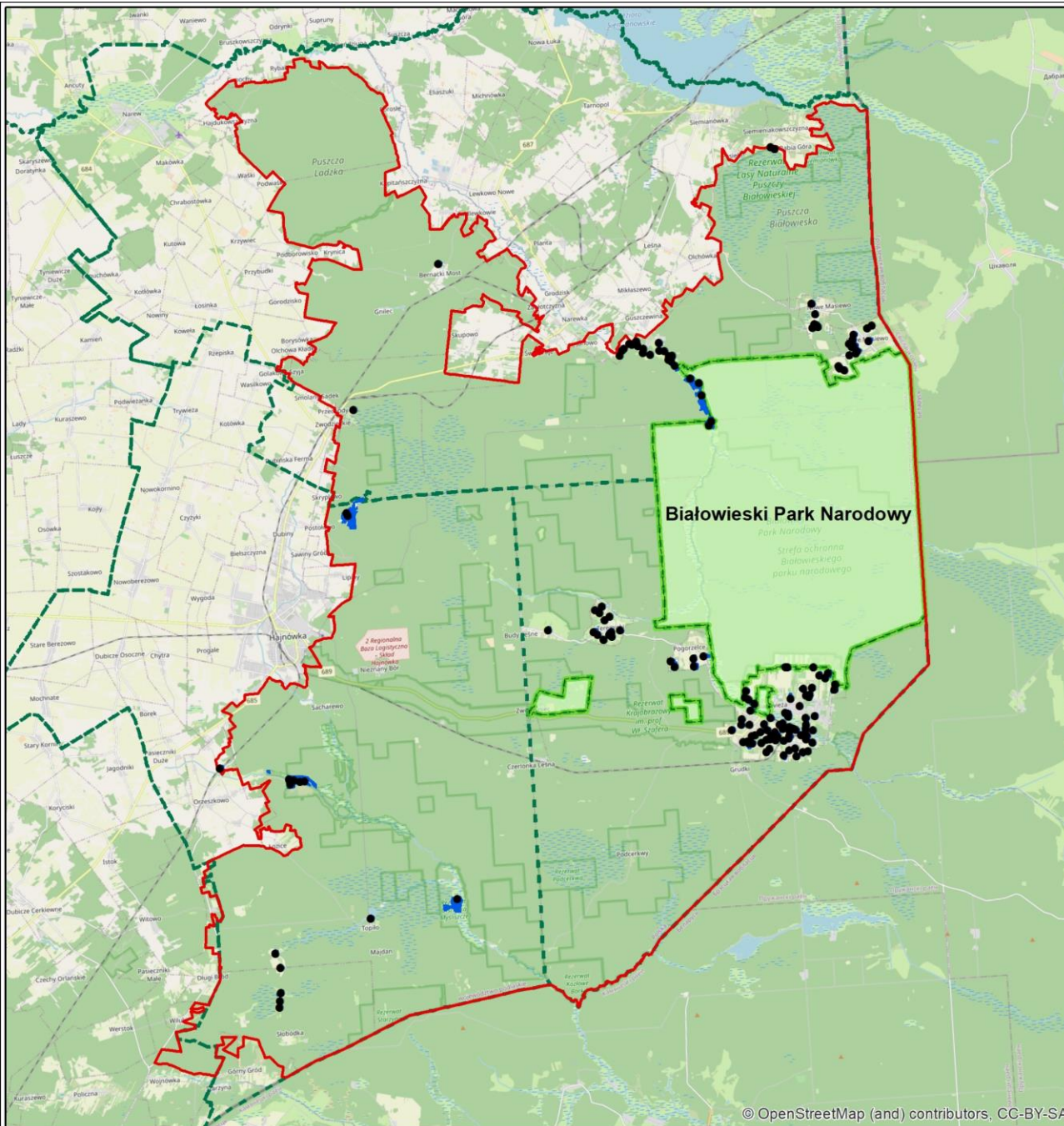
- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw

Obserwacje gatunku

- A307, Jarzębatka, *Sylvia nisoria*

Siedlisko gatunku

- A307, Jarzębatka, *Sylvia nisoria*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Dostępność siedlisk w dolinach rzecznych	FV	FV
	Dostępność siedlisk na polanach osadniczych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	SL_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 150 par
	SL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	SL_S1 Dostępność siedlisk w dolinach rzecznych	w dolinach rzek mozaika trawiastych terenów otwartych oraz różnorodnych zakrzewień o zróżnicowanej wysokości i o udziale powierzchniowym nie mniejszym niż 10%
	SL_S2 Dostępność siedlisk na polanach osadniczych	polany osadnicze z udziałem (w skali krajobrazowej) ekstensywnie użytkowanych łąk/pastwisk (min. 20%) oraz odłogów/ugorów (min. 3%), a także niezbędnym występowaniem terenów porośniętych przez roślinność krzewiastą (z pożądanym udziałem pojedynczych i niewielkich grup drzew) do 40% powierzchni.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	SL_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 150 par (utrzymanie oceny FV)
	SL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	SL_S1 Stan siedlisk w dolinach rzecznych	w dolinach rzek mozaika trawiastych terenów otwartych oraz różnorodnych zakrzewień o zróżnicowanej wysokości i o udziale powierzchniowym nie mniejszym niż 10% (utrzymanie oceny FV)
	SL_S2 Dostępność siedlisk na polanach osadniczych	na terenach rolniczych zagęszczenie pasów zakrzewień wynoszące 2–3 km/km ² (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01. Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Sukcesja roślinności drzewiastej w wysychających dolinach rzecznych prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.
E01.03. Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej wpływa na ograniczenie dostępności siedlisk lęgowych i żerowisk.

Zagrożenia potencjalne

A11. Inne rodzaje praktyk rolniczych	Usuwanie zarośli w dolinach rzecznych prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.
B01.01. Zalesianie terenów otwartych	Zalesianie terenów otwartych prowadzi do zaniku siedlisk lęgowych.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Zachowanie terenów otwartych z licznymi zadrzewieniami i zakrzewieniami

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Ekstensywne użytkowanie łąk zaplanowane dla innych przedmiotów ochrony będzie korzystne także dla jarzębatki.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu skuteczności działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	165-190	C	A	C	C
Według proponowanego SDF	165-190	C	A	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Fot. W. Sobociński

Gatunki fauny – ptaki

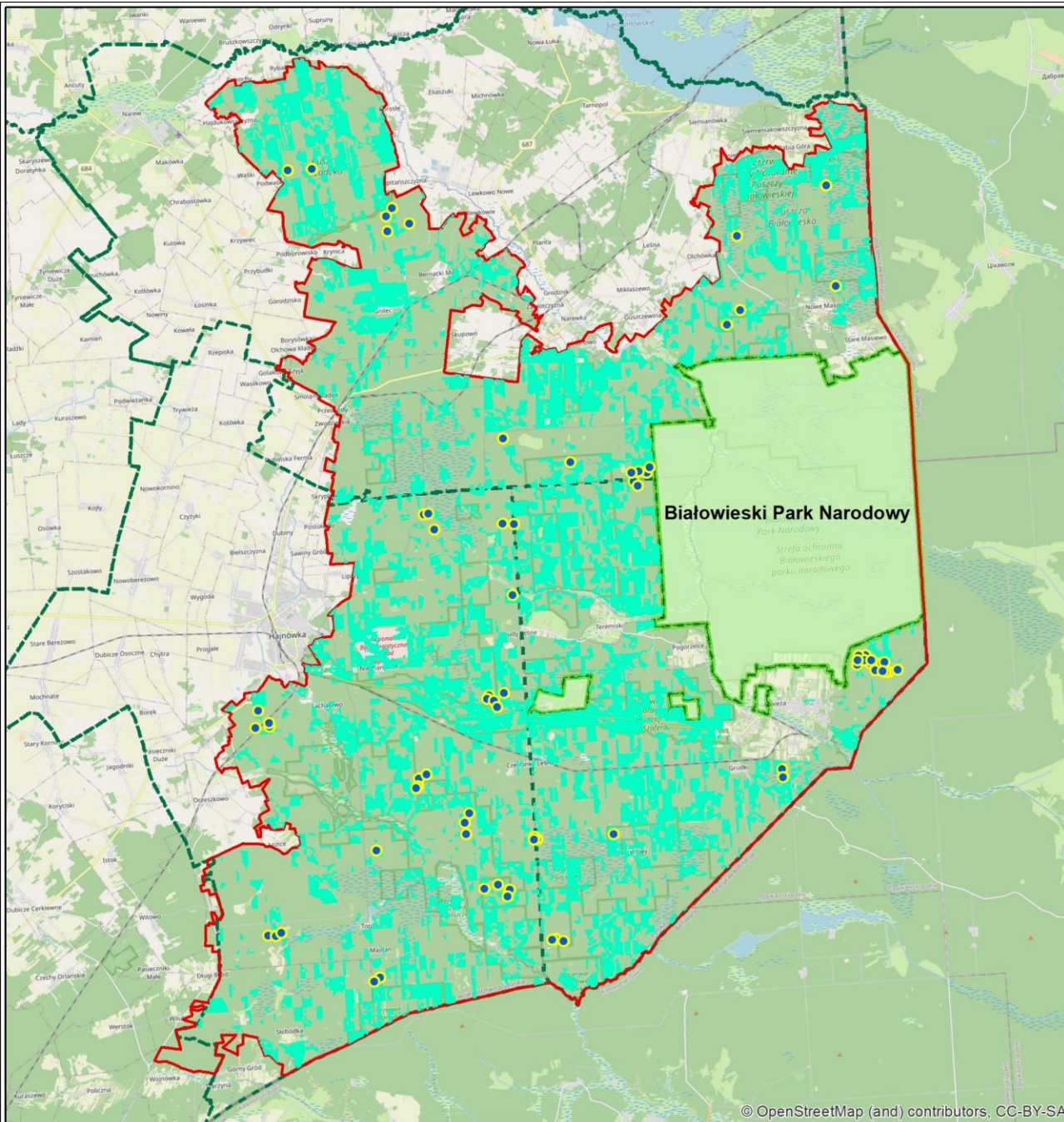
A165 Samotnik *Tringa ochropus*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
podmokłe lasy liściaste i mieszane w sąsiedztwie łąk, cieków wodnych i zbiorników	brak danych

Miejsca obserwacji i siedlisko samotnika *Tringa ochropus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
 - A165, samotnik, *Tringa ochropus*
- Siedlisko gatunku**
 - A165, samotnik, *Tringa ochropus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	U1	U1
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	TP_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 400 par
	TO_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	TO_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	minimum: w ponad 40-59% monitorowanych terytoriów płąt (powyżej 25 ha) dojrzałych lasów liściastych i iglastych na siedliskach wilgotnych i podmokłych oraz lasów liściastych średnich klas wieku położonych na siedliskach podmokłych, a także wszelkich typów lasów dojrzałych w sąsiedztwie dolin rzecznych i zbiorników wodnych. Udział dojrzałych (wiek >80 lat) drzewostanów liściastych, borów wilgotnych i bagiennych oraz dojrzałych lasów w sąsiedztwie dolin rzecznych w płacie na poziomie >50% + udział olsów i łęgów >20%.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	TP_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 400 par (utrzymanie oceny FV)
	TO_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	TO_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	minimum: w ponad 40-59% monitorowanych terytoriów płąt (powyżej 25 ha) dojrzałych lasów liściastych i iglastych na siedliskach wilgotnych i podmokłych oraz lasów liściastych średnich klas wieku położonych na siedliskach podmokłych, a także wszelkich typów lasów dojrzałych w sąsiedztwie dolin rzecznych i zbiorników wodnych. Udział dojrzałych (wiek >80 lat) drzewostanów liściastych, borów wilgotnych i bagiennych oraz dojrzałych lasów w sąsiedztwie dolin rzecznych w płacie na poziomie >50% + udział olsów i łęgów >20% (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące	
M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Susze i zmniejszenie opadów przyspieszają zanik leśnych siedlisk podmokłych i ograniczają dostępność żerowisk.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych (utrzymywanie się niskiego poziomu wód w ciekach puszczańskich).

Zagrożenia potencjalne	
X Brak zagrożeń i nacisków	-

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych siedlisk leśnych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku załotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 5 lat, zgodnie z metodyką zastosowaną w ramach opracowania niniejszego Planu Ochrony (brak metodyki PMŚ GIOŚ)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	100-300	B	B	C	B
Według proponowanego SDF	420-680	B	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A155 Słonka zwyczajna *Scolopax rusticola*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
wilgotne lub podmokłe drzewostany liściaste i mieszane ze znaczną ilością posuszu, w tym łęgi, olsy i bory bagienne	brak danych

Miejsca obserwacji i siedlisko słonki zwyczajnej *Scolopax rusticola*

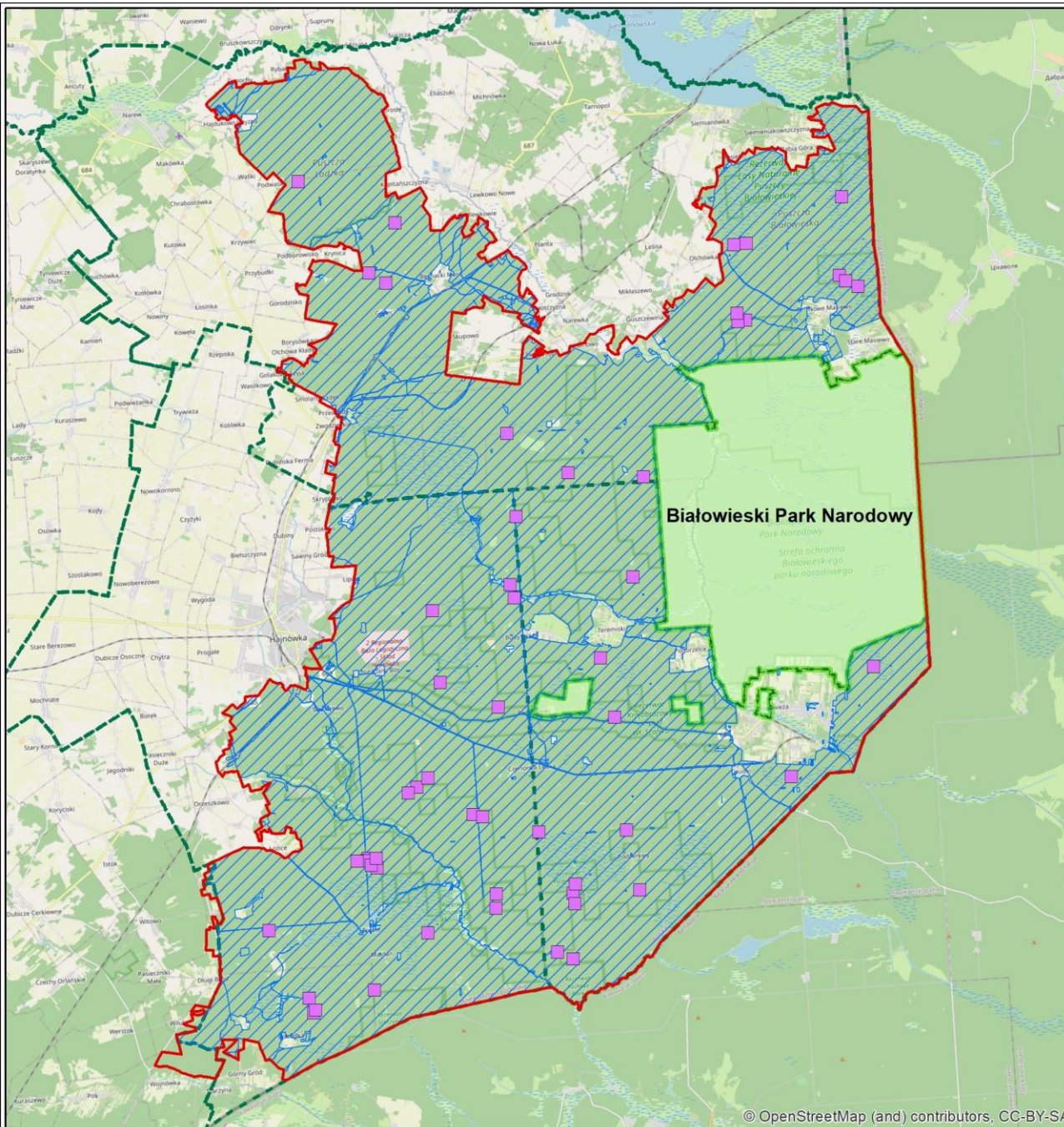
- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw

Obserwacje gatunku

- A155 Słonka zwyczajna *Scolopax rusticola*

Siedlisko gatunku

- A155 Słonka zwyczajna *Scolopax rusticola*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	U1	U1
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	SL_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 500 par (utrzymanie oceny FV)
	SL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	SL_S1 dostępność siedlisk lęgowych	zwarte płaty o pow. cn. 25 ha dojrzałych lasów liściastych i mieszanych na siedliskach wilgotnych i żyznych oraz lasów iglastych na siedliskach podmokłych z naturalnymi lub sztucznymi lukami i przerzedzeniami drzewostanu. Udział dojrzałych (>80 lat) drzewostanów liściastych lub borów wilgotnych i bagiennych w płacie na poziomie >70% + obecność podszytów i podrostów na poziomie > 10% + obecność min. 100 drzew leżących w płacie

Cele ochrony

Minimum utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	SL_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 500 par (utrzymanie oceny FV)
	SL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	SL_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	zwarte płaty o pow. cn. 25 ha dojrzałych lasów liściastych i mieszanych na siedliskach wilgotnych i żyznych oraz lasów iglastych na siedliskach podmokłych z naturalnymi lub sztucznymi lukami i przerzedzeniami drzewostanu. Udział dojrzałych (>80 lat) drzewostanów liściastych lub borów wilgotnych i bagiennych w płacie na poziomie >70% + obecność podszytów i podrostów na poziomie > 10% + obecność min. 100 drzew leżących w płacie (utrzymanie oceny U1)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

M.01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Susze i zmniejszenie opadów przyspieszają zanik leśnych siedlisk podmokłych i ograniczają dostępność żerowisk.
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych (utrzymywanie się niskiego poziomu wód w ciekach puszczańskich).

Zagrożenia potencjalne

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Zachowanie podmokłych terenów leśnych

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

nie dotyczy

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Działanie ochronne	Rodzaj, sposób wykonania i zakres działania	Lokalizacja działania	Termin oraz częstotliwość realizacji	Podmiot odpowiedzialny za działanie
Wykonie ekspertyzy hydrologicznej	Jak w przypadku zalotki większej (ta sama ekspertyza)	-	-	RDOŚ

Planowane działania nie są sprzeczne ze strefowaniem UNESCO.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, zgodnie z metodyką zastosowaną w ramach opracowania niniejszego Planu Ochrony (brak metodyki PMS GIOŚ)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Zarówno same działania, jak i projekt monitoringu mogą być zaplanowane dopiero po wykonaniu ekspertyzy hydrologicznej, gdyż są ściśle zależne od jej wyników.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	500-550	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	590-1010	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny –
ptaki

A104 Jarząbek
zwyczajny
Tetrastes bonasia

Fot. P. Przemyski

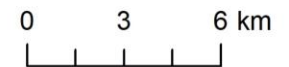
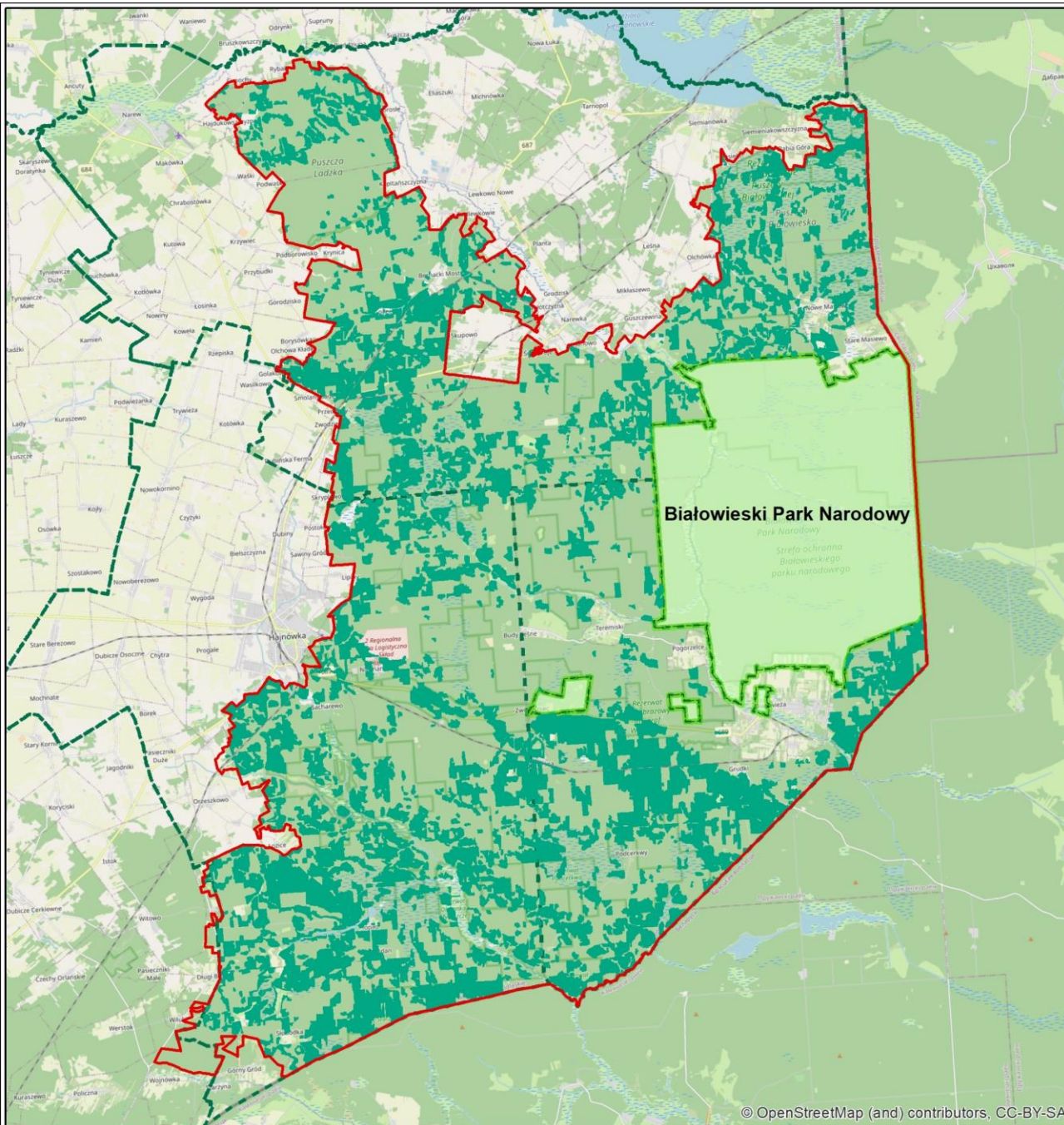

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
zróżnicowane strukturalnie bory oraz lasy z udziałem świerka i sosny	zróżnicowane strukturalnie bory oraz lasy z udziałem świerka i sosny

Siedlisko jarząbka zwyczajnego *Tetrastes bonasia*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- A104 Jarząbek zwyczajny *Tetrastes bonasia*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	U1	U1
	Charakter trendu	U1	
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		U1	
Ocena ogólna		U1	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	TB_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 1000 par
	TB_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	TB_S1 Dostępność siedlisk	przypadający na 1 terytorium płat minimum 20 ha różnowiekowego drzewostanu iglastego lub mieszanego (min. 40% miąższości gatunków iglastych) o naturalnej wysokiej heterogenności (podszyt i runo jak o pokryciu min. 40% powierzchni), preferowana (fakultatywna) obecność w promieniu 100 m: borówczysk, źródlisk i/lub dolin potoków, a także (obligatoryjna) leżaniny i wykrotów

Cele ochrony

Minimum - utrzymanie ocen wskaźników FV i U1

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	TB_P1 sumaryczna liczebność	Populacja lęgowa wynosi 400-1000 par (utrzymanie oceny U1)
	TB_P2 Charakter trendu	spadek liczby samców max o 10-50% (utrzymanie oceny U1)
Siedlisko	TB_S1 Dostępność siedlisk	przypadający na 1 terytorium płat minimum 20 ha różnowiekowego drzewostanu iglastego lub mieszanego (min. 40% miąższości gatunków iglastych) o naturalnej wysokiej heterogenności (podszyt i runo jak o pokryciu min. 40% powierzchni), preferowana (fakultatywna) obecność w promieniu 100 m: borówczysk, źródlisk i/lub dolin potoków, a także (obligatoryjna) leżaniny i wykrotów (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02.01 Ewolucja biocenotyczna, zmiany składu gatunkowego	Ewolucja biocenotyczna charakteryzująca się procesem „grądowienia” siedlisk i ustępowaniem gatunków iglastych (głównie świerka), powoduje ograniczenie dostępności biotopów lęgowych gatunku.
K03.04 Drapieżnictwo	Zagrożenie ze strony jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> , lisa <i>Vulpes vulpes</i> , kuny leśnej <i>Martes martes</i> oraz jastrzębia <i>Accipiter gentilis</i> .

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych leżących drzew	Usuwanie martwych leżących drzew (szczególnie świerków) może wpływać na dostępność miejsc gniazdowych oraz ukryć dla młodych ptaków po opuszczeniu gniazd, co naraża je na zwiększone straty ze strony drapieżnictwa.
M Zmiana klimatu	Zmiany klimatu objawiające się zmianą natężenia opadów atmosferycznych na przełomie wiosny i lata (deszcze nawalne) mogą znacząco wpływać na sukces lęgowy. Ponadto wpływają na ogólne pogorszenie warunków klimatyczno-siedliskowych i przesuwanie się optymalnej niszy ekologicznej gatunku o charakterze semi-borealnym.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Pełna inwentaryzacja w 2, 5 i 8 roku obowiązywania Planu Ochrony, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015) oraz metodyką stosowaną przy opracowaniu niniejszego Planu Ochrony (powierzchnie próbne)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	1600-1800	B	A	C	B
Według proponowanego SDF	400-550	B	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

A207 Gołąb siniak *Columba aenas*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN

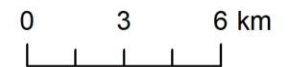
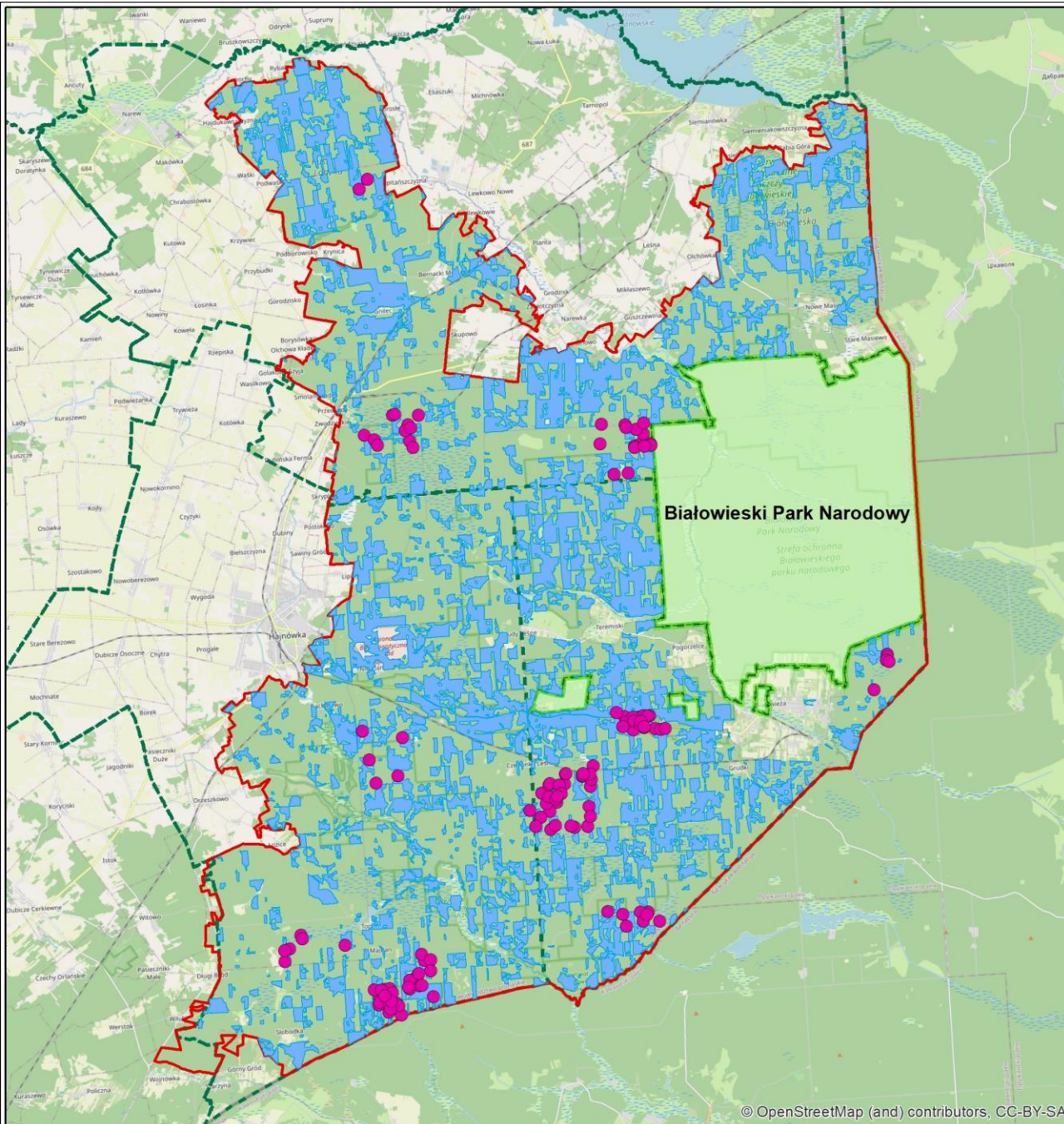
stare lasy iglaste, mieszane i liściaste

W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)

stare lasy iglaste, mieszane i liściaste

Miejsca obserwacji i siedlisko siniaka *Columba oenas*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
 - A207, Siniak, *Columba oenas*
- Siedlisko gatunku**
 - A207, Siniak, *Columba oenas*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	CO_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 250 par
	CO_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	CO_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	starodrzewy sosnowe, mieszane z udziałem sosny powyżej 120 lat lub drzewostany olchowe powyżej 80 lat, w płatach wielkości co najmniej 10 ha na każde 100 ha powierzchni leśnej z dziuplami dzięcioła czarnego

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	CO_P1 sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 250 par (utrzymanie oceny FV)
	CO_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	CO_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	starodrzewy sosnowe, mieszane z udziałem sosny powyżej 120 lat lub drzewostany olchowe powyżej 80 lat, w płatach wielkości co najmniej 10 ha na każde 100 ha powierzchni leśnej z dziuplami dzięcioła czarnego (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu

Wycinka drzewostanów w wieku ponad 80 lat (preferowanych przez gatunek) na siedliskach borowych może prowadzić do usuwania drzewa gniazdowych i może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia lęgów.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku.

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka – zmodyfikowana metodyka z poradnika PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015) zastosowana przy opracowaniu niniejszego Planu Ochrony (mniej powierzchni, więcej kontroli).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	150-250	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	280-350	C	B	C	C

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

**Gatunki fauny –
ptaki**

**A321 Muchołówka
białoszyja
*Ficedula albicollis***

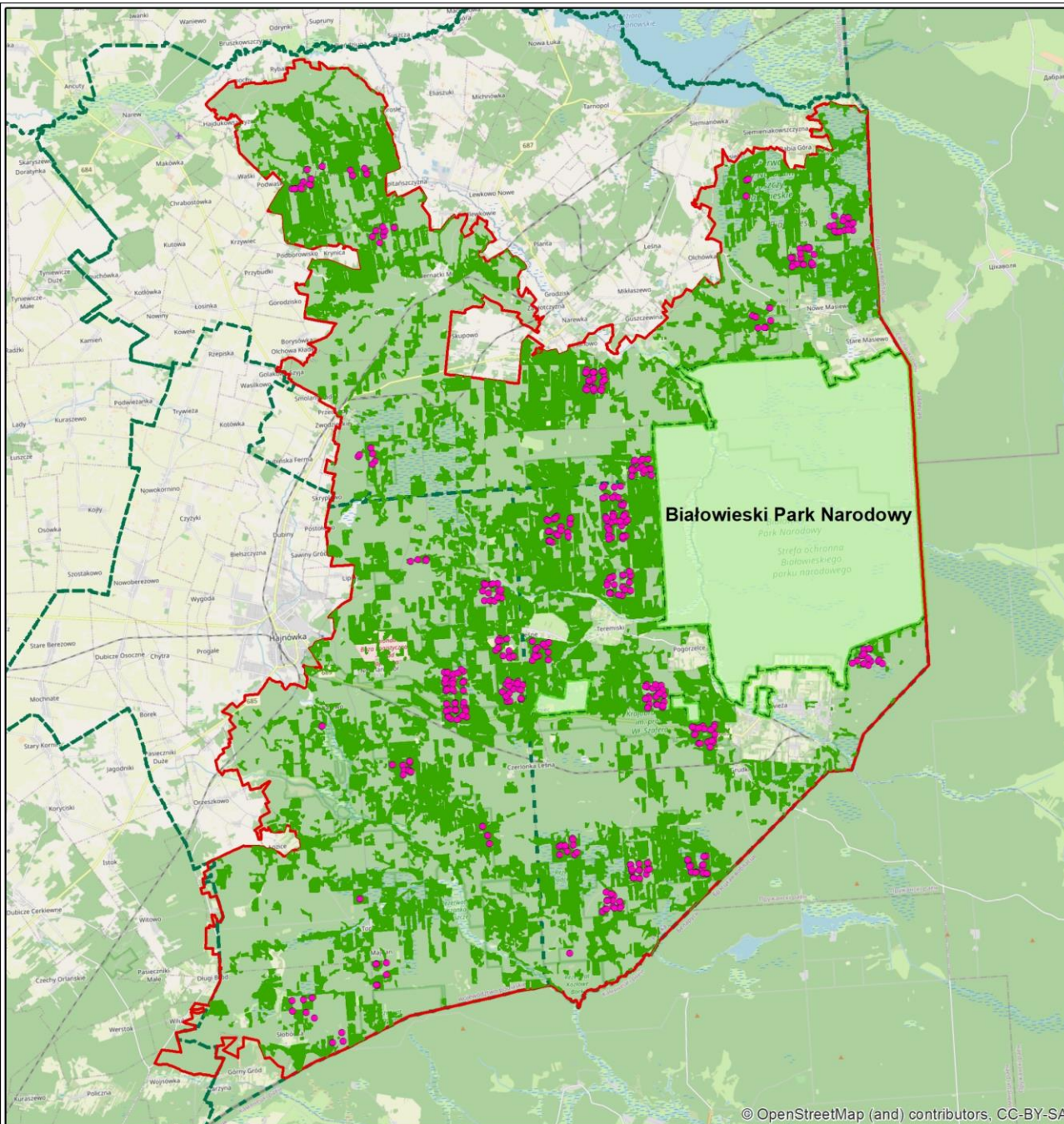
Fot. W. Sobociński

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy liściaste i mieszane z obecnym starodrzewiem	brak danych

Miejsca obserwacji i siedlisko muchotówki białoszyjej *Ficedula albicollis*

- Białowiecki Park Narodowy
 - granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
 - granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
- A321, Muchotówka białoszyja, *Ficedula albicollis*
- Siedlisko gatunku**
- A321, Muchotówka białoszyja, *Ficedula albicollis*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	FV
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	FA_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 9000 par
	FA_P1 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	FA_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	starodrzewy liściaste (grądy, łęgi, olsy), z czego co najmniej połowa siedliska jest w wieku >100 lat, reszta nieco młodsza (min. 80-letnie), z dziuplami (co najmniej 10–20/ha), o powierzchni co najmniej 6 ha przypadającej na 1 terytorium.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	FA_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 9000 par
	FA_P1 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	FA_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	starodrzewy liściaste (grądy, łągi, olsy), z czego co najmniej połowa siedliska jest w wieku >100 lat, reszta nieco młodsza (min. 80-letnie), z dziuplami (co najmniej 10–20/ha), o powierzchni co najmniej 6 ha przypadającej na 1 terytorium

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu

W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat usuwane mogą być potencjalne drzewa gniazdowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia lęgów oraz dostępność miejsc gniazdowania.

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie martwych i zamierających drzew gatunków liściastych może ograniczać dostępność miejsc gniazdowania gatunku.

B07 Inne rodzaje praktyk leśnych

Zastępowanie drzewostanów liściastych iglastymi lub mieszanymi może wpłynąć na ograniczenie powierzchni optymalnych siedlisk gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	5000-10000	A	C	C	A
Według proponowanego SDF	9000-13000	A	B	C	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny
– ptaki

A320

Muchołówka
mała *Ficedula*
parva

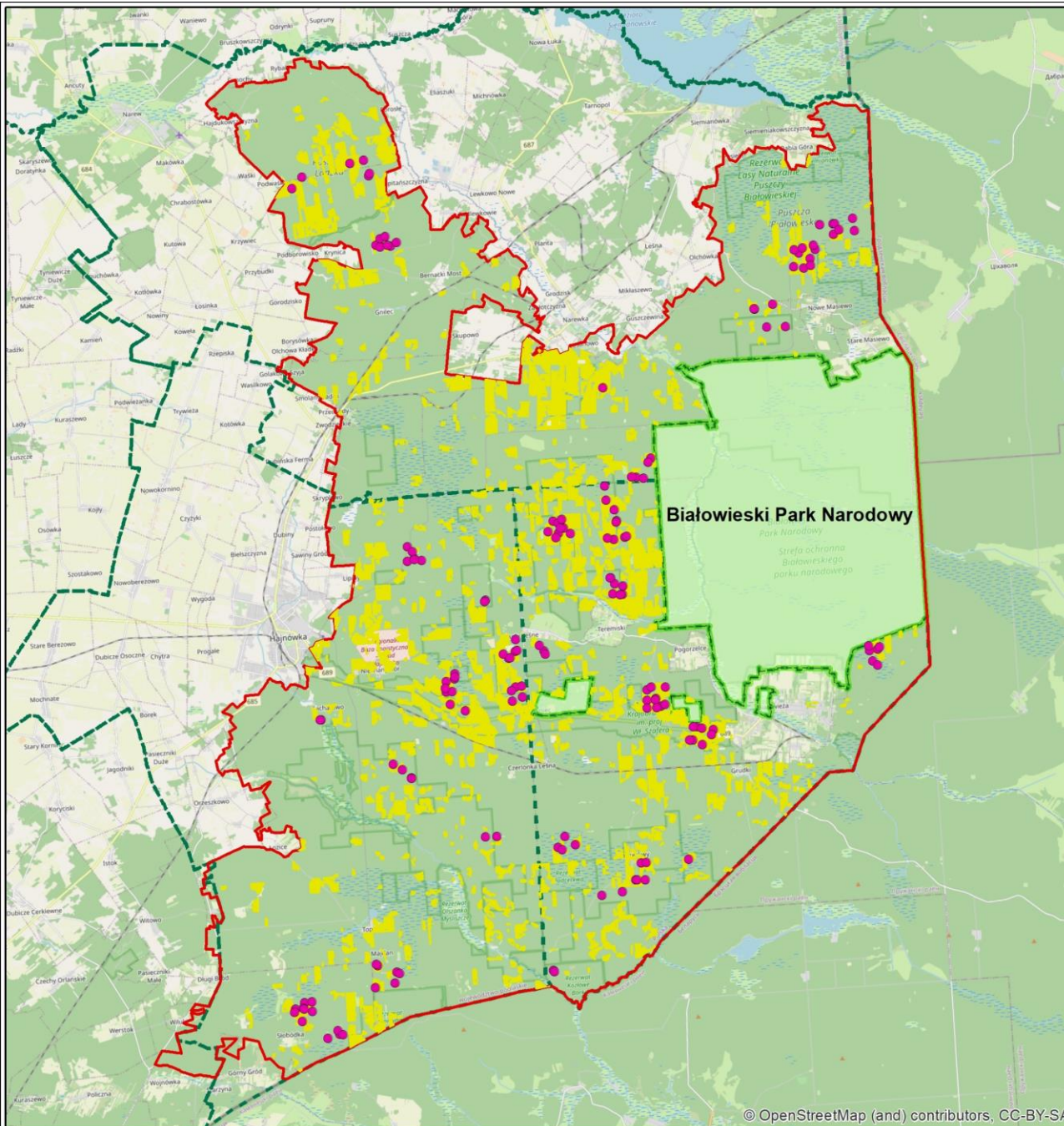

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy liściaste i mieszane z obecnym starodrzewiem	brak danych

Miejsca obserwacji i siedlisko muchołówki małej *Ficedula parva*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
- A320, Mucholówka mała, *Ficedula parva*
- Siedlisko gatunku**
- A320, Mucholówka mała, *Ficedula parva*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	FV
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	FP_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 1500 par
	FP_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	FP_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	na każde terytorium przypada zwarty płat lasu o powierzchni cn. 30 ha nieprzylegający do brzegu drzewostanu, w średnim wieku drzewostanu >80 lat, pokryciem przez podrost/podszyt >25% i z udziałem gatunków liściastych w płacie >70%, ze zwarcie co najmniej „umiarkowanym” lub brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 10 lat.

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	FP_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 1500 par
	FP_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	FP_S1 Dostępność siedlisk lęgowych	na każde terytorium przypada zwarty płat lasu o powierzchni cn. 30 ha nieprzylegający do brzegu drzewostanu, w średnim wieku drzewostanu >80 lat, pokryciem przez podrost/podszyt >25% i z udziałem gatunków liściastych w płacie >70%, ze zwarcie co najmniej „umiarkowanym” lub brak zabiegów gospodarczych (w tym cięć sanitarnych) w okresie ostatnich 10 lat

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu	W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat usuwane mogą być potencjalne drzewa gniazdowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia lęgów oraz dostępność miejsc gniazdowania.
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych i zamierających drzew gatunków liściastych może ograniczać dostępność miejsc gniazdowania gatunku.
B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Zastępowanie drzewostanów liściastych iglastymi lub mieszanymi może wpłynąć na ograniczenie powierzchni optymalnych siedlisk gatunku.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015).

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	300-600	B	B	C	B
Według proponowanego SDF	2000-3400	B	A	C	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny
– ptaki

A239 Dzięcioł
białogrzbiety
Dendrocopos
leucotos

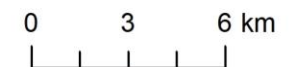
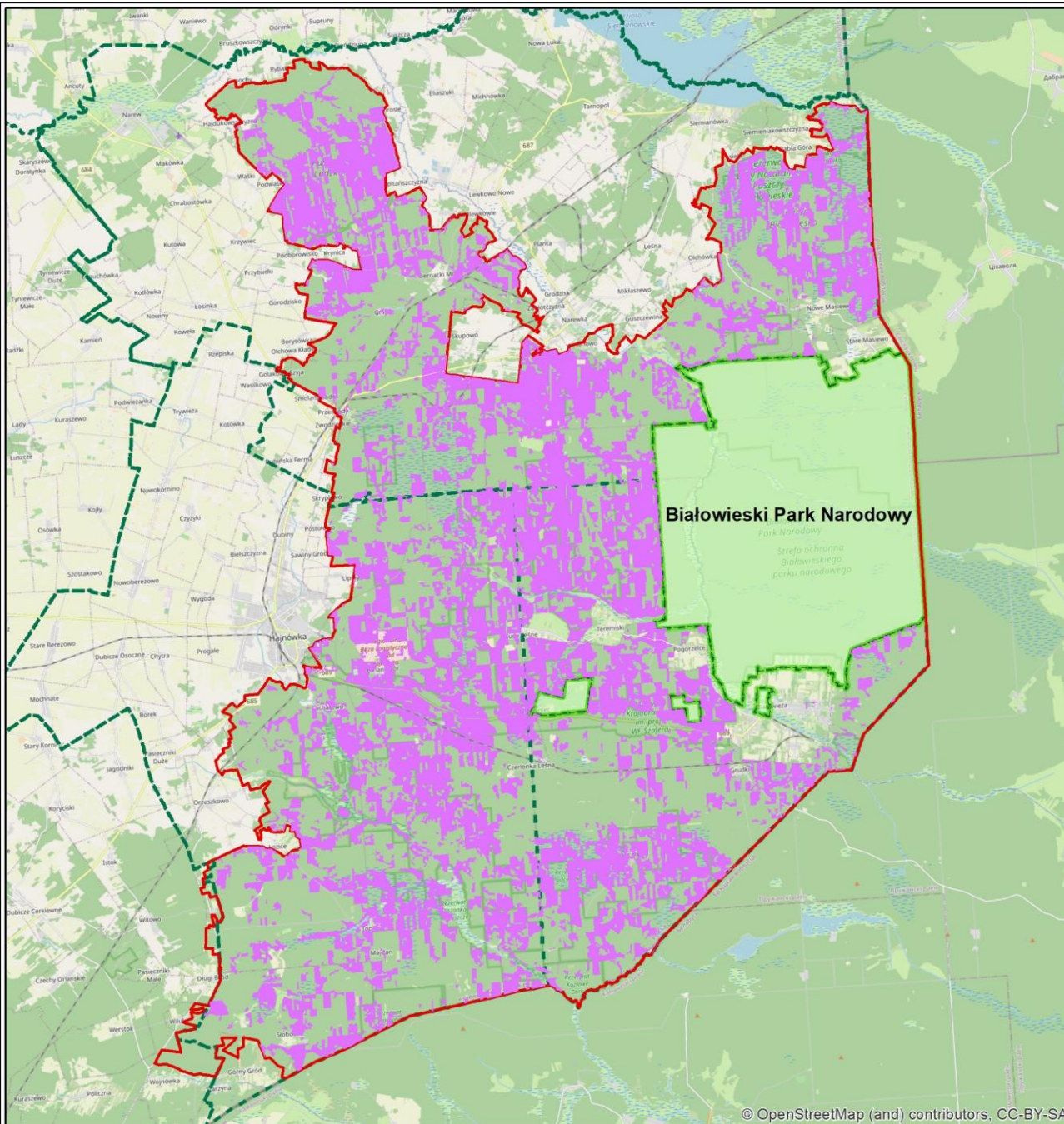

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy liściaste i mieszane z obecnym starodrzewiem	lasy liściaste i mieszane z obecnym starodrzewiem

Siedlisko dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- A239, Dzięcioł białogrzbiety, *Dendrocopos leucotos*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	FV
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	DL_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 135 par
	DL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	DL_S1 Dostępność siedlisk	lasy liściaste w średnim wieku o powierzchni co najmniej 80 ha przypadającej na jedno terytorium, zawierające średnio 30–50 m ³ martwego drewna liściastego na hektar lub brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 15 lat

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	DL_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 135 par (utrzymanie oceny FV)
	DL_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	DL_S1 Dostępności siedlisk	lasy liściaste w średnim wieku o powierzchni co najmniej 80 ha przypadającej na jedno terytorium, zawierające średnio 30–50 m ³ martwego drewna liściastego na hektar lub brak zabiegów (w tym pozyskiwania posuszu) w okresie ostatnich 15 lat (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew

Usuwanie martwych i umierających drzew, szczególnie gatunków liściastych ogranicza dostępność pokarmu i może wpływać na przeżywalności ptaków.

G05.06 Chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych

Usuwanie suchych drzew przy drogach leśnych ze względu na bezpieczeństwo wpływa na dostępności drzew dziuplowych, a wykonywanie tego zabiegu w okresie lęgowym może wpływać na sukces lęgowy.

B02.02 Wycinka lasu

W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat (preferowanych przez gatunek) usuwane mogą być potencjalne drzewa dziuplowe i żerowiskowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia dla lęgów lub przeżywalności osobników w okresie pozalęgowym.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z metodyką zastosowaną przy opracowaniu niniejszego Planu Ochrony.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	60-90	A	C	B	A
Według proponowanego SDF	135-405	A	C	B	A

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny – ptaki

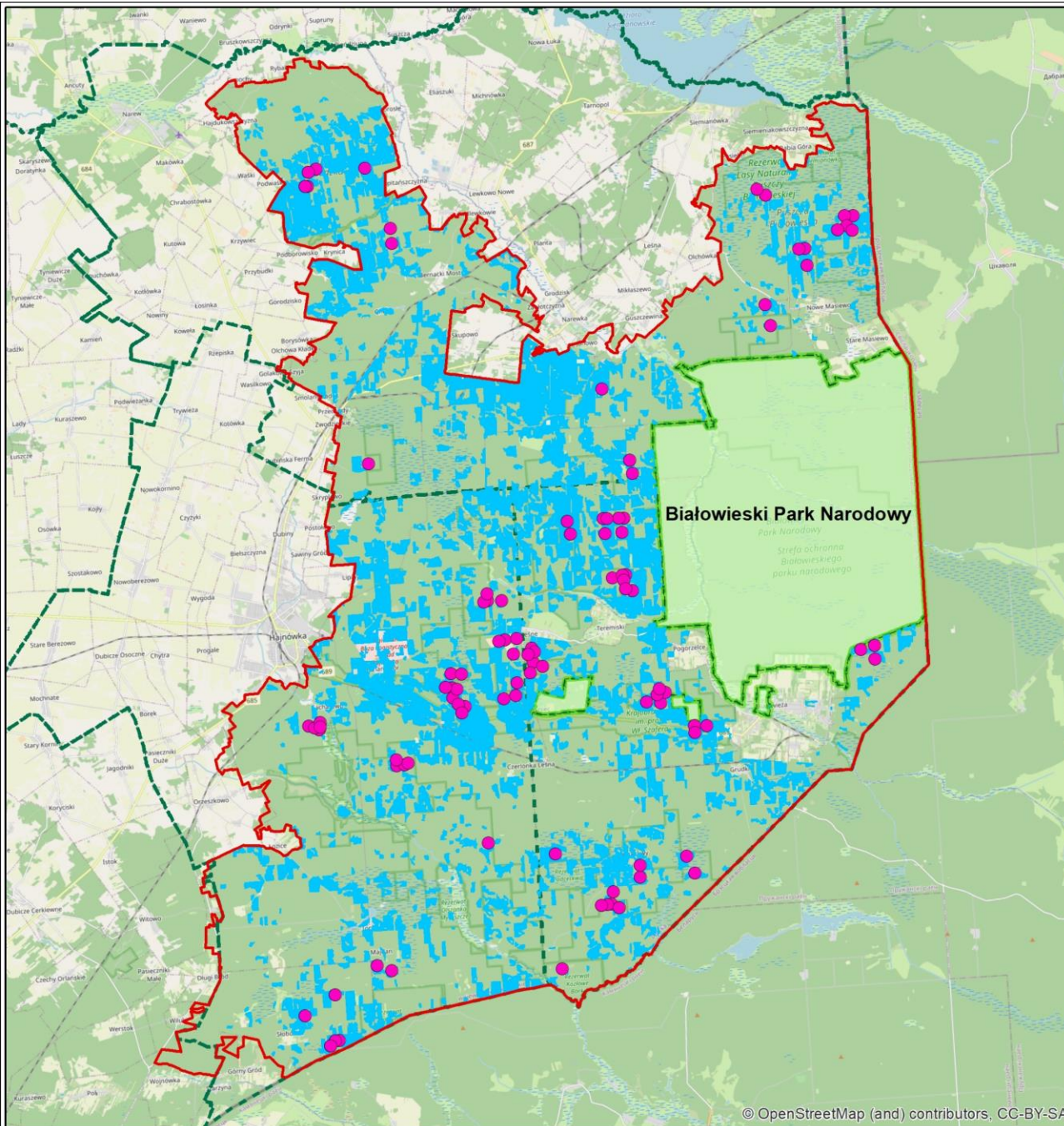
A238 Dzięcioł średni
Dendrocoptes medius

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy liściaste z obecnym starodrzewiem dębowym	lasy liściaste z obecnym starodrzewiem dębowym

Miejsca obserwacji i siedlisko dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieńska
- granice nadleśnictw
- Obserwacje gatunku**
- A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
- Siedlisko gatunku**
- A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	
Siedlisko	Dostępność siedlisk	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	DE_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 1000 par
	DE_P1 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	DE_S1 Dostępność siedlisk	udział płątów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych ponad 80%, udział w płacie drzewostanów w wieku 80–120 lat powyżej 80%, zagęszczenie starych dębów o średnicy >44 cm większe niż 40 drzew/ha lub powierzchnia przekroju pierścicowego starych dębów od 6,5 do 10 m ² /ha, liczba stojących martwych drzew o średnicy >44 cm 5–10/ha

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	DE_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 1000 par (utrzymanie oceny FV)
	DE_P1 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	DE_S1 Dostępność siedlisk	udział płatów lasów liściastych o powierzchni >20 ha w stosunku do całkowitej powierzchni lasów liściastych ponad 80%, udział w płacie drzewostanów w wieku 80–120 lat powyżej 80%, zagęszczenie starych dębów o średnicy >44 cm większe niż 40 drzew/ha lub powierzchnia przekroju pierścicowego starych dębów od 6,5 do 10 m ² /ha, liczba stojących martwych drzew o średnicy >44 cm 5–10/ha (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków	-
----------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu	W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat (preferowanych przez gatunek) usuwane są potencjalne drzewa dziuplowe i żerowiskowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia dla lęgów lub przeżywalności osobników w okresie pozalęgowym.
---------------------	--

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodna z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015), z ewentualną modyfikacją terminów kontroli.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	1100-1300	B	B	C	B
Według proponowanego SDF	1100-1300	B	B	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Fot. W. Sobociński

Gatunki fauny – ptaki
A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału
w Białowieskim PN

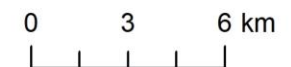
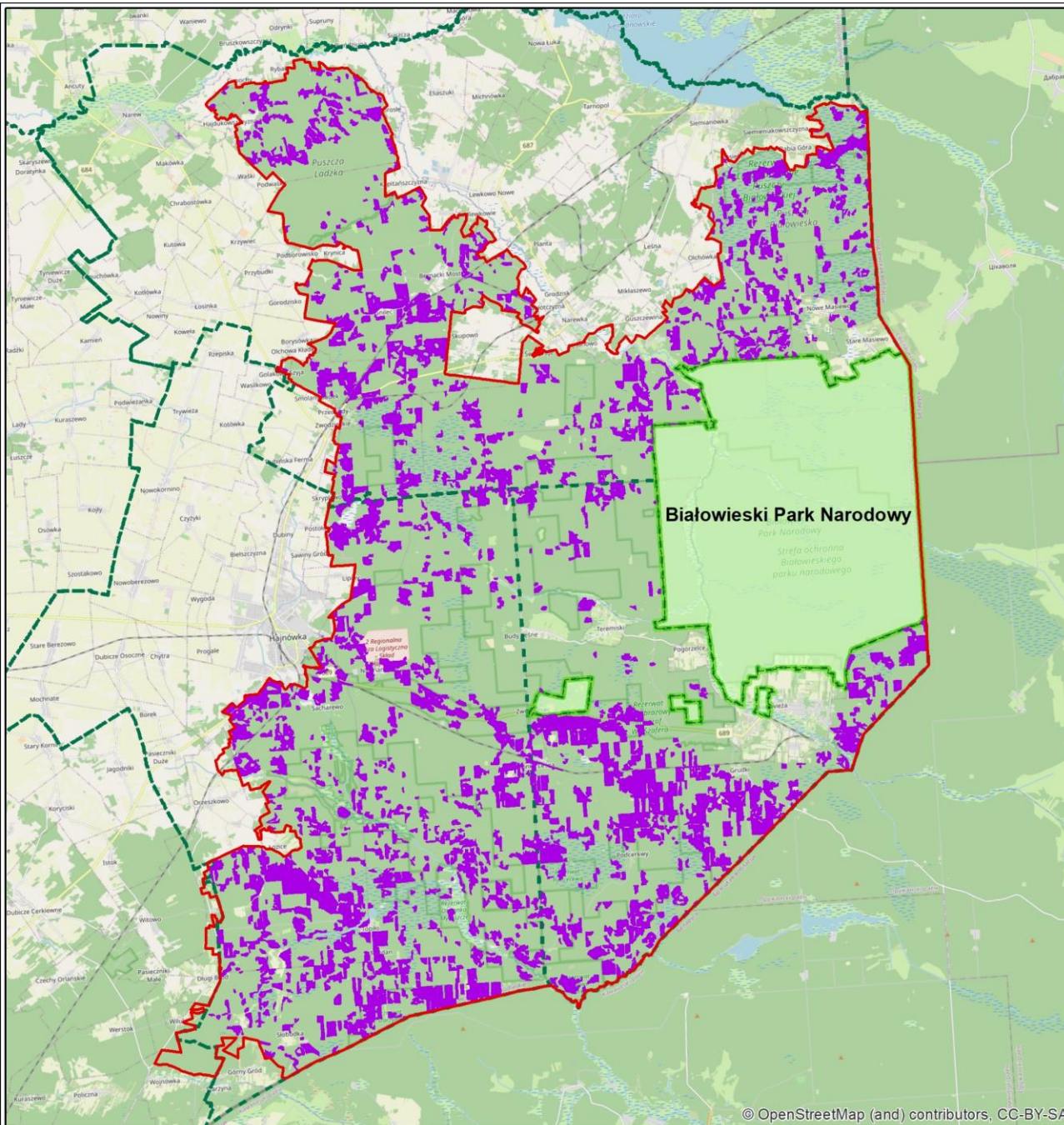
bory i lasy różnych typów z dużym udziałem
starodrzewia

W granicach Białowieskiego PN (na
podstawie PO BPN i bazy danych
BPN)

bory i lasy różnych typów z dużym
udziałem starodrzewia

Siedlisko dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus*

- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieża
- granice nadleśnictw
- Siedlisko gatunku**
- A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	FV
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	PT_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 115 par
	PT_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	PT_S1 Dostępność siedlisk	drzewostany w wieku >100 lat, o zróżnicowanej strukturze gatunkowej i przestrzennej, o powierzchni 100 ha przypadającej na jedno terytorium; konieczna obecność martwych i obumierających świerków, a także innych drzew (20–35 m ³ /ha)

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	PT_P1 Sumaryczna liczebność	populacja lęgowa przekracza 115 par (utrzymanie oceny FV)
	PT_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	PT_S1 Dostępność siedlisk	drzewostany w wieku >100 lat, o zróżnicowanej strukturze gatunkowej i przestrzennej, o powierzchni 100 ha przypadającej na jedno terytorium; konieczna obecność martwych i obumierających świerków, a także innych drzew (20–35 m ³ /ha) (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Obserwuje się „grądowanie” drzewostanów, czyli stopniowe ustępowanie siedlisk borowych, a także mniej wilgotnych postaci olsów i łęgów na korzyść siedlisk grądowych. Ten częściowo naturalny proces prowadzi do zmniejszenia areału optymalnych siedlisk gatunku, szczególnie takich, w których dominują dojrzałe świerki. Zagrożenie to należy rozpatrywać w powiązaniu z dostępnością starych drzewostanów z domieszkowym lub wręcz punktowym udziałem świerka oraz dojrzałych drzewostanów z dominującą olszą czarną. Badania prowadzone na terenie Puszczy Białowieskiej wskazują, że cechą preferowaną przez dzięcioła trójpalczastego jest wiek drzewostanów, a nie dominacja w nich świerka. Dlatego „grądowanie” może być zagrożeniem przede wszystkim przy jednoczesnym zaniku dojrzałych drzewostanów mieszanych i liściastych (z łęgami i olsami włącznie).
--------------------------------------	---

Zagrożenia potencjalne

B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Ewentualne usuwanie chorych i zamierających świerków (opanowanych przez kornika drukarza) prowadzi do zaniku potencjalnych drzew dziuplowych oraz żerowiskowych. Dotyczy to także pojedynczych świerków, ich grup lub kęp rosnących w drzewostanach liściastych lub borach sosnowych.
B02.02 Wycinka lasu	W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat (preferowanych przez gatunek) usuwane mogą być potencjalne drzewa dziuplowe i żerowiskowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia dla łęgów lub przeżywalności osobników w okresie pozalęgowym.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 5 lat, metodyka zgodnie z metodyką zastosowaną przy opracowaniu niniejszego Planu Ochrony.

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	60-80	A	C	B	A
Według proponowanego SDF	115-240	A	B	B	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Gatunki fauny
– ptaki

A234 Dzięcioł
zielonosiwy
Picus canus

Siedlisko gatunku:

W granicach obszaru Natura 2000 bez areału w Białowieskim PN	W granicach Białowieskiego PN (na podstawie PO BPN i bazy danych BPN)
lasy liściaste i mieszane z dużym udziałem starodrzewia	lasy liściaste i mieszane z dużym udziałem starodrzewia

Miejsca obserwacji i siedlisko dzięcioła zielonosiwego *Picus canus*

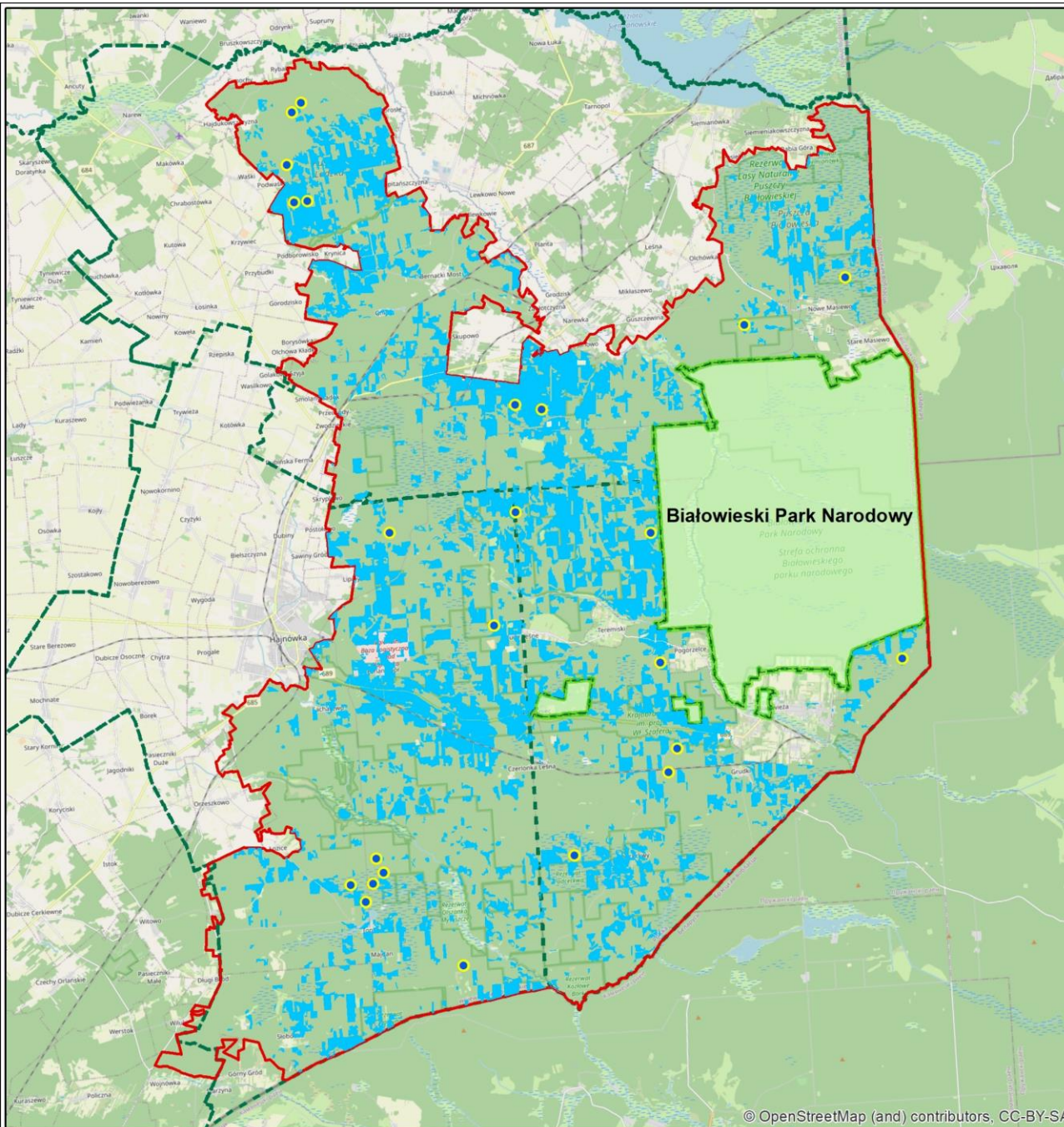
- Białowiecki Park Narodowy
- granica obszaru Natura 2000 Puszcza Białowiecka
- granice nadleśnictw

Obserwacje gatunku

- A234, dzięcioł zielonosiwy, *Picus canus*

Siedlisko gatunku

- A234, dzięcioł zielonosiwy, *Picus canus*

Aktualna ocena przedmiotu ochrony w obszarze

Parametr	Wskaźnik	Ocena	
Populacja	Sumaryczna liczebność	FV	FV
	Charakter trendu	FV	FV
Siedlisko	Dostępność siedlisk lęgowych	FV	FV
Perspektywy zachowania		FV	
Ocena ogólna		FV	

Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków (PMŚ)

Parametr	Wskaźnik	Kryteria oceny FV (stan właściwy)
Populacja	PU_P1 sumaryczna liczebność	populacja wynosi ponad XX par
	PU_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy
Siedlisko	PU_S1 Dostępność siedlisk	na każde terytorium przypada jeden płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni powyżej 200 ha, udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 90 lat powyżej 30%, średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 10% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 20 m ³ /ha

Cele ochrony

Utrzymanie ocen wskaźników FV

Parametr	Wskaźnik	Cele ochrony
Populacja	PU_P1 Sumaryczna liczebność	populacja wynosi ponad 50 par (utrzymanie oceny FV)
	PU_P2 Charakter trendu	trend stabilny lub wzrostowy (utrzymanie oceny FV)
Siedlisko	PU_S1 Dostępności siedlisk	na każde terytorium przypada jeden płat drzewostanu liściastego lub mieszanego o powierzchni powyżej 200 ha, udział w płacie drzewostanów w wieku ponad 90 lat powyżej 30%, średnia miąższość martwego drewna w płacie powyżej 10% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 20 m ³ /ha (utrzymanie oceny FV)

Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia istniejące

X Brak zagrożeń i nacisków

-

Zagrożenia potencjalne

B02.02 Wycinka lasu

W wyniku wycinki drzewostanów w wieku ponad 80 lat (preferowanych przez gatunek) usuwane są potencjalne drzewa dziuplowe i żerowiskowe, co może prowadzić do bezpośredniego zagrożenia dla lęgów lub przeżywalności osobników w okresie pozalęgowym.

Warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Warunki odnoszące się do innych form ochrony przyrody, pokrywających się z Obszarem Natura 2000

Dokumenty planistyczne dla innych form ochrony przyrody uwzględniają warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony Obszaru Natura 2000 oraz spójności sieci Natura 2000 określone w niniejszym planie ochrony

Warunki odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego

Nieprowadzenie innych formy zagospodarowania na powierzchni siedliska gatunku

Warunki odnoszące się do gospodarowania wodami

Nie dotyczy

Warunki odnoszące się do gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej

brak gospodarki leśnej na siedliskach gatunku

Warunki odnoszące się do śródlądowych wód powierzchniowych płynących, w których powinna być zachowana lub odtworzona możliwość wędrówki ryb i innych organizmów wodnych

Nie dotyczy

Określenie działań ochronnych

Brak działań ochrony czynnej.

Ochrona bierna na siedliskach gatunku.

Określenie sposobów monitoringu stanu ochrony

Monitoring co 10 lat, metodyka zgodnie z poradnikiem PMŚ GIOŚ (Chylarecki i in. 2015)

Określenie sposobów monitoringu realizacji działań ochronnych

Brak monitoringu, gdyż brak działań ochronnych.

Informacja o potrzebie lub braku aktualizacji SDF

Ocena	Wielkość populacji (min-max)	Ocena populacji	Ocena stanu zachowania	Ocena izolacji	Ocena ogólna
Według obowiązującego SDF	30-35	C	B	C	C
Według proponowanego SDF	50-70	C	A	C	B

Wskazania do dokumentów planistycznych

Brak ustaleń mających wpływ na przedmiot ochrony

Dziękujemy za uwagę